

A map of the Kańczuga commune is shown in the background, divided into several regions. Some regions are highlighted in yellow, some in light blue, and others in light pink. The text is centered over the map.

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA  
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH  
DLA MIASTA I GMINY  
KAŃCZUGA NA LATA 2016-2022**



*INSTYTUT BADAŃ I ANALIZ SPOŁECZNYCH „DIAGNOSIS”*

*LUSZOWICE, UL. GÓRNA 29A, 32-500 CHRZANÓW, e-mail: [zespol\\_badawczy@wp.pl](mailto:zespol_badawczy@wp.pl)*

SPIS TREŚCI	
1.	WSTĘP 4
2.	DOKUMENTY PROGRAMOWE POLITYKI SPOŁECZNEJ 6
3.	OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MIASTA I GMINY KAŃCZUGA 12
4.	STRUKTURA DEMOGRAFICZNA 14
5.	SYSTEM EDUKACJI 32
6.	ZASOBY MIESZKANIOWE GMINY 35
7.	OPIEKA ZDROWOTNA 37
8.	KULTURA 38
9.	BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE 39
10.	RYNEK PRACY I BEZROBOCIE 42
11.	SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH 55
12.	WSPIERANIE RODZINY I DZIECKA 61
13.	PRZEMOC W RODZINIE 65
14.	PROBLEM ALKOHOLOWY I NARKOMANIA 68
15.	POMOC SPOŁECZNA. ZAGROŻENIE MARGINALIZACJĄ I WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM 70
16.	PROGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH I CELÓW STRATEGICZNYCH 83
17.	ZAŁOŻENIA MIEJSKO - GMINNEJ STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W DZIEDZINIE ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO I POMOCY SPOŁECZNEJ 86
18.	WSKAŹNIKI REALIZACJI CELÓW 94
19.	PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA 100
20.	HARMONOGRAM REALIZACJI CELÓW 107
21.	MONITORING I EWALUACJA 118
22.	RAMY FINANSOWANIA DZIAŁAŃ OKREŚLONYCH W STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA MIASTA I GMINY KAŃCZUGA NA LATA 2016-2021 120
23.	SPIS TABEL 122
24.	SPIS WYKRESÓW 124
25.	SPIS MAP 125

## I CZĘŚĆ WSTĘPNA

CZĘŚĆ WSTĘPNA ZAWIERA ELEMENTARNE INFORMACJE  
DOTYCZĄCE ZASAD KONSTRUOWANIA DOKUMENTU.  
PRZEDSTAWIONE W NIEJ ZOSTAŁY ASPEKTY PRAWNE,  
BĘDĄCE PODSTAWĄ DZIAŁANIA SAMORZĄDU LOKALNEGO,  
NA KTÓRYCH OPIERA SIĘ LOKALNA POLITYKA SPOŁECZNA.

## 1. Wstęp

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych stanowi podstawę w procesie planowania społecznego. Opracowanie i realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika z obowiązku prawnego nałożonego na samorząd gminny na mocy Ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. O potrzebie stworzenia strategii decyduje także środowisko lokalne, które wykazuje duże zainteresowanie problemami społecznymi w swoim otoczeniu.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kańczuga, wskazuje istotne kwestie społeczne, z jakimi zmagają się mieszkańcy, a także wytycza: cele strategiczne projektowanych zmian, kierunki działań na rzecz niwelowania zjawisk społecznie niepożądanych oraz zajmuje się tworzeniem mechanizmów wzmacniających efektywność dokonywanych zmian. Wskazuje również na sposób realizacji podejmowanych przedsięwzięć realizowanych w ramach strategii, określa ramy finansowe oraz wskaźniki realizacji działań. Strategia jest dokumentem stworzonym na okres pięcioletni i dlatego niezbędny jest jej stały monitoring i ewaluacja realizowanych zadań. Działania te będą pomocne w dostosowywaniu celów i zadań przewidzianych do wykonania w kolejnych etapach realizacji w zależności od zmieniających się potrzeb społecznych.

Rozwój gminy opiera się na kształtowaniu celów polityki społecznej, uznając jednocześnie za J. Auleytnerem za fundamentalne dziedziny polityki społecznej następujące jej obszary:

- politykę ludnościową i rodzinną
- politykę w dziedzinie zatrudnienia, płac, warunków i ochrony pracy
- politykę mieszkaniową
- politykę w zakresie ochrony zdrowia
- politykę oświatową
- politykę kulturalną
- politykę w zakresie zabezpieczenia społecznego i pomocy społecznej

- politykę w zakresie bezpieczeństwa publicznego oraz przeciwdziałania szeroko rozumianym zjawiskom dezorganizacji społecznej oraz patologii społecznej

Prezentacja wyników badań dotycząca mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga poszukujących wsparcia w tutejszym ośrodku pomocy społecznej, w oparciu o ustawę o pomocy społecznej oraz inne pokrewne ustawy, składa się z analizy dokumentów pozyskanych z tutejszego ośrodka. Do opracowania strategii wykorzystano również materiały sprawozdawcze z Powiatowego Urzędu Pracy, z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, dane z Urzędu Miasta i Gminy (z poszczególnych jego wydziałów), dane z Głównego Urzędu Statystycznego oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej, a także dokumenty programowe polityki społecznej.

## **2. Podstawy prawne w zakresie planowania polityki społecznej w Unii Europejskiej**

W ramach polityki strukturalnej i Europejskiego Funduszu Społecznego istnieją regulacje podejmowane przez Radę, Parlament i Komisję Europejską, dotyczące Funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej oraz polityki społecznej i wsparcia społecznego.

- Rozporządzenie Rady z dnia 21 czerwca 1999r. wprowadzające ogólne przepisy dotyczące Funduszy Strukturalnych (1260/99 WE),
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 czerwca 1999 w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (1783/99WE),
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 lipca 1999 w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego (1784/99WE),
- Rozporządzenie Rady z dnia 21 czerwca 1999r. dotyczące koordynacji pomocy w ramach strategii przedakcesyjnej dla krajów ubiegających się o członkostwo w Unii Europejskiej oraz zmieniające rozporządzenie 3906/89EWG (1266/99WE),
- Rozporządzenie Rady z dnia 21 czerwca 1999r. ustanawiające Instrument Przedakcesyjnej Polityki Strukturalnej (1267/1999WE).

## **3. Dokumenty programowe polityki społecznej**

**Na poziomie europejskim i międzynarodowym:**

1. „Europa 2020” jest nową strategią gospodarczą Unii Europejskiej zastępującą Strategię Lizbońską. Strategia „Europa 2020” skupia się wokół trzech powiązanych ze sobą priorytetów:

- a. Rozwój inteligentny (rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji).
- b. Rozwój zrównoważony (wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej).
- c. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu (wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną).

2. Konwencja o Prawach Osób Niepełnosprawnych ratyfikowana przez Prezydenta Polski w roku 2012 ma na celu popieranie, ochronę i zapewnienie pełnego i równego korzystania ze wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności przez wszystkie osoby niepełnosprawne oraz popieranie poszanowania ich przyrodzonej godności. Dokument kładzie nacisk na prowadzenie konsultacji z osobami niepełnosprawnymi w zakresie spraw

związanych z osobami niepełnosprawnymi oraz angażowanie tych osób, w tym niepełnosprawnych dzieci, w te procesy, za pośrednictwem reprezentujących je organizacji.

### **Na poziomie krajowym:**

1. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Polska 2030”, której głównym celem jest rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia, szczególnie osób z grup będących w gorszym położeniu na rynku pracy, rozwój ekonomii społecznej, kształcenie ustawiczne, poprawę dostępności zasobów mieszkaniowych, wsparcie rodzin w opiece nad dzieckiem, rozwój form i metod pracy z rodziną w kryzysie, wprowadzenie nowych form opieki nad osobami niesamodzielnymi, tworzenie modelu kompleksowego wsparcia osób starszych

2. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego (SRKL), której głównym celem jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia.

3. Krajowy Program Reform (KPR), jest to kluczowy element wdrażania „Europy 2020”, którego głównym celem jest budowa trwałych podstaw wzrostu gospodarczego, przy łączeniu celów unijnych z priorytetami krajowymi.

4. Krajowy Program Przeciwdziałaniu Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020 (MPiPS). Celem głównym Programu jest ograniczenie ubóstwa i wykluczenia społecznego poprzez działania zmierzające do zwiększenia aktywności społecznej, oraz zwiększenia gotowości do podejmowania pracy, a tym samym poprawy poziomu zatrudnienia. W programie wskazano pięć celów operacyjnych:

- a. Usługi dla aktywności i profilaktyki – ograniczenie wykluczenia dzieci i młodzieży,
- b. Gwarancje dla przyszłości młodzieży – stworzenie szansy dla młodzieży na wejście w rynek pracy,
- c. Aktywna osoba, zintegrowana rodzina, odpowiedzialne lokalne środowisko,
- d. Zapobieganie niepewności mieszkaniowej,
- e. Seniorzy – bezpieczni, aktywni i potrzebni.

### **Inne działania i programy rządowe:**

– Wsparcie dla bezrobotnych najbardziej oddalonych od rynku pracy (MPiPS),

- Wsparcie rodzin z dziećmi oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej (M P i PS),
- Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu poprzez wspieranie aktywności organizacji pozarządowych (MPiPS),
- Zmiana zasad podlegania ubezpieczeniu społecznemu wobec niektórych rodzajów wykonywania pracy (MPiPS),
- Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych (MPiPS),
- Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego młodzieży (MPiPS/OHP),
- Wspieranie rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej poprzez zapewnienie funkcji socjalnej szkoły (MEN),
- Wsparcie dla opiekunów osób niepełnosprawnych (MPiPS),
- Rozwój sektora ekonomii społecznej (MPiPS),
- Zmiany w systemie pomocy społecznej (MPiPS),
- Pomoc państwa w zakresie dożywiania (MPiPS).

#### **Na poziomie regionalnym:**

Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2020. Strategia jest trzecim dokumentem programowym przygotowanym przez Zarząd Województwa od momentu wprowadzenia reformy ustrojowej i administracyjnej państwa i ustanowienia województwa samorządowego jako podmiotu realizującego własną politykę regionalną. Dokument jest zgodny ze Strategią Rozwoju Kraju 2007-2015 oraz Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju, które uwzględniają zapisy nadrzędnego dokumentu programowego Unii Europejskiej, tj. Strategicznych Wytycznych Wspólnoty (SWW). Celem strategicznym jest „podniesienie krajowej i międzynarodowej konkurencyjności gospodarki regionu poprzez wzrost jej innowacyjności, a tym samym efektywności, która stworzy warunki do zrównoważenia rynku pracy oraz wzrostu dochodów i poziomu życia ludności”. W ramach celu strategicznego wyznaczono obszar: „Kapitał społeczny”, którego celem jest wszechstronny rozwój kapitału społecznego, umożliwiający pełne wykorzystanie potencjału



i możliwości rozwoju osobistego mieszkańców regionu. Do realizacji powyższego celu posłużą priorytety, a do ich realizacji poszczególne kierunki działań.

### **Na poziomie lokalnym:**

#### **Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2016 – 2022.**

Do akt prawnych mających istotny wpływ na konstrukcję niniejszego dokumentu jak i monitoring przyszłych działań należą:

- 1) Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2015 poz. 1515 z późn.zm.), regulująca zakres i charakter zadań spoczywających na gminie, m.in. ochronę zdrowia, pomoc społeczną, gminne budownictwo mieszkaniowe, edukację publiczną, współpracę z organizacjami pozarządowymi.
- 2) Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 163 z późn.zm.).
- 3) Ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity Dz. U z 2015 r., poz.114 z późn.zm.).
- 4) Ustawa z dnia 13 czerwca 2003r. o zatrudnieniu socjalnym (tekst jednolity Dz. U. 2011, Nr 43, poz. 225 z późn.zm.).
- 5) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2015, poz. 332 z późn.zm.).
- 6) Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011, Nr 231, poz. 1375, z późn.zm.).
- 7) Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jednolity Dz. U. 2014, poz.1118 z późn. zm.)
- 8) Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. 2015, poz. 149 z późn. zm.).
- 9) Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. 2015, poz. 581 z późn. zm.).
- 10) Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. 2012, poz. 1356 z późn. zm.).
- 11) Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. 2015, z późn. zm. ).

- 12) Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy ( Dz.U. z 2015 poz. 2082, z póź. zm.).
- 13) Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. z 2013 poz. 966, z późn. zm.).
- 14) Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2015 poz. 121, z późn. zm.)
- 15) Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r. poz. 2156 oraz z 2016 r. poz. 35 i 64, z późn. zm.).

## II CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

### 3. Ogólna charakterystyka Miasta i Gminy Kańczuga

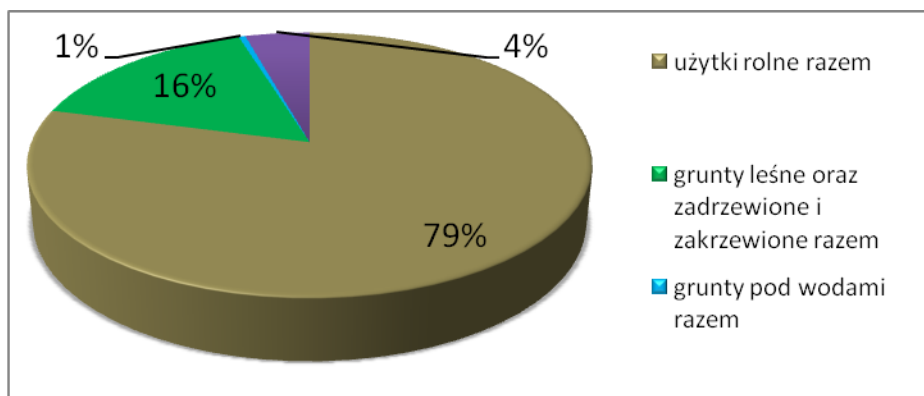
Miasto i Gmina Kańczuga leży w województwie podkarpackim, w środkowo - wschodniej jego części. Gmina zajmuje blisko 15% powierzchni powiatu przeworskiego. W skład gminy wchodzi: Miasto Kańczuga oraz 14 sołectw: Bóbrka Kańczucka, Chodakówka, Krzczowice, Lipnik, Łopuszka Mała, Łopuszka Wielka, Medynia Kańczucka, Nizatyce, Pantalowice, Rączyna, Siedlecza, Sietesz, Wola Rzeplińska, Żuklin. Miasto zostało podzielone na osiedla.

**Mapa 1. Podział administracyjny gminy**



*Źródło: opracowanie własne*

Ze względu na charakter zagospodarowania, największą powierzchnię stanowią użytki rolne tj. 79,0% powierzchni gminy. Grunty zabudowane to 4,3% powierzchni, a grunty leśne stanowią 16,1%.

**Wykres 1. Powierzchnia użytkowa Miasta i Gminy Kańczuga**

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS*

W podziale użytków rolnych razem, największą część stanowią grunty orne, tj. 78,1%, a w dalszej kolejności sady 6,3%, pastwiska 5,2%, łąki 5,0%.

Z kolei największą część gruntów zabudowanych stanowią tereny komunikacyjne-drogi, tj. 71,1% ogółu gruntów zabudowanych.

## 4. Struktura demograficzna

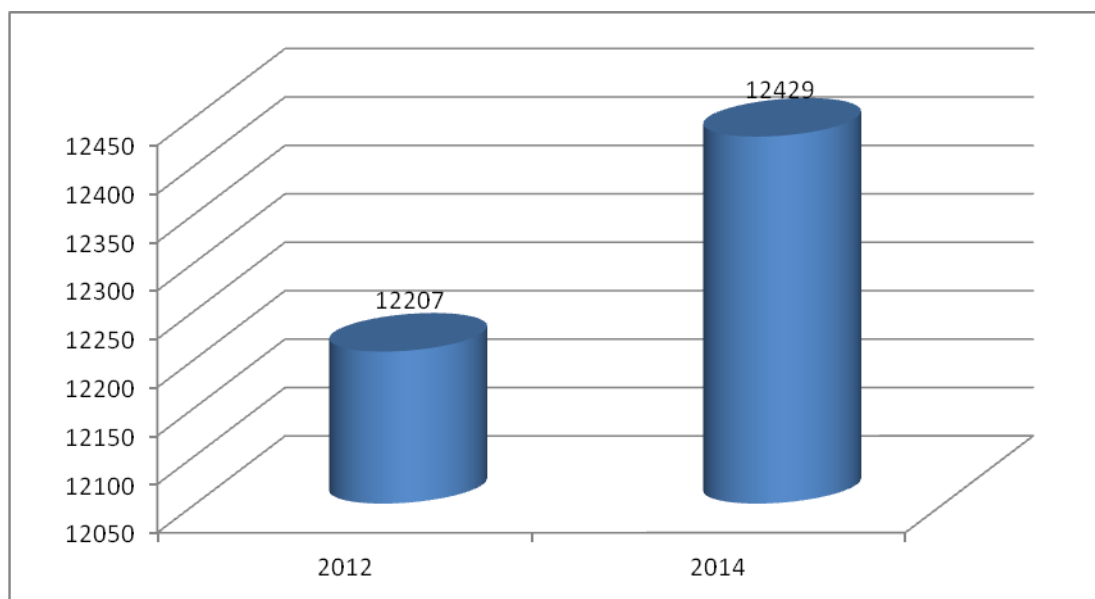
Wiedza o mieszkańcach i szczegółowa diagnoza aktualnej sytuacji demograficznej w gminie jest wyznacznikiem przyszłych dokumentów polityki społecznej, jakie muszą powstać na wymienionym obszarze. Tylko profesjonalna diagnoza zasobów ludzkich pozwala określić rozwój kapitału ludzkiego i w przyszłości pomoże osiągnąć wyższy stopień zorganizowania społeczeństwa obywatelskiego.

Zmiany w strukturze ludności wg wieku kształtowane są przez liczbę urodzeń, liczbę zgonów oraz migracje. Społeczność dzieli się więc na różne grupy wiekowe, aby ocenić zmiany w jej strukturze. W niniejszym opracowaniu, mieszkańcy gminy zostali podzieleni na grupy wiekowe, takie jak: ekonomiczne grupy wiekowe, dzielące mieszkańców wg wieku ich aktywności zawodowej, określającej wielkość potencjalnych zasobów rąk do pracy. Znajomość liczby mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym, czyli wchodzącym na rynek pracy oraz w wieku poprodukcyjnym czyli wychodzącym z tego wieku jest nierozłączna w analizie popytu i podaży na rynku pracy. Podział mieszkańców na edukacyjne grupy wiekowe, przyczynia się wyznaczenia roczników, które wymagają szczególnej opieki ze strony państwa. Podział na edukacyjne grupy wiekowe wyodrębnia grupy wiekowe dzieci w wieku przedszkolnym, szkoły podstawowej, gimnazjum, szkoły ponadgimnazjalnej oraz studentów szkół wyższych. Przedstawiono również charakterystykę ludności najstarszej, tj. w wieku powyżej 85 lat oraz wyliczono współczynnik wsparcia międzypokoleniowego, a także dokonano analizy kobiet w wieku 15-49 lat (wiek rozrodczy). Posłużono się danymi z Urzędu Miasta i Gminy, dotyczącymi liczby urodzeń, zgonów, zawartych małżeństw, rozwodów, w latach 2012-2014. Dokonano również analizy przestrzennej badanego zjawiska.

### **Ogólna charakterystyka liczby mieszkańców.**

Według danych statystycznych pozyskanych z Urzędu Miasta i Gminy w Kańczudze, w 2012 roku w gminie zamieszkiwało ogółem 12 207 osób, a w 2014 roku liczba mieszkańców wzrosła do 12 429 osób. Udział procentowy mieszkańców gminy stanowił 15,7% ludności powiatu przeworskiego.

### **Wykres 2. Liczba mieszkańców Gminy Kańczuga, wg ekonomicznych grup wiekowych, w latach 2012 i 2014**



*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UMiG w Kańczudze*

**Tabela 1. Struktura wg płci mieszkańców Gminy Kańczuga w latach 2012 i 2014**

	kobiety	%	mężczyźni	%	razem
2012	6178	50,6	6029	49,4	12207
2014	6267	50,4	6162	49,6	12429

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UMiG w Kańczudze*

Wg podziału na płeć mieszkańców gminy, większość stanowiły kobiety, tj. nieco ponad 50% w badanym czasookresie.

Największą liczbę mieszkańców posiada Miasto Kańczuga. w 2012 roku liczba mieszkańców wynosiła 3 167 a w 2014 roku 3 224, co ogółem dało udział 25,9% w ogólnej liczbie mieszkańców. Kolejne miejsce zajmuje miejscowość Sietesz, w której mieszkało 12,8% mieszkańców gminy. Na trzecim miejscu znalazła się Łopuszka Wielka, z udziałem 11,8% mieszkańców. Kolejne miejsca zajęły: Pantalowice (9%), Siedlecza (8%), Krzczowice (8%), Rączyna (7%), Niżatyce (4%), Łopuszka Mała (4%), Żuklin (3%), Bóbrka Kańczucka (2%), Lipnik (1%), Medynia Kańczucka (1%), Chodakówka (1%), Wola Rzeplińska (1%).

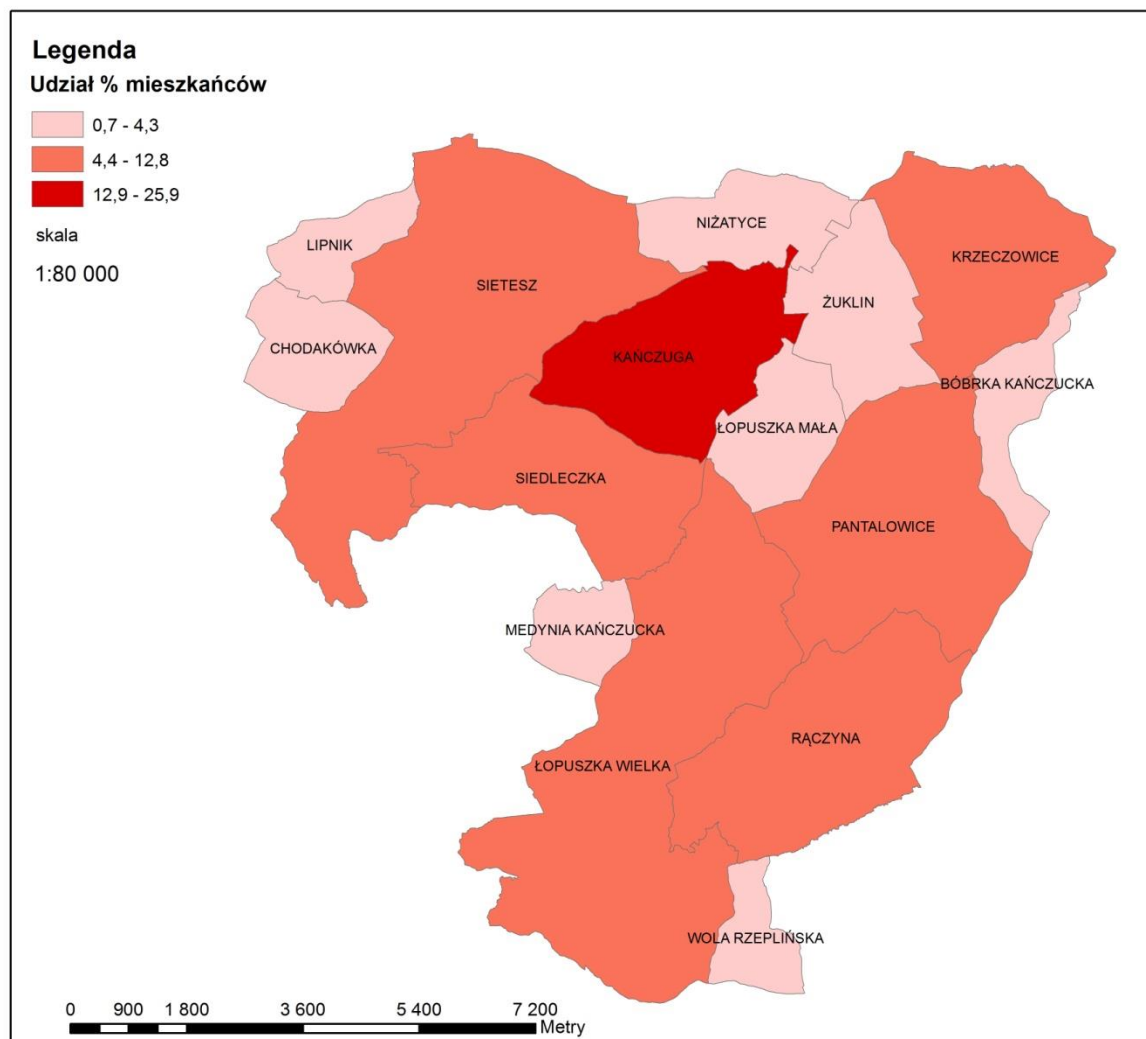
**Tabela 2. Liczba mieszkańców Gminy Kańczuga wg miejsca zamieszkania w latach 2012 i 2014**

	2012		2014	
	Liczba osób	%	Liczba osób	%
Bóbrka Kańczucka	185	1,5	190	1,5
Chodakówka	105	0,9	105	0,8
Kańczuga	3167	25,9	3224	25,9
Krzeczowice	949	7,8	955	7,7
Lipnik	170	1,4	178	1,4
Łopuszka Mała	489	4,0	498	4,0
Łopuszka Wielka	1437	11,8	1462	11,8
Medynia Kańczucka	155	1,3	158	1,3
Niżatyce	534	4,4	539	4,3
Pantalowice	1124	9,2	1154	9,3
Rączyna	865	7,1	878	7,1
Siedlecza	1050	8,6	1069	8,6
Sietesz	1564	12,8	1597	12,8
Wola Rzeplińska	80	0,7	81	0,7
Żuklin	333	2,7	341	2,7
RAZEM	12207	100	12429	100

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UMiG w Kańczudze*

## Mapa 2. Udział % mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga w 2014 roku





*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UMiG*

### **Struktura mieszkańców wg ekonomicznych grup wiekowych.**

Ekonomiczne grupy wiekowe, to grupy ludności z uwagi na wiek zdolności do pracy tj. wiek przedprodukcyjny, czyli osoby młode do 17 roku życia, wiek produkcyjny, czyli kobiety od 18 do 60 roku życia oraz mężczyźni od 18 do 65 roku życia i wiek poprodukcyjny w przypadku kobiet powyżej 60 roku życia i mężczyzn powyżej 65 roku życia.

Z danych statystycznych wynika, że z ogólnej liczby mieszkańców gminy, 18,9% to osoby w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat), których udział powoli zmniejsza się, kosztem wzrastającego udziału osób w wieku poprodukcyjnym. W 2012 roku udział osób starszych wynosił 16,3%, a już w 2014 roku zwiększył się o 17,9% i wynosił niemal na równi

z udziałem osób w wieku przedprodukcyjnym. Udział osób w wieku produkcyjnym w badanych latach nie zmieniał się zasadniczo pozostając na poziomie 64%.

**Tabela 3. Ekonomiczne grupy wiekowe – Gmina Kańczuga w latach 2012 i 2014**

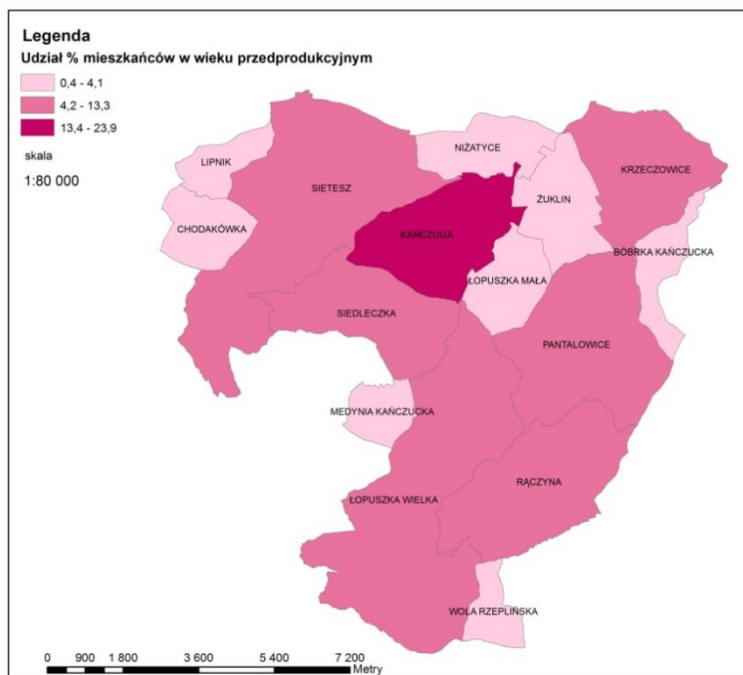
	wiek przedprodukcyjny		wiek produkcyjny		wiek poprodukcyjny	
	Liczba osób	%	Liczba osób	%	Liczba osób	%
2012	2310	18,9	7911	64,8	1986	16,3
2014	2243	18,0	7963	64,1	2223	17,9

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UMiG w Kańczudze*

Wyżej opisane tendencje są charakterystyczne dla miejscowości starzejących się. Ta informacja jest zatem istotna dla kształtowania się polityki społecznej w Gminie Kańczuga. Dokonana analiza struktury wieku w poszczególnych miejscowościach w tejże gminie, jest również przydatna i stanowi pogłębienie tejże analizy.

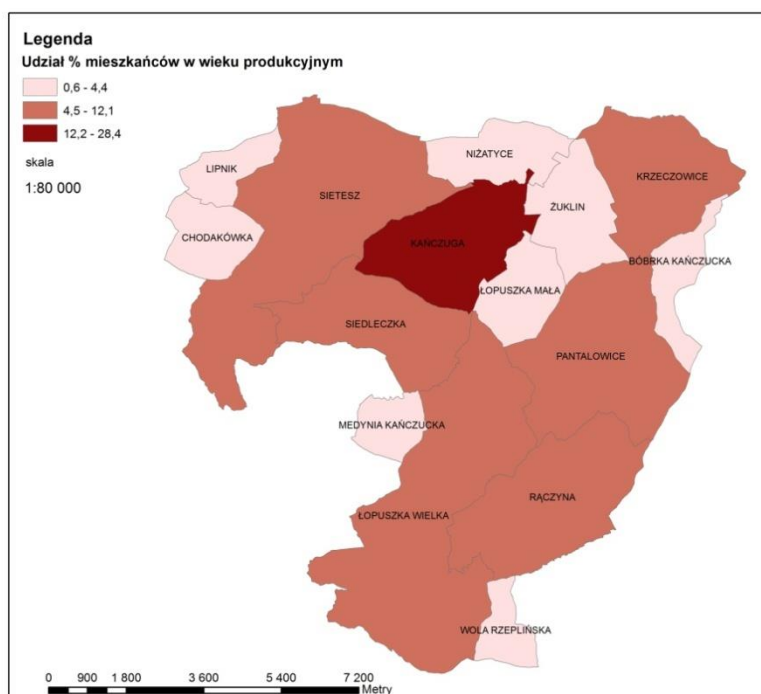
Podstawowym rokiem dla badania przyjęto rok 2012. Z analizy wynika, iż najmłodszymi miejscowościami w gminie, z punktu widzenia ekonomicznych grup wiekowych (w roku początkowym 2012) są miejscowości: Łopuszka Mała, Łopuszka Wielka i Siedlecza. W tej grupie miejscowości udziały procentowe osób w wieku przedprodukcyjnym są stosunkowo wysokie, wynoszące powyżej 20% i w 2014 roku udziały nie były większe niż udziały osób w wieku poprodukcyjnym. W Łopuszce Małej stosunek osób młodych do starszych w 2012 roku był dość wysoki, natomiast w 2014 roku zmniejszył się. Różnica między udziałem osób młodych do starszych zmniejszyła się z 5,7 do 2,2 punktów procentowych. W Łopuszce Wielkiej w pierwszym roku badania udział osób młodych był największy w całej gminie i wynosił 21,8% natomiast w 2014 roku zmniejszył się wynosząc 20,5%. Udział osób starszych zwiększył się, więc granica między osobami młodymi, a starszymi powoli równoważy się. Podobna sytuacja wystąpiła w Siedleczce, gdzie udział osób młodych wynosił 20,6% w pierwszym roku badania, a w ostatnim roku badania zmniejszył się do 19,2%, natomiast w 2012 roku stosunek osób młodych do starych wynosił niemal 6%, a w 2014 roku już ponad 2%. Nadal jednak liczba osób młodych nie przekraczała liczby osób w wieku poprodukcyjnym.

**Mapa 3. Udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga w 2012 roku**



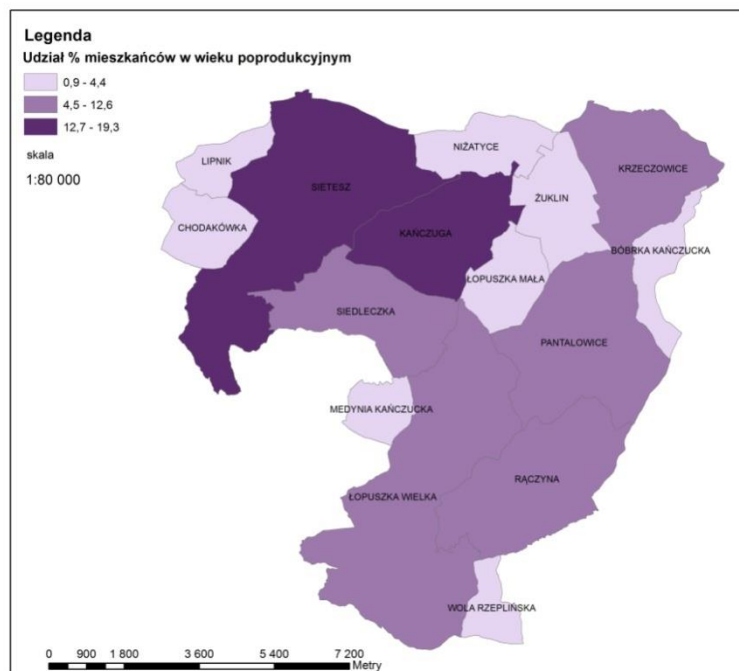
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UMiG w Kańczudze

**Mapa 4. Udział osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga w 2012 roku**



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UMiG w Kańczudze

**Mapa 5. Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga w 2012 roku**



*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UMiG w Kańczudze*

Do drugiej grupy zakwalifikowano miejscowości, w których stosunek osób w wieku przedprodukcyjnym był zbliżony do osób w wieku poprodukcyjnym. Do tych miejscowości należały: Bóbrka Kańczucka, Krzeczowice, Medynia Kańczucka, Żuklin oraz Miasto Kańczuga. W Mieście Kańczuga zaobserwowano charakterystyczny model demograficzny dla miast starych. Co prawda nie wliczono miasta do grupy miejscowości najstarszych, bowiem w 2012 roku udział osób młodych był na poziomie 16,9% a osób starszych na poziomie 17,6%. Natomiast największy udział wyniósł w grupie osób w wieku produkcyjnym - ponad 70%, co z perspektywy lat przyniesie zupełnie inny obraz demograficzny miasta, bowiem liczba osób w tym wieku zasilą udział osób najstarszych.

W trzeciej grupie, czyli w grupie miejscowości najstarszych demograficznie, znalazły się: Chodakówka, z największym udziałem osób starszych wynoszącym w 2014 roku ponad 30%, Lipnik, Nizatyce, Pantalowice, Rączyna, Sietesz i Wola Rzeplińska, z równie bardzo wysokim udziałem osób starszych ( 24,7%). W tej grupie udział osób w wieku przedprodukcyjnym jest mniejszy niż udział osób najstarszych, zauważalna jest również tendencja spadkowa osób młodych a wzrost osób starszych.

**Tabela 4. Ekonomiczne grupy wiekowe mieszkańców Gminy Kańczuga w 2012 i 2014 roku**

	wiek		wiek produkcyjny		wiek poprodukcyjny	
	przedprodukcyjny		2012		2014	
	2012	2014	2012	2014	2012	2014
Bóbrka						
Kańczuka	17,8	17,4	65,9	65,8	16,2	16,8
Chodakówka	12,4	9,5	58,1	59,0	29,5	31,4
Kańczuga	16,9	16,6	71,3	70,1	11,8	13,3
Krzeczowice	19,9	18,1	62,5	62,9	17,6	19,0
Lipnik	18,8	18,0	60,6	61,8	20,6	20,2
Łopuszka Mała	20,4	18,5	64,8	65,3	14,7	16,3
Łopuszka Wielka	21,8	20,5	60,6	60,5	17,6	19,1
Medynia						
Kańczuka	22,6	22,2	56,8	56,3	20,6	21,5
Niżatyce	19,3	17,3	65,4	64,7	15,4	18,0
Pantalowice	19,7	19,3	61,0	59,8	19,3	20,9
Rączyna	18,0	16,3	63,2	63,6	18,7	20,2
Siedlecza	20,6	19,2	64,8	64,3	14,7	16,6
Sietesz	18,2	18,2	62,2	60,2	19,6	21,6
Wola Rzeplińska	16,3	16,0	58,8	59,3	25,0	24,7
Żuklin	19,8	19,4	64,9	62,8	15,3	17,9

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UMiG w Kańczudze*

### **Struktura mieszkańców wg edukacyjnych grup wiekowych.**

Edukacyjne grupy wieku obejmują dzieci i młodzież w wieku 3-24 lata, w podziale na dzieci w wieku przedszkolnym – od 3 do 6 lat (w przyszłości prawdopodobnie 3-5 lat), dzieci i młodzież w szkołach podstawowych w wieku 7-12 lat, młodzież gimnazjalna w wieku 13-15 lat, młodzież kształcąca się na poziomie ponadgimnazjalnym tj. 16-18 lat oraz osoby kształcące się w szkołach wyższych tj. 19-24 lat.

Ogólna liczba mieszkańców w wieku od 3 do 24 lata, kształcącej się na różnych poziomach edukacyjnych wynosiła w 2012 roku 3004 osoby, co stanowiło 24,6% ogółu mieszkańców, zaś w 2014 roku ich liczba zwiększyła się do 3270 osób, stanowiąc 26,3% ogółu mieszkańców. Najmłodszy mieszkańcy gminy (3-6 lat) stanowili w 2012 roku 17,6%

całej grupy, a w 2014 roku nastąpił spadek tego udziału do 16,1%. Z kolei grupa ta stanowiła ponad 4% mieszkańców.

**Tabela 5. Struktura mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga wg edukacyjnych grup wiekowych w latach 2012-2014**

		3-6 lat	7-12 lat	13-15 lat	16-18 lat	19-24	Razem	% wśród mieszkańców
2012	Liczba osób	530	768	439	463	804	3004	24,6
	%	17,6	25,6	14,6	15,4	26,8	100,0	
2014	Liczba osób	527	764	421	440	1118	3270	26,3
	%	16,1	23,4	12,9	13,5	34,2	100,0	

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UMiG*

Najwięcej dzieci w tym wieku mieszkało w Kańczudze (25-28% ogółu grupy w badanym czasookresie), oraz w miejscowościach: Łopuszka Wielka (13-15%), Sietesz (9-10%), Siedlecza (8-10%). Najmniej w miejscowościach: Chodakówka, Lipnik, Wola Rzeplińska, gdzie udział w grupie nie przekroczył 1%.

Grupa dzieci uczęszczających do szkół podstawowych, stanowiła w 2012 roku 25,6% ogółu całej grupy edukacyjnej, a w 2014 roku nastąpił spadek udziału procentowego do 23,4%. Z kolei ta grupa stanowiła udział 6% wśród mieszkańców gminy w badanym czasookresie. Najwięcej dzieci w wieku 7-12 lat mieszkało w Kańczudze (22%), oraz w miejscowościach: Sietesz (13-15%), Łopuszka Wielka (11-12%) i Pantalowice (9%). Najmniej w miejscowościach (do 1 %): Chodakówka i Wola Rzeplińska.

Uczniowie gimnazjum stanowili w 2012 roku 14,6%, a w 2014 roku ich udział zmniejszył się do 12,9%. Średnio stanowili oni 3,5% mieszkańców. Naturalnie najwięcej gimnazjalistów mieszkało w Kańczudze, stanowiąc 21% całej grupy, oraz w miejscowościach: Sietesz (17-14%), Łopuszka Wielka (13-14%), Pantalowice (9-11%) oraz Siedlecza (7-8%).

Mieszkańcy gminy w wieku 16-18 lat (uczniowie szkół ponadgimnazjalnych) stanowili w 2012 roku 15,4% i w 2014 roku 13,5% ogółu grupy. Stanowili oni również ponad 3% ogółu mieszkańców. Najwięcej mieszkańców w tym wieku mieszkało w Kańczudze (19%), a z kolei w Woli Rzeplińskiej brak było osób w tym wieku.

Ostatnią analizowaną edukacyjną grupą wiekową byli mieszkańcy w przedziale 19-24 lata, czyli grupa edukacyjna obejmująca osoby kształcące się w szkołach wyższych.

Udział tej grupy wśród mieszkańców wynosił w 2012 roku 6,6% ogółu, a w 2014 roku zwiększył się do 9,0%. Łącznie stanowili oni w 2012 roku 26,8% całej grupy i 34,2% w 2014 roku. W 2012 roku największy udział procentowy w tej grupie objęli mieszkańcy Kańczugi.

**Tabela 6. Edukacyjne grupy wiekowe mieszkańców Gminy Kańczuga  
w 2012 roku**

Miejscowość	3-6 lat		7-12 lat		13-15 lat		16-18 lat		19-24 lat	
	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%
Bóbrka										
Kańczuga	9	1,7	10	1,3	5	1,1	5	1,1	17	2,1
Chodakówka	2	0,4	3	0,4	2	0,5	5	1,1	5	0,6
Kańczuga	134	25,3	170	22,1	92	21,0	89	19,2	228	28,4
Krzeczowice	36	6,8	69	9,0	34	7,7	39	8,4	58	7,2
Lipnik	2	0,4	17	2,2	5	1,1	9	1,9	18	2,2
Łopuszka Mała	20	3,8	34	4,4	19	4,3	24	5,2	31	3,9
Łopuszka Wielka	72	13,6	97	12,6	64	14,6	61	13,2	93	11,6
Medynia										
Kańczuga	10	1,9	12	1,6	5	1,1	7	1,5	4	0,5
Niżatyce	19	3,6	36	4,7	22	5,0	25	5,4	34	4,2
Pantalowice	50	9,4	73	9,5	50	11,4	45	9,7	76	9,5
Rączyna	39	7,4	42	5,5	30	6,8	37	8,0	63	7,8
Siedlecza	55	10,4	69	9,0	34	7,7	45	9,7	62	7,7
Sietesz	56	10,6	115	15,0	62	14,1	57	12,3	87	10,8
Wola Rzeplińska	3	0,6	6	0,8	1	0,2	1	0,2	6	0,7
Żuklin	23	4,3	15	2,0	14	3,2	14	3,0	22	2,7

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UMiG w Kańczudze*

**Tabela 7. Edukacyjne grupy wiekowe mieszkańców Gminy Kańczuga  
w 2014 roku**

Miejscowość	3-6 lat		7-12 lat		13-15 lat		16-18 lat		19-24	
	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%
Bóbrka										
Kańczuga	7	1,3	13	1,7	9	2,1	2	0,5	20	1,8
Chodakówka	3	0,6	3	0,4	1	0,2	4	0,9	8	0,7
Kańczuga	150	28,5	64	8,4	91	21,6	86	19,5	292	26,1
Krzeczowice	43	8,2	174	22,8	34	8,1	34	7,7	84	7,5
Lipnik	1	0,2	14	1,8	6	1,4	7	1,6	24	2,1
Łopuszka Mała	21	4,0	36	4,7	15	3,6	20	4,5	49	4,4
Łopuszka Wielka	80	15,2	91	11,9	56	13,3	74	16,8	125	11,2
Medynia										
Kańczuga	10	1,9	10	1,3	8	1,9	7	1,6	7	0,6
Niżatyce	18	3,4	34	4,5	19	4,5	22	5,0	52	4,7
Pantalowice	43	8,2	75	9,8	38	9,0	51	11,6	107	9,6
Rączyna	40	7,6	40	5,2	24	5,7	37	8,4	87	7,8
Siedlecza	46	8,7	78	10,2	37	8,8	36	8,2	91	8,1
Sietesz	48	9,1	102	13,4	71	16,9	45	10,2	133	11,9
Wola Rzeplińska	4	0,8	5	0,7	3	0,7	0	0,0	7	0,6
Żuklin	13	2,5	25	3,3	9	2,1	15	3,4	32	2,9

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UMiG w Kańczudze*

### **Mieszkańcy gminy w wieku powyżej 85 roku życia.**

Zjawisko starzenia się ludności będzie się pogłębiać, dlatego też należy podejmować działania mające na celu pomoc osobom w wieku sędziwym w ich życiu codziennym, w ich integracji ze społeczeństwem, jak również podejmować działania mające na celu przeciwdziałanie ich marginalizacji.

Grupa osób w wieku sędziwym w 2012 roku stanowiła 1,3% ogółu mieszkańców, a w 2014 roku zwiększyła się stanowiąc 1,8%. W stosunku do całej populacji osób starszych w gminie, największa ich liczba mieszkała we wsi Sietesz (26,1% w 2012 roku i 24,2% w 2014 roku). Kolejne miejscowości to: Pantalowice (11%), Krzeczowice (8-10%), Łopuszka Wielka (9-10%), Siedlecza (9-10%), Rączyna (9-10%) oraz Kańczuga (9-11%). Analiza



dynamiki zjawiska wskazuje, że największy wzrost udziałów procentowych dokonał się w miejscowościach: Nizatyce o 1,7 punktów procentowych oraz Kańczuga o 1,3 punktów procentowych. Największy spadek punktów procentowych zaobserwowano w Sieteszy o 1,9 punktów procentowych i Krzeczowicach o 1,7 punktów procentowych. W pozostałych miejscowościach nie zauważono znaczących zmian w wartościach.

**Tabela 8. Mieszkańcy Gminy Kańczuga w wieku powyżej 85 roku życia w podziale na miejsce zamieszkania w latach 2012-2014**

Miejscowość	2012		2014	
	Liczba osób	%	Liczba osób	%
Bóbrka Kańczucka	2	1,2	3	1,3
Chodakówka	2	1,2	2	0,9
Kańczuga	15	9,3	24	10,6
Krzeczowice	17	10,6	20	8,8
Lipnik	3	1,9	4	1,8
Łopuszka Mała	5	3,1	7	3,1
Łopuszka Wielka	16	9,9	21	9,3
Medynia Kańczucka	2	1,2	4	1,8
Nizatyce	5	3,1	11	4,8
Pantalowice	18	11,2	26	11,5
Rączyna	14	8,7	22	9,7
Siedleczka	16	9,9	21	9,3
Sietesz	42	26,1	55	24,2
Wola Rzeplińska	1	0,6	2	0,9
Żuklin	3	1,9	5	2,2
<b>Razem</b>	<b>161</b>	<b>100</b>	<b>227</b>	<b>100</b>
% wśród mieszkańców	1,3		1,8	

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UMiG w Kańczudze*

Do prezentacji relacji międzypokoleniowych pomiędzy osobami najstarszymi a ich dziećmi, służy współczynnik wsparcia międzypokoleniowego wskazujący, ile osób w wieku powyżej 85 lat przypada na 100 osób w wieku 50-64. W gminach, gdzie zmniejsza się dzietność, wartość tego wskaźnika będzie narastać, co stwarza wyzwania dla polityki

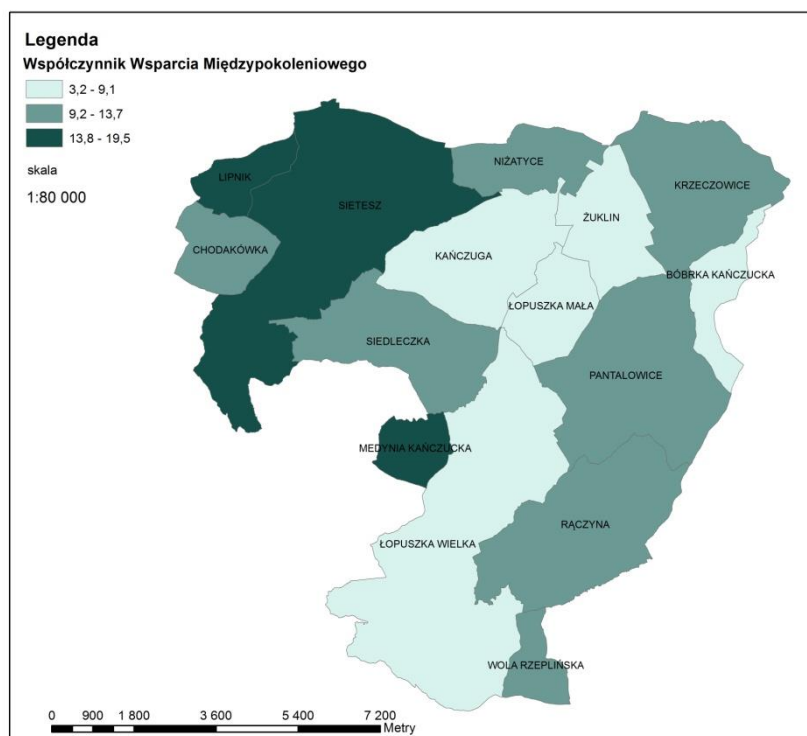
społecznej, przy zapewnianiu opieki i świadczeń dla osób w wieku najstarszym. W 2012 roku wartości wskaźnika dla całej gminy osiągnęły 7%, a w 2014 roku zwiększyły się do 9,6%. W poszczególnych miejscowościach Gminy Kańczuga, wartości wskaźników były zróżnicowane. Najwyższe wskaźniki wsparcia międzypokoleniowego osiągnięte zostały w Lipniku (15-16%), Sieteszy (15-20%) i Krzeczowicach (10-12%).

**Tabela 9. Współczynnik wsparcia międzypokoleniowego w Gminie Kańczuga w latach 2012 i 2014**

	2012	2014
<b>Miejscowość</b>	Współczynnik Wsparcia Międzypokoleniowego	
Bóbrka Kańczucka	6,5	8,6
Chodakówka	10,0	10,0
Kańczuga	2,2	3,2
Krzeczowice	10,1	12,3
Lipnik	15,8	14,8
Łopuszka Mała	7,0	8,0
Łopuszka Wielka	6,9	9,1
Medynia Kańczucka	8,7	16,7
Niżatyce	4,3	9,8
Pantalowice	9,3	13,7
Rączyna	8,9	13,3
Siedlecza	8,1	10,4
Sietesz	14,5	19,5
Wola Rzeplińska	7,7	12,5
Żuklin	4,7	7,0
<b>Razem</b>	7,0	9,6

*Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UMiG w Kańczudze*

**Mapa 6. Współczynnik Wsparcia Międzypokoleniowego w Mieście i Gminie Kańczuga w 2014 roku**



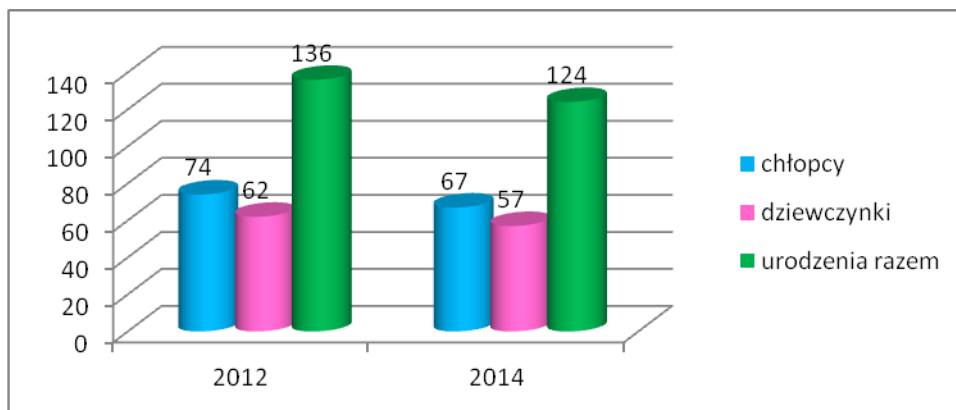
*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UMiG w Kańczudze*

### **Urodzenia, zgony, przyrost naturalny.**

Ważnym zagadnieniem w diagnozie sytuacji demograficznej mieszkańców gminy jest liczba urodzeń i zgonów oraz wyznaczenie na podstawie tych wartości wskaźnika przyrostu naturalnego. Polityka ludnościowa w gminie powinna zatem uwzględniać potrzeby mieszkańców związane z fazami życia i różną sytuacją materialną. Powinna również zwracać uwagę na problemy, dotyczące w dużej mierze systemu edukacyjnego jak również uwzględniająca uwarunkowania rynku pracy. Dodatkowo przy wzroście liczby najstarszych mieszkańców, powinno się opracować założenia polityki ukierunkowanej na seniorów, która winna być kompleksowa, nakierowana na godne i zdrowe starzenie się, włączając w to działania różnych organizacji i instytucji.

W Gminie Kańczuga, w 2012 roku urodziło się 136 dzieci, a w 2014 roku 124 dzieci. W podziale na płeć, w badanym czasookresie roku urodziło się więcej chłopców (54%) niż dziewczynek (46,0%). W badanym czasookresie liczba urodzeń zmniejszyła się o 12.

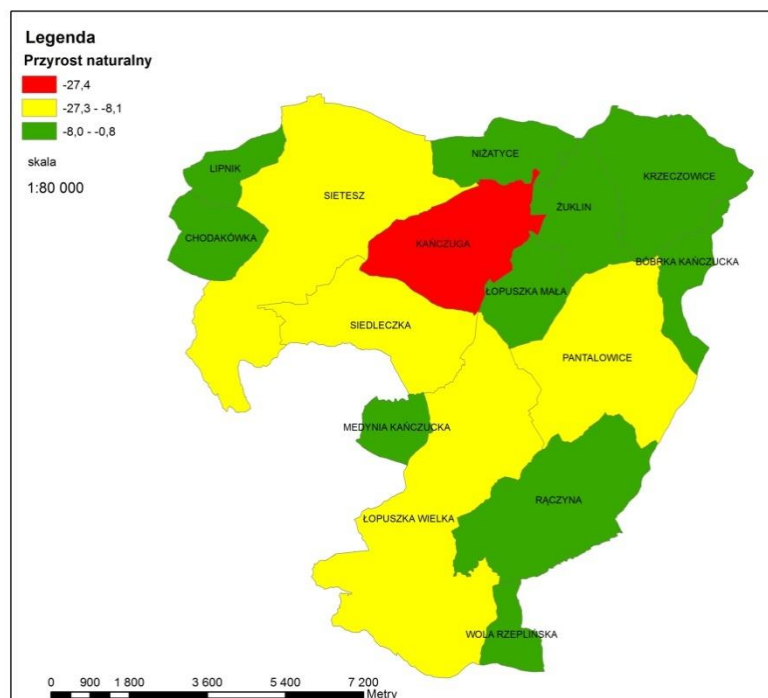
### **Wykres 3. Liczba urodzeń w Gminie Kańczuga w latach 2012-2014**



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UMiG w Kańczudze

Aby wyznaczyć przyrost naturalny, należy wziąć pod uwagę również liczbę zgonów przypadających na daną miejscowość. Ogólna liczba zgonów w 2012 roku w Gminie Kańczuga wynosiła 127, tak więc przyrost naturalny (zwany dalej PN) dla całej gminy wynosił  $PN = 9$  (na plusie). W ostatnim roku badania zmarło 125 osób, a wskaźnik PN wyniósł  $PN=1$ .

Mapa 7. Przyrost naturalny w Mieście i Gminie Kańczuga w latach 2012 i 2014



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UMiG w Kańczudze

**Tabela 10. Urodzenia, zgony oraz przyrost naturalny w Gminie Kańczuga w latach 2012 i 2014**

Miejscowość	2012					2014				
	urodzenia		zgony		PN	urodzenia		zgony		PN
	liczba osób	%	liczba osób	%		liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób
Bóbrka Kańczucka	3	2,2	3	2,4	0	3	2,4	3	2,4	-2
Chodakówka	1	0,7	2	1,6	-1	1	0,8	2	1,6	-1
Kańczuga	39	28,7	16	12,6	23	34	27,4	19	15,2	-27
Krzeczowice	13	9,6	14	11,0	-1	4	3,2	9	7,2	-3
Lipnik	0	0,0	4	3,1	-4	3	2,4	6	4,8	-2
Łopuszka Mała	6	4,4	4	3,1	2	4	3,2	6	4,8	-3
Łopuszka Wielka	23	16,9	12	9,4	11	16	12,9	9	7,2	-13
Medynia Kańczucka	2	1,5	1	0,8	1	4	3,2	1	0,8	-3
Niżatyce	2	1,5	10	7,9	-8	4	3,2	2	1,6	-3
Pantalowice	12	8,8	11	8,7	1	16	12,9	16	12,8	-13
Rączyna	6	4,4	12	9,4	-6	8	6,5	11	8,8	-6
Siedlecza	11	8,1	16	12,6	-5	10	8,1	11	8,8	-8
Sietesz	15	11,0	18	14,2	-3	14	11,3	22	17,6	-11
Wola Rzeplińska	1	0,7	0	0,0	1	1	0,8	1	0,8	-1
Żuklin	2	1,5	4	3,1	-2	2	1,6	7	5,6	-2
RAZEM	136	100	127	100,0	9	124	100	125	100	1

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UMiG w Kańczudze*

Zmiany społeczne pociągają za sobą przekształcenia komórki społecznej, jaką jest rodzina. W ostatnich latach uległa gwałtownym zmianom nie tylko struktura rodziny, ale też jej funkcje. Głównym czynnikiem powodującym przemianę rodziny są pewne procesy jej przekształcania, w tym zmiany społeczno-kulturowe, rozpowszechnianie się wiedzy medycznej i psychologicznej, przemiany wartości, rozwój sektora usług materialnych i nie materialnych. Do skutków tych przemian należy także zmniejszenie się znaczenia małżeństwa na rzecz swobodnych związków, późniejsze zawieranie małżeństw, opóźnienie urodzenia pierwszego dziecka, a tym samym zmniejszenie się ilości dzieci w jednej rodzinie, przejście od rodziny skoncentrowanej na dzieciach do rodziny skoncentrowanej na rodzicach, wzrost liczby rozwodów oraz ogólne zmniejszenie się dzietności.

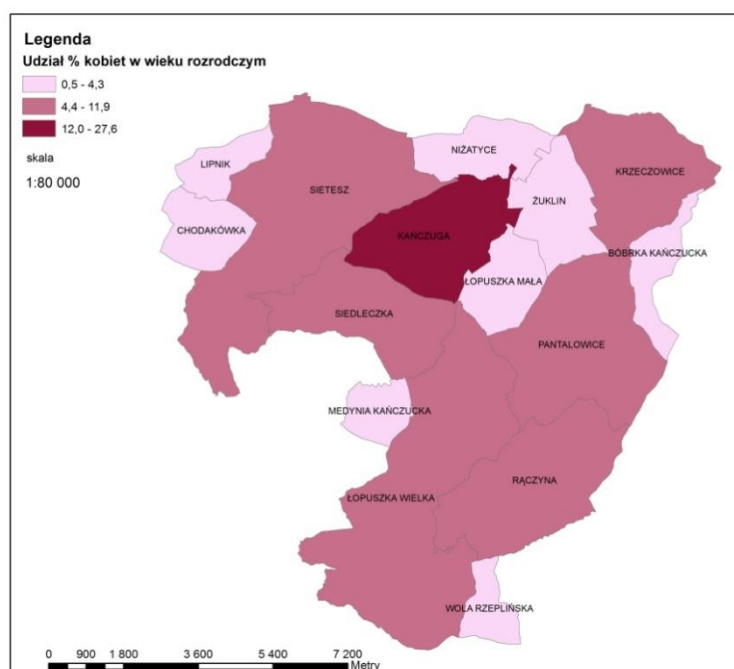
W Gminie Kańczuga w 2012 roku zawarto łącznie 135 małżeństwa, a w 2014 roku ich liczba zasadniczo nie uległa zmianom, bowiem wynosiła 133. Liczba rozwodów również nie uległa zmianom, w 2012 roku wynosiła 6, a w 2014 roku 5.

### Wiek rozrodzony kobiet.

Płodność kobiet jest rozumiana jako natężenie urodzeń w badanej populacji kobiet, będącej w wieku rozrodczym, a jej miernikiem jest ogólny współczynnik płodności wyrażający stosunek liczby urodzeń żywych w danym okresie na 1000 kobiet w wieku 15-49 lat. W Polsce ogólny współczynnik płodności ulegał systematycznemu zmniejszaniu: od 111 urodzeń na 1000 kobiet w wieku rozrodczym w 1950 roku i 37 w 2005 roku<sup>1</sup>.

Największy udział procentowy kobiet w wieku rozrodczym wśród ogółu mieszkańców gminy w 2014 roku wynosił 27,6% dla Kańczugi, oraz po blisko 12% dla miejscowości Sietesz i Łopuszka Wielka. Najmniejszy udział kobiet w wieku rozrodczym odnotowano w Chodakówce, Woli Rzeplińskiej, Bóbrce Kańczuckiej, Lipniku, Medyni Kańczuckiej, nie przekraczający 2%.

**Mapa 8. Udział % kobiet w wieku rozrodczym w Mieście i Gminie Kańczuga w 2014 roku**



<sup>1</sup> S. Kurek Typologia starzenia się ludności w ujęciu przestrzennym, wyd. AP Kraków, 2008

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UMiG w Kańczudze*

Łączna suma kobiet w wieku rozrodczym tj. 15-49 lat stanowiła w 2012 roku 25,4% ogółu mieszkańców, a w 2014 roku zmniejszyła się do 24,7%.

Współczynnik płodności kobiet dla Gminy Kańczuga wynosił w 2012 roku 44, a w 2014 roku zmniejszył się do 40.

### **Migracje.**

Liczba osób napływających na dany obszar zależy w wielu przypadkach od różnych czynników, ale przede wszystkim w czasach współczesnych od możliwości zatrudnienia w danej gminie lub w jej pobliżu. Jeżeli w grę nie wchodzi dla pewnych grup ludności zatrudnienie, to ważnymi czynnikami są jakość środowiska przyrodniczego i społecznego, cena mieszkań (ziemi), koszty utrzymania, dostępność do infrastruktury a także więź rodzinna. Wg definicji z GUS, migracje wewnętrzne to zmiany miejsca zamieszkania (pobytu stałego lub czasowego) w obrębie kraju, polegające na przekroczeniu granicy administracyjnej gminy, w tym: w przypadku gmin miejsko - wiejskich, zmiany miejsca zamieszkania w obrębie gminy, z terenów wiejskich na miejskie lub odwrotnie. Fakt przybycia (tj. zameldowania) do danej jednostki administracyjnej w celu zamieszkania określa się mianem napływu migracyjnego (wędrowskiego), wyjazdu - w celu zamieszkania w innej jednostce - mianem odpływu migracyjnego (wędrowskiego). Saldo migracji to różnica między liczbą zameldowań i wymeldowań.<sup>2</sup>

Wg danych statystycznych, z Gminy Kańczuga w 2014 roku zostało wymeldowanych łącznie 141 osób, co stanowiło 16,4% łącznych wymeldowań z powiatu przeworskiego. W podziale na rodzaj wymeldowań (do miast, na wieś, za granicę), najczęściej mało charakter wymeldowań na wieś, bo aż 56,7%. Wymeldowania do miast stanowiły 42,6%, a wymeldowania za granicę nie przekroczyły 1%. Liczba zameldowań ogółem w gminie wynosiła 130 osób, co stanowiło 18,0% zameldowań w powiecie przeworskim. Najwięcej osób zostało zameldowanych ze wsi, tj. 54,6%, następną grupę stanowiły zameldowania z miast tj. 34,6%, a zameldowania z zagranicy to udział 10,8%.

---

<sup>2</sup> [http://old.stat.gov.pl/gus/definicje\\_PLK\\_HTML.htm?id=POJ-366.htm](http://old.stat.gov.pl/gus/definicje_PLK_HTML.htm?id=POJ-366.htm)

Saldo migracji w gminie, w 2014 roku wynosiło (-11). Saldo migracji zagranicznych na 1000 osób było dodatnie wynosząc 1,0% (powiat 0,1%).

## 5. System edukacji

Edukacja, rozumiana jako wychowanie, wykształcenie, nauka oraz zdobywanie wiedzy, umiejętności i kształcenie, pełni zasadniczą rolę w rozwoju człowieka. Jako proces trwający od młodości jest sposobem na podniesienie jakości zasobów ludzkich, a tym samym poziomu konkurencyjności gospodarki i przyspieszenia tempa rozwoju gospodarczego.

Dane dotyczące systemu edukacji w gminie, przygotowane zostały przez Miejsko - Gminny Zespół Ekonomiczno Administracyjny Szkół w Kańczudze, który jest jednostką budżetową powołaną do obsługi ekonomiczno-finansowej oraz administracyjnej i organizacyjnej przedszkola, zespołów szkolno – gimnazjalnych, szkoły podstawowej i gimnazjum, dla których organem prowadzącym jest Miasto i Gmina Kańczuga.

Na terenie Miasta i Gminy Kańczuga znajduje się Miejsko-Gminne Przedszkole w Kańczudze, do którego uczęszczało łącznie 402 dzieci, w tym 42,5% to 3 i 4 - latki, 32,1% to 5 - latki i 25,4% to 6 - latki.

**Tabela 11. Liczba dzieci w Miejsko - Gminnym Przedszkolu w Kańczudze w 2014 roku w podziale na wiek**

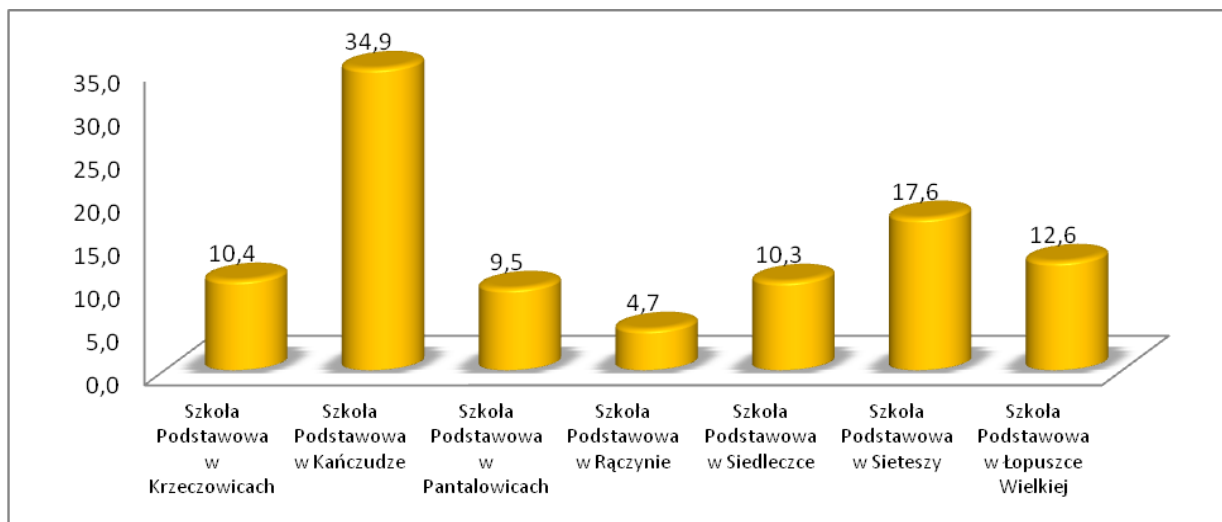
	Liczba dzieci	%
3-4 lat	171	42,5
5 latki	129	32,1
6 latki	102	25,4
Razem	402	100,0

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z MGZEA*

W gminie funkcjonuje również 7 szkół podstawowych: w Kańczudze, Krzeczowicach (Zespół Szkolno-Gimnazjalny), Łopuszce Wielkiej (ZSG), Pantalowicach (ZSG), Rączynie (ZSG), Siedlecze (ZSG) i Sieteszy (ZSG). Łączna liczba uczniów szkół podstawowych wyniosła 739 osób. Najwięcej uczniów uczęszczało do SP w Kańczudze tj. 258 uczniów stanowiąc 34,9% ogółu uczniów szkół podstawowych z terenu gminy. Najmniej uczniów uczyło się w SP w Rączynie, tj. 35 osób stanowiąc 4,7% ogółu uczniów tego typu szkół w gminie.



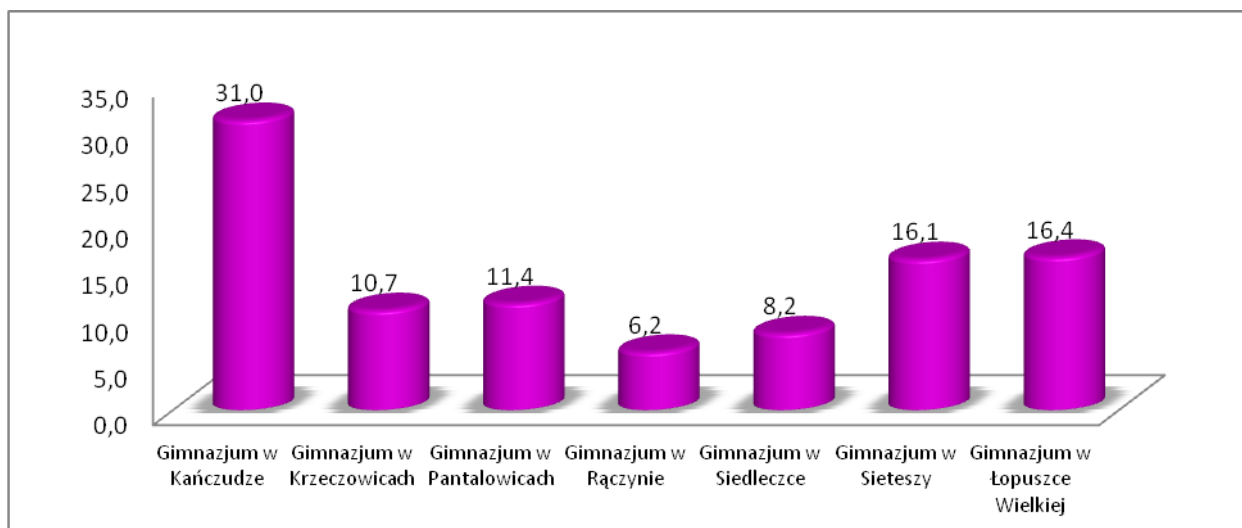
**Wykres 4. Udział procentowy uczniów szkół podstawowych z terenu Miasta i Gminy Kańczuga w 2014 roku**



*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z MGZEA*

W gminie działają również gimnazja: Gimnazjum w Kańczudze oraz gimnazja funkcjonujące w Zespołach Szkolno – Gimnazjalnych w wyżej już wymienionych miejscowościach. Liczba uczniów w gimnazjach była równa 403, z czego 31,0% to uczniowie gimnazjum w Kańczudze, a 16,4% to uczniowie gimnazjum w Łopuszce Wielkiej.

**Wykres 5. Udział procentowy uczniów szkół gimnazjalnych z terenu Miasta i Gminy Kańczuga w 2014 roku**

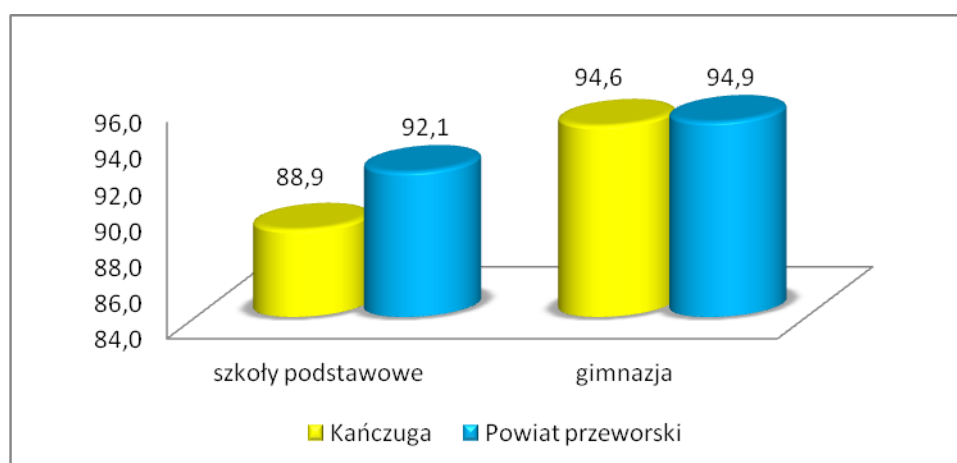


*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z MGZEA*

Współczynnik skolaryzacji wg danych z GUS jest miarą powszechności nauczania i wyrażony jest w ujęciu procentowym, jest on zgodny z Ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. 2004 r. Nr 256 poz. 2572, z późn. zm.). Rozróżnia się skolaryzację brutto i netto. Współczynnik skolaryzacji brutto wyliczamy dzieląc liczbę osób uczących się na danym poziomie kształcenia przez liczbę ludności w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania. Jednocześnie należy podkreślić, iż współczynnik ten najwyższy jest w szkołach podstawowych i wynosi prawie 100% i maleje on w miarę przechodzenia do następnych szkół.

Współczynnik skolaryzacji brutto w 2014 roku dla Miasta i Gminy Kańczuga w szkołach podstawowych wynosił 88,9%, a dla szkół gimnazjalnych 94,6%.

**Wykres 6. Współczynnik skolaryzacji brutto dla Miasta i Gminy Kańczuga w latach 2012-2014**



*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS*

Oprócz wyżej wymienionych placówek oświatowych w Kańczudze zlokalizowana jest Szkoła Muzyczna I stopnia.

## 6. Zasoby mieszkaniowe gminy

Dane otrzymane z Urzędu Miasta i Gminy w Kańczudze, przedstawiają zasoby mieszkaniowe gminy wg stanu na koniec 2014 roku. Dane te dotyczą lokalizacji budynków, ich powierzchni użytkowej, liczby zamieszkałych osób oraz wyposażenia lokalu w instalacje gazowe, elektryczne, wodociągowe.

Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego informuje nas o podstawowych definicjach do niniejszego rozdziału. Zgodnie z nią:

- Mieszkaniowy zasób gminy, to lokale stanowiące własność gminy albo gminnych osób prawnych lub spółek handlowych utworzonych z udziałem gminy, z wyjątkiem towarzystw budownictwa społecznego, a także lokale pozostające w posiadaniu samoistnym tych podmiotów;
- Lokal, to miejsce służące do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych. Lokalem nie jest pomieszczenie przeznaczone do krótkotrwałego pobytu osób, w szczególności znajdujące się w budynkach internatów, burs, pensjonatów, hoteli, domów wypoczynkowych lub w innych budynkach służących do celów turystycznych lub wypoczynkowych;
- Lokal socjalny, to lokal nadający się do zamieszkania ze względu na wyposażenie i stan techniczny, którego powierzchnia pokoi przypadająca na członka gospodarstwa domowego najemcy nie może być mniejsza niż 5 m<sup>2</sup>, a w wypadku jednoosobowego gospodarstwa domowego 10 m<sup>2</sup>, przy czym lokal ten może być o obniżonym standardzie;
- Powierzchnia użytkowa, to powierzchnia wszystkich pomieszczeń znajdujących się w lokalu, a w szczególności pokoi, kuchni, spiżarni, przedpokoi, alków, holi, korytarzy, łazienek oraz innych pomieszczeń służących mieszkalnemu i gospodarczym potrzebom lokatora, bez względu na ich przeznaczenie i sposób używania.

Na terenie Miasta i Gminy Kańczuga, zlokalizowanych jest łącznie 19 budynków (zasoby gminy), w których znajdują się lokale komunalne. Budynki te znajdują się w

miejsowościach: Chodakówka, Łopuszka Mała, Łopuszka Wielka, Krzczowice, Pantalowice, Rączyna, Siedlecza, Sietesz, Wola Rzeplińska i Kańczuga. Łączna liczba lokali mieszkalnych wynosi 39. Najwięcej lokali mieszkalnych zajętych znajduje się w Mieście Kańczuga, łącznie 41% wszystkich lokali. Lokale zajęte w Łopuszce Wielkiej stanowią 15,4% wszystkich lokali, a lokale w Siedleczce zajmują 10,3% ogółu lokali.

**Wykres 7. Liczba lokali komunalnych w Mieście i Gminie Kańczuga**

Wyszczególnienie (adres)	Liczba lokali mieszkaniowych zajętych	%
Chodakówka "Stara szkoła"	2	5,1
Łopuszka Mała "Lecznica"	4	10,3
Łopuszka Wielka 9	2	5,1
Łopuszka Wielka 3	2	5,1
Łopuszka Wielka "Stara szkoła"	1	2,6
Łopuszka Wielka "Dom nauczyciela"	1	2,6
Krzzowice 56 "Szkoła"	0	0,0
Pantalowice "Ośrodek Zdrowia"	2	5,1
Rączyna "Szkoła"	2	5,1
Siedlecza "Dom Nauczyciela"	3	7,7
Siedlecza "Szkoła"	1	2,6
Sietesz "Szkoła"	1	2,6
Sietesz "Stare przedszkole"	1	2,6
Wola Rzeplińska "Stara Szkoła"	1	2,6
Kańczuga ul. Piłsudskiego 18	2	5,1
Kańczuga ul. Sawickiego 7	3	7,7
Kańczuga ul. 3go Maja 4	3	7,7
Kańczuga ul. Wolności 24	7	17,9
Kańczuga ul. Mickiewicza 6	1	2,6
Razem	39	100,0

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UMiG w Kańczudze*

Niemal wszystkie wymienione lokale wyposażone są w instalację elektryczną (100%), wodociągową (80%), kanalizacyjną (80%) i gazową (50%) oraz CO (21%).

## 7. Opieka zdrowotna

Opiekę zdrowotną dla tutejszych mieszkańców w gminie i mieście sprawuje Placówka NZOZ „Kańczuga”, zatrudniająca wielu lekarzy specjalistów między innymi w dziedzinach: Pielęgniarstwo rodzinne, Pielęgniarstwo środowiska nauczania i wychowania i Medycyna rodzinna. W ramach placówki działalność prowadzą przychodnie umiejscowione na terenie gminy: Przychodnia Rejonowa w Kańczudze, Punkt Lekarski w Krzczowicach, Punkt Lekarski w Łopuszce Wielkiej, Punkt Lekarski w Rączynie, Punkt Lekarski w Siedleczce, Wiejski Ośrodek Zdrowia w Pantalowicach i Wiejski Ośrodek Zdrowia w Sieteszy.

Wg danych statystycznych liczba udzielonych porad w przychodniach podstawowej opieki zdrowotnej w mieście i gminie wynosiła w 2012 roku 44 879, a w 2014 roku 42 989, co stanowiło 15,5% porad udzielonych w powiecie przeworskim.

Do sektora zdrowotnego, jak również innych sektorów polityki społecznej należy problem zdrowia psychicznego. Na terenie gminy został opracowany Miejsko - Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2013-2015. Jego głównym założeniem jest „umożliwienie jego adresatom zwiększenia kontroli nad zdrowiem psychicznym oraz jego polepszenie i podniesienie jakości życia”<sup>3</sup>.

W zakresie ochrony zdrowia psychicznego, działają instytucje (zasięg gminny i terytorialny), takie jak Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kańczudze, Środowiskowy Dom Samopomocy (ponad 25 podopiecznych) w Łopuszce Wielkiej, Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Jarosławiu (szpital), Poradnia Zdrowia Psychicznego w Przeworsku, wyżej wymieniony Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej wraz z filiami (punktami lekarskimi), placówki oświatowe oraz inne instytucje zaangażowane w realizację zadań z zakresu ochrony i promocji zdrowia psychicznego np. organizacje pozarządowe.

Apteka, zgodnie z Ustawą "Prawo farmaceutyczne" z dnia 6 września 2001 roku, to placówka ochrony zdrowia publicznego, w której osoby uprawnione świadczą w szczególności usługi farmaceutyczne obejmujące zadania określone w ustawie. W Gminie Kańczuga zlokalizowane są 3 apteki, a liczba pracujących w nich farmaceutów w

---

<sup>3</sup> na podstawie „Miejsko-Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2013-2015”

2014 roku wynosiła 7. Wskaźnik pod nazwą: liczba ludności na aptekę ogólnodostępną w gminie wynosił 4184 (miasto 1079).

## 8. Kultura

Na terenie Miasta i Gminy Kańczuga, znajdują się obiekty, które zapewniają swoim mieszkańcom i wszystkim zainteresowanym kontakt z kulturą. Centrum Kulturalnym w gminie jest Ośrodek Kultury Miasta i Gminy w Kańczudze. Placówka specjalizuje się w: działalności artystycznej, np. działalność zespołów wokalnych, wokально - instrumentalnych czy instrumentalnych, nauka gry na instrumentach, zajęcia rytmiczno-taneczne, taniec, koła recytatorskie i teatralne, w działalności edukacyjnej w szczególności edukacji kulturalnej oraz pozaszkolnej dzieci i młodzieży, w działalności wychowawczej oraz sportowej i promocji placówki, a także miasta i gminy.

OKMiG w Kańczudze jest samorządową instytucją kultury, a jego głównym celem jest prowadzenie działalności rozwijającej i zaspakajającej potrzeby kulturalne mieszkańców oraz promocja kultury w Gminie Kańczuga.

Wg sprawozdania z działalności za 2014 rok, na terenie gminy zorganizowano szereg imprez i spotkań, również przy współpracy innych organizacji. Nie sposób wymienić ich wszystkich, lecz należy podać najważniejsze z nich, zwłaszcza te integrujące mieszkańców np. Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, Gminny Konkurs Kolęd i Pastoralek, zajęcia dla dzieci i młodzieży podczas ferii zimowych, przeglądy piosenek (teren powiatowy), Gminne eliminacje Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej „Młodzież zapobiega pożarom”, Turniej o Bezpieczeństwie w Ruchu Drogowym, Regionalny Przegląd Kapel Ludowych i Zespołów Śpiewaczych, Dni Kańczugi, Akcja „Lato z Kulturą”, Dożynki wiejskie, spotkania z okazji Dnia Seniora oraz liczne konkursy plastyczne.

Na terenie gminy działają zespoły artystyczne takie jak: Zespół Śpiewaczy Krzeczowiczanki, Zespół Pieśni i Tańca Sieteszanie, Chór Michael, Orkiestra Dęta z Kańczugi, Orkiestra Dęta OSP z Łopuszki Wielkiej, Orkiestra Dęta OSP z Sieteszy Kapela Kańczucka, Zespół Wokально-Kabaretowy „Ala Babki, Ala Dziadki”.

W ramach zajęć programowych prowadzona jest przez instruktorów nauka gry na instrumentach, nauka gry w tenisa stołowego, zajęcia z Zumbi i Karate, zajęcia artystyczne i szachowe.

Ośrodek Kultury realizował również projekty dofinansowane ze środków unijnych: Rozwijanie aktywności społeczności lokalnej poprzez remont połączonej z modernizacją Sali

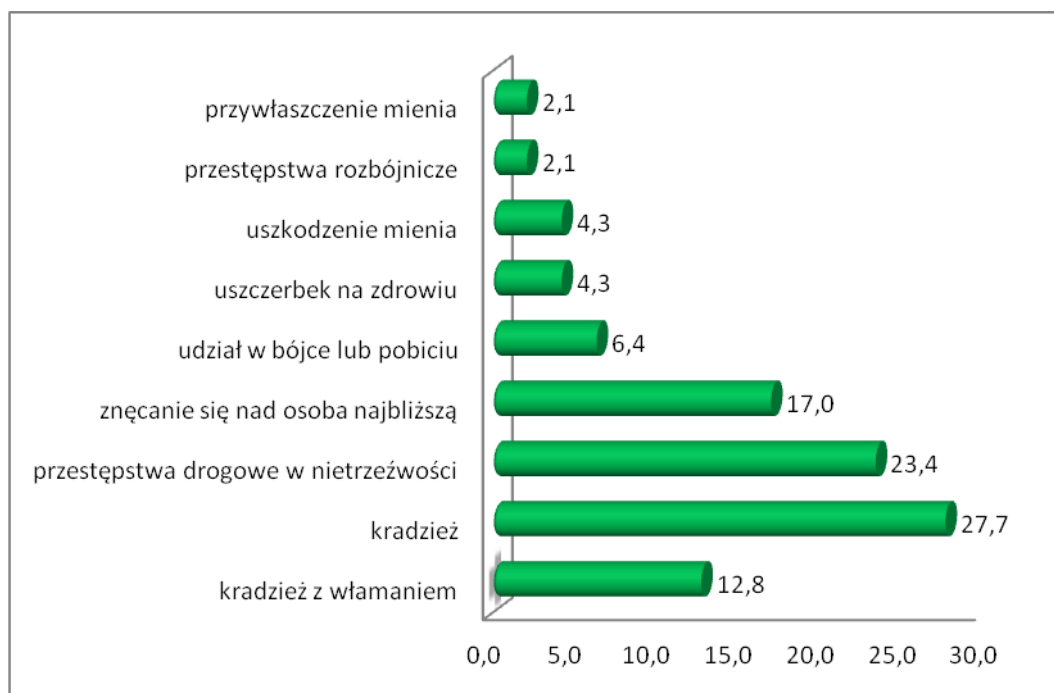
Ośrodka Kultury Miasta i Gminy w Kańczudze (PROW), Świetlica skarbcem rozwoju talentów i sposobem na aktywację społeczną – zakup wyposażenia do Ośrodka Kultury (PROW).

## **9. Bezpieczeństwo publiczne**

Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa społeczności lokalnej jest jednym z podstawowych mierników ocenianych działań podejmowanych przez Policję. Działania muszą być oparte o współpracę wszystkich instytucji, organizacji i podmiotów uczestniczących i odpowiedzialnych za zapewnienie bezpieczeństwa, a w szczególności samorządów terytorialnych, społeczności lokalnych, organizacji pozarządowych i wymiaru sprawiedliwości.

Za bezpieczeństwo publiczne w mieście i gminie odpowiada Komisariat Policji w Kańczudze. Wg danych otrzymanych z w/w komisariatu, dotyczących struktury przestępstw na terenie miasta i gminy, liczba stwierdzonych przestępstw ogółem wynosiła 47. Największą liczbę stanowiły kradzieże, których udział wyniósł 27,7% ogółu popełnionych przestępstw na terenie miasta i gminy. Równie wysoki odsetek odnotowano w przypadku przestępstw drogowych w nietrzeźwości, łącznie 23,4% ogółu przestępstw.

### **Wykres 8. Wybrane przestępstwa stwierdzone na terenie Miasta i Gminy Kańczuga w 2014 roku**



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Komisariatu Policji w Kańczudze

Istotną informacją jest również liczba postępowań przygotowawczych w sprawach o przestępstwa znęcania się nad osobą najbliższą. Wg danych komisariatu, ogólna ich liczba wynosiła 8.

Ponadto Komisariat Policji przygotował dane dotyczące popełnianych przestępstw oraz wykroczeń w podziale na miejscowości w mieście i gminie, co zamieszczono w poniższej tabeli.

**Tabela 12. Wybrane rodzaje przestępstw oraz wykroczeń wg miejscowości w Mieście i Gminie Kańczuga w 2014 roku**

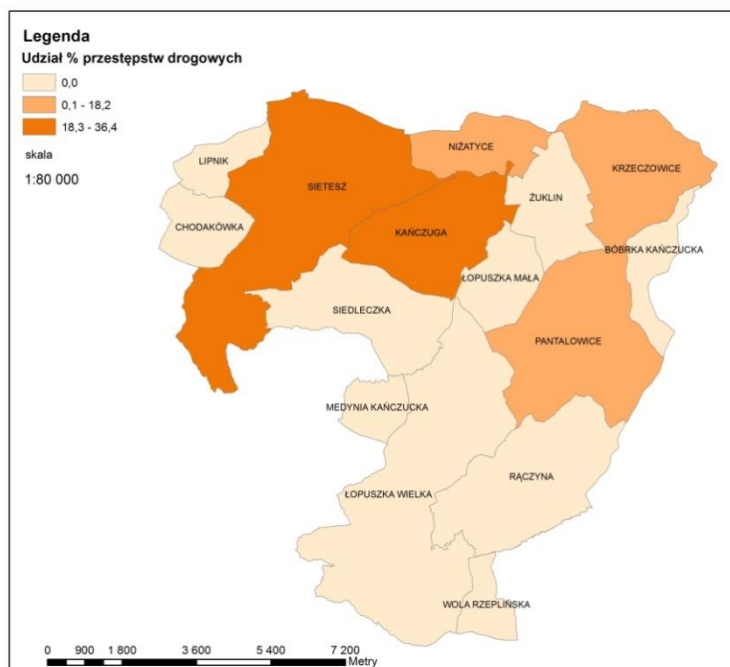
	Przestępstwa stwierdzone				Wykroczenia					
	kradzież z włamaniem	kradzież	przestępstwa drogowe w nietrzeźwości	znęcanie się nad osobą najbliższą	Wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi	powodowanie zagrożenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym	prowadzenie pojazdu w stanie po spożyciu alkoholu	przeciwko mieniu	niszczenie lub uszkodzenie rzeczy	
Kańczuga	33,3	15,4	27,3	75,0	41,7	45,5	30,8	27,1	22,2	
Siedleczka	0,0	0,0	0,0	0,0	1,7	9,1	23,1	8,5	29,6	
Łopuszka Wielka	0,0	15,4	0,0	12,5	13,3	9,1	7,7	10,2	11,1	
Sietesz	0,0	15,4	36,4	0,0	11,7	22,7	0,0	8,5	0,0	



Rączyna	16,7	7,7	0,0	12,5	0,0	0,0	15,4	3,4	0,0
Pantalowice	16,7	30,8	18,2	0,0	0,0	4,5	0,0	13,6	0,0
Lipnik	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Chodakówka	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,7
Łopuszka Mała	0,0	0,0	0,0	0,0	6,7	0,0	0,0	8,5	11,1
Żuklin	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krzeczowice	16,7	7,7	9,1	0,0	18,3	0,0	23,1	10,2	14,8
Medynia Kańczucka	16,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,4	0,0
Nizatyce	0,0	7,7	9,1	0,0	3,3	4,5	0,0	6,8	7,4
Wola Rzeplińska	0,0	0,0	0,0	0,0	3,3	4,5	0,0	0,0	0,0

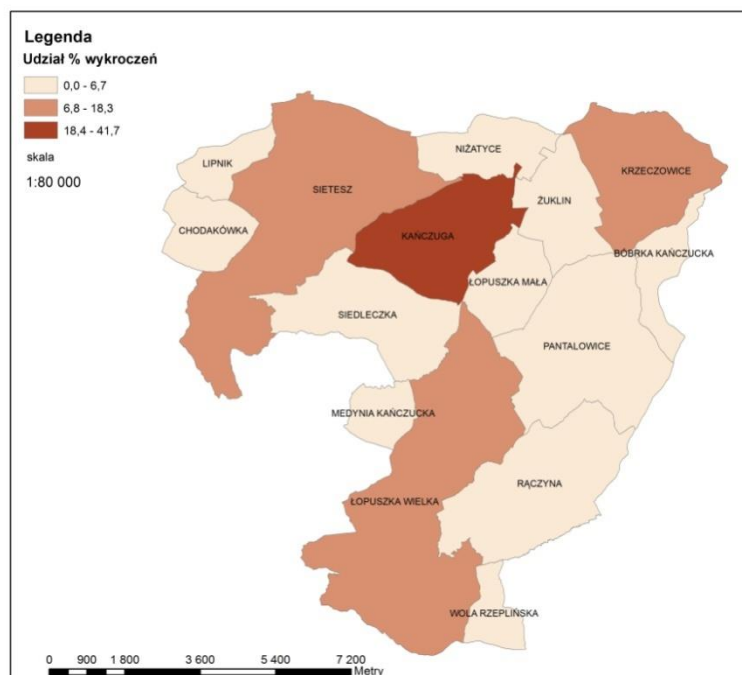
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KP

**Mapa 9. Udział % procentowy przestępstw drogowych w Mieście i Gminie Kańczuga w 2014 roku**



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KP

### Mapa 10. Udział % procentowy wykroczeń przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu w Mieście i Gminie Kańczuga w 2014 roku



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KP

## 10. Rynek pracy i bezrobocie

Poczucie bezpieczeństwa i stabilizacja każdej rodziny zależy przede wszystkim od pozycji na rynku pracy dorosłych jej członków, oraz od warunków materialnych tej rodziny. Wg danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2014 roku stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie przeworskim wynosiła 17,5% (woj. podkarpackie 14,8%).

Analiza danych w tym rozdziale będzie dotyczyła osób pozostających bez zatrudnienia, ze względu na płeć, grupy wiekowe, wykształcenie, czas pozostawania bez pracy, staż pracy, oraz osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Wg danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Przeworsku, w 2012 roku ogólna liczba bezrobotnych mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga wynosiła 1082 osoby, co stanowiło 8,9% ogółu mieszkańców. W 2014 roku ogólna liczba bezrobotnych zmniejszyła się do 1002 osób, co stanowiło 8,1% ogółu mieszkańców.

W podziale na poszczególne miejscowości w gminie, w 2012 roku najwięcej bezrobotnych mieszkało w Kańczudze, stanowiąc 26,2% ogółu bezrobotnych. W 2014 roku udział procentowy osób bezrobotnych mieszkających w Kańczudze zmniejszył się i wyniósł

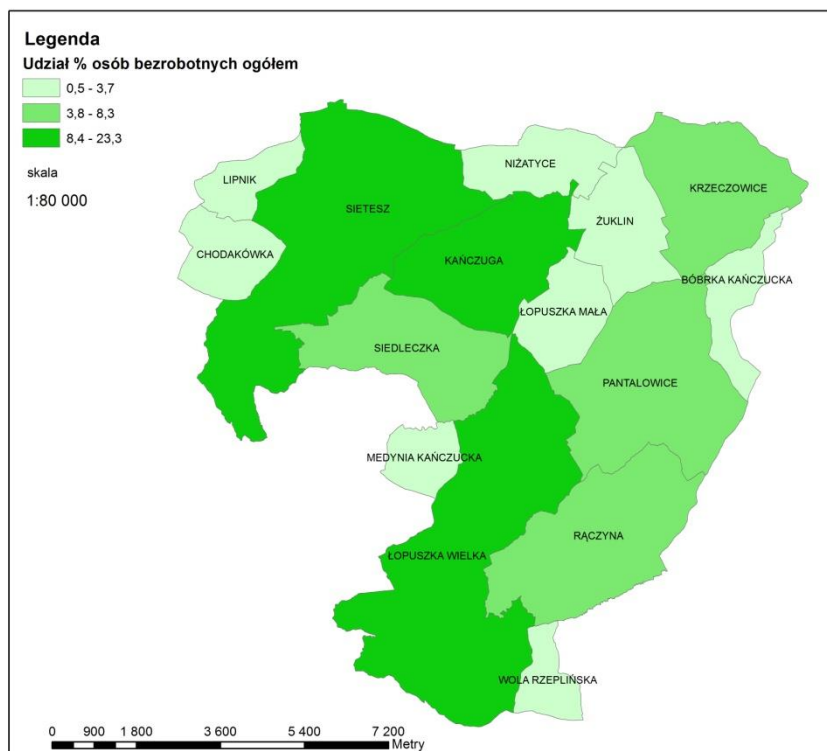
23,3%. Kolejne pozycje zajęły miejscowości (2014 rok): Sietesz, Łopuszka Wielka, Siedlecza, Pantalowice i Krzeczowice. Pozostałe dane znajdują się w poniższej tabeli.

**Tabela 13. Liczba bezrobotnych mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga w podziale na miejscowość zamieszkania w latach 2012-2014**

	liczba bezrobotnych w 2012 roku	udział procentowy % w 2012 roku	liczba bezrobotnych w 2014 roku	udział procentowy % w 2014 roku
Łopuszka Mała	36	3,3	37	3,7
Medynia Kańczucka	22	2,0	23	2,3
Łopuszka Wielka	138	12,8	144	14,4
Kańczuga miasto	284	26,2	233	23,3
Chodakówka	10	0,9	10	1,0
Krzeczowice	92	8,5	80	8,0
Rączyna	72	6,7	72	7,2
Lipnik	12	1,1	14	1,4
Sietesz	172	15,9	145	14,5
Siedlecza	92	8,5	83	8,3
Żuklin	24	2,2	23	2,3
Niżatyce	36	3,3	37	3,7
Wola Rzeplińska	2	0,2	5	0,5
Pantalowice	79	7,3	82	8,2
Bóbrka Kańczucka	11	1,0	14	1,4
Razem	1082	100	1002	100

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PUP*

**Mapa 11. Udział % osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP i zamieszkałych na terenie Miasta i Gminy Kańczuga w 2014 roku**



*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PUP*

Ze względu na czas pozostawania bez pracy, najliczniej występowały osoby pozostające z rejestrze PUP przez okres powyżej 24 miesięcy, stanowiące w 2012 roku 33,5% ogółu, a w 2014 roku 27,9% ogółu. W 2012 roku drugą największą grupę stanowiły mieszkańcy gminy zarejestrowani w PUP przez okres 3-6 miesięcy (16,5%) a z kolei w 2014 roku przez okres 12-24 miesiące. Osoby pozostające bez pracy w krótkich okresach czasu zasilły więc grupę osób pozostających bez zatrudnienia do 2 lat. Na korzyść wskazuje zmniejszający się ogólny udział osób długotrwale bezrobotnych w gminie, wykazując jednocześnie zróżnicowanie ze względu na miejsce zamieszkania beneficjentów.

**Tabela 14. Czas pozostawania bez pracy mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga zarejestrowanych w PUP w latach 2012-2014**

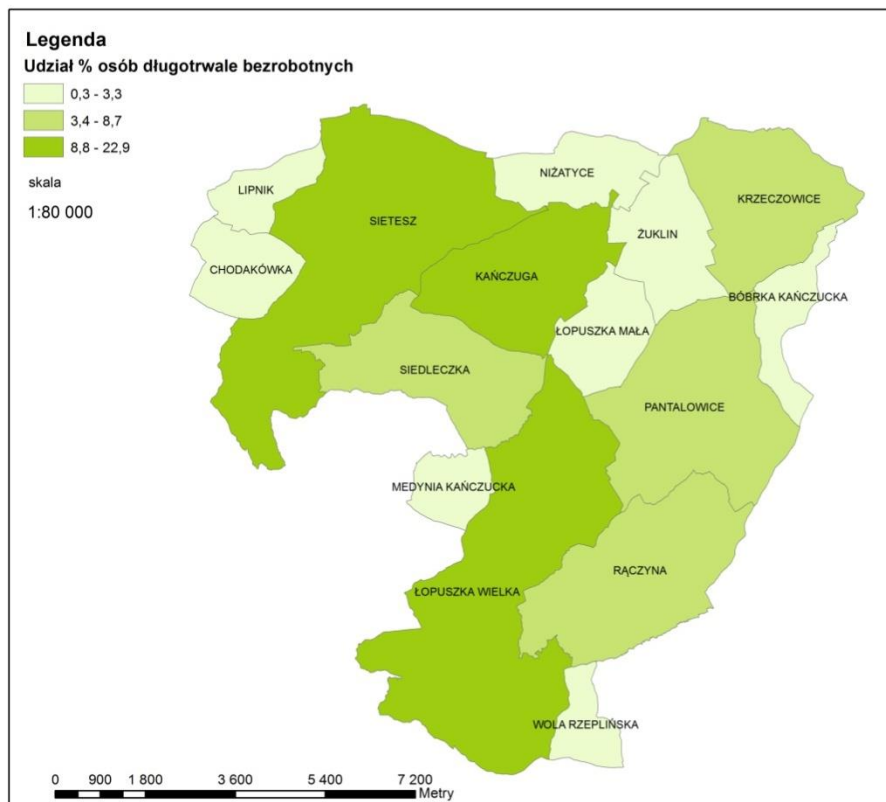
Wyszczególnienie		2012		2014	
		Liczba osób	%	Liczba osób	%
	do 1	88	8,1	84	8,4

Czas pozostawania bez pracy m-c	1-3	153	14,1	145	14,5
	3-6	179	16,5	144	14,4
	6-12	136	12,6	172	17,2
	12-24	163	15,1	177	17,7
	powyżej 24	363	33,5	280	27,9
		1082	100,0	1002	100,0

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PUP*

Analiza bezrobotnych mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga w 2012 roku ze względu na czas pozostawania bez pracy oraz miejsce zamieszkania wykazała, że udział bezrobotnych mieszkających w Mieście Kańczuga wynosił 26,2% i zmniejszył się w 2014 roku do 23,3%. Mieszkańcy miasta najczęściej rejestrowali się na dłuższe okresy - najwięcej osób bezrobotnych zarejestrowanych powyżej 24 miesięcy, zarówno w 2012 jak i w 2014 roku. Drugą miejscowością z udziałem procentowym wynoszącym w początkowym okresie badania 15,9% była Sietesz, w której mieszkańcy bezrobotni w 2014 roku stanowili 14,5%. Również jak poprzednio długotrwale bezrobotni stanowili największy udział ogółu bezrobotnych z tej wsi. W 90% miejscowości, udział długotrwale bezrobotnych przeważał nad pozostałymi okresami pozostawania bez pracy w 2012 roku. Natomiast sytuacja zmieniła się w 2014 roku, bowiem najwyższe udziały procentowe nie przypadły długotrwale bezrobotnym w takich miejscowościach jak: Medynia Kańczucka i Pantalowice (najwięcej osób zarejestrowanych przez 1-3 miesięcy), Krzeczowice i Lipnik (najwięcej zarejestrowanych na okres 3-6 miesięcy), Żuklin (najwięcej osób zarejestrowanych na okres 6-12 miesięcy), Nizatyce (12-24 miesiące).

**Mapa 12. Udział % osób długotrwale bezrobotnych zarejestrowanych w PUP i zamieszkałych na terenie Miasta i Gminy Kańczuga w 2014 roku**



*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PUP*

Ze względu na wiek osób bezrobotnych, w 2012 roku najliczniejszą grupą była ta w przedziale wiekowym 25-34 lata. Stanowiła ona w 2012 roku 33,0% bezrobotnych mieszkańców gminy, a w 2014 roku jej udział uległ zwiększeniu do 32,0%. Na drugim miejscu pozostawała grupa bezrobotnych w wieku 18-24 lata, jej udział wyniósł 26,6% w 2012 roku i uległ zmniejszeniu do 21,7% w 2014 roku.

**Tabela 15. Wiek mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga zarejestrowanych w PUP w latach 2012-2014**

Wyszczególnienie		2012		2014	
		Liczba osób	%	%	Liczba osób
Wiek	18-24	288	26,6	217	21,7
	25-34	357	33,0	321	32,0
	35-44	199	18,4	193	19,3
	45-54	160	14,8	161	16,1
	55-59	60	5,5	80	8,0
	60 lat i więcej	18	1,7	30	3,0

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PUP*

W 2012 roku w niemal każdej miejscowości dominowały osoby młode w przedziale wiekowym 18-24 lata lub 25-34 lata. Dominację osób bezrobotnych w wieku 18-24 lata posiadały takie miejscowości jak: Krzeczowice (33,7%), Rączyna (31,9%), Lipnik (41,7%) oraz Żuklin (37,5%). Z kolei w niżej wymienionych miejscowościach, udział osób zarejestrowanych w PUP w wieku 25-34 lata był największy: Łopuszka Mała (30,6%), Medynia Kańczucka (27,3%), Łopuszka Wielka (30,4%), Kańczuga (35,6%), Chodakówka (30,0%), Sietesz (31,4%), Siedleczka (33,7%), Nizatyce (30,6%), Wola Rzeplińska (100%), Pantalowice (39,2%), Bóbrka Kańczucka (45,5%).

Wykształcenie bezrobotnych mieszkańców miasta i gminy pozostawało w większości na poziomie zasadniczego zawodowego. Udział tej grupy bezrobotnych wynosił w roku początkowym badania 29,6% i zwiększył się w ostatnim roku badania do 31,6%. Kolejno bezrobotni mieszkańcy miasta i gminy posiadali wykształcenie policealne i średnie zawodowe (22-23% tej grupy) oraz gimnazjalne i niższe (21-22%).

**Tabela 16. Wykształcenie mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga zarejestrowanych w PUP w latach 2012-2014**

	2012		2014	
	liczba	%	Liczba	%
Wyższe	122	11,3	115	11,5
policealne i średnie zawodowe	250	23,1	224	22,4
średnie ogólnokształcące	154	14,2	136	13,6
zasadnicze zawodowe	320	29,6	317	31,6
gimnazjalne i poniżej	236	21,8	210	21,0

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PUP*

Analiza danych wykazała również miejsce zamieszkania osób pozostających w rejestrach PUP ze względu na wykształcenie. Największy udział osób bezrobotnych legitymujących się wykształceniem zasadniczym zawodowym odnotowano w (2012 rok): Medyni Kańczuckiej (27,3%), Łopuszce Wielkiej (30,4%), Krzeczowicach (40,2%), Rączynie (38,9%), Lipniku (33,3%), Sieteszy (34,3%), Siedlecze (27,2%), Woli Rzeplińskiej (50%), Pantalowicach (34,2%) i Bóbrce Kańczuckiej (45,5%). Drugą grupę stanowili bezrobotni mieszkańcy z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym, którzy najczęściej mieszkali w: Łopuszce Małej ( 30,6%), Kańczudze (29,6%), Chodakówce (40,0%), Żuklinie (37,5%) oraz Niżatycach (30,6%).

Analiza dynamiki zjawiska wykazała, iż powiększenie się odnotowanych udziałów procentowych odnotowano w Łopuszce Małej, Medynii Kańczuckiej, Łopuszce Wielkiej, Sieteszy, Siedlecze i Pantalowicach (jeszcze bardziej zwiększyła się liczba tej grupy bezrobotnych).

Uzupełnieniem analizy dotyczącej struktury beneficjentów PUP zamieszkałych na terenie gminy jest ich staż pracy wyrażony w latach. Zdecydowanie największą grupą w 2012 roku były osoby bez stażu pracy, stanowiące w 2012 roku udział 32,7%, a w 2014 roku 28,3%. Drugą grupą były osoby ze stażem pracy 1-5 lat, stanowiące w 2012 roku 22,3% ogółu, a w 2014 roku 20,8%.



**Tabela 17. Staż pracy mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga zarejestrowanych w PUP w latach 2012-2014**

	2012		2014	
	Liczba	%	Liczba	%
do roku	171	15,8	195	19,5
1-5	241	22,3	208	20,8
5-10	117	10,8	117	11,7
10-20	122	11,3	117	11,7
20-30	59	5,5	63	6,3
30 lat i więcej	18	1,7	18	1,8
bez stażu	354	32,7	284	28,3

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PUP*

Dane statystyczne otrzymane z PUP w Przeworsku wskazały również na bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, do których należą między innymi osoby do 25 roku życia, długotrwale bezrobotne, powyżej 50 roku życia, bez kwalifikacji zawodowych, bez doświadczenia zawodowego, oraz samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia.

**Tabela 18. Bezrobotni mieszkańcy Miasta i Gminy Kańczuga znajdujący się w szczególnej sytuacji na rynku pracy w latach 2012-2014**

ROK	Do 25 roku życia	Długotrwale bezrobotni	Powyżej 50 roku życia	Bez kwalifikacji zawodowych	Bez doświadczenia zawodowego	Bez wykształcenia średniego	Samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia
2012	28,6	66,3	16,6	28,9	43,5	55,2	4,7
2014	23,5	71,3	21,0	33,4	41,7	57,1	4,8

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PUP*

Zgodnie z danymi z 2012 roku, ogólny udział osób do 25 roku życia wśród bezrobotnych mieszkańców miasta i gminy wynosił 28,6% i w 2014 roku zmniejszył się do 23,5%. Najwięcej bezrobotnych, młodych osób mieszkało w Kańczudze w 2012 roku (24,7%) oraz

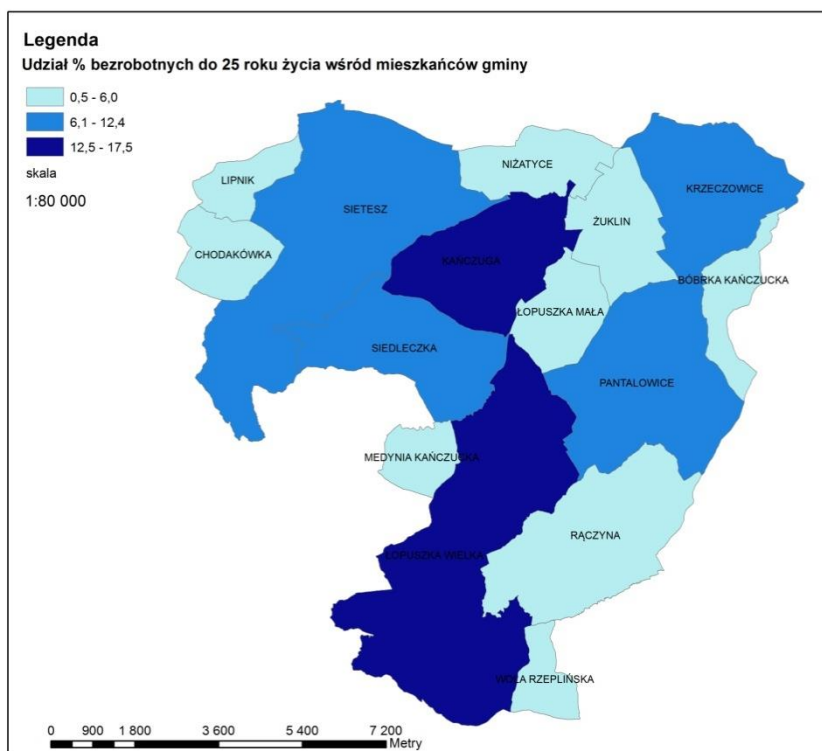
w Łopuszce Wielkiej i Sieteszy (po 12,5%). W 2014 roku największy udział tej grupy odnotowano w Łopuszce Wielkiej (17,5%) oraz w Kańczudze (17,1%) i Pantalowicach (12,4%).

**Tabela 19. Udział osób bezrobotnych do 25 roku życia wg miejsca zamieszkania w Mieście i Gminie Kańczuga w latach 2012 i 2014**

	Liczba osób do 25 roku życia	%	Liczba osób do 25 roku życia	%
	2012		2014	
Bóbrka Kańczucka	4	1,4	4	1,8
Chodakówka	2	0,7	3	1,4
Kańczuga	71	24,7	37	17,1
Krzeczowice	31	10,8	23	10,6
Lipnik	5	1,7	6	2,8
Łopuszka Mała	7	2,4	6	2,8
Łopuszka Wielka	36	12,5	38	17,5
Medynia Kańczucka	5	1,7	3	1,4
Niżatyce	7	2,4	5	2,3
Pantalowice	27	9,4	27	12,4
Rączyna	23	8,0	13	6,0
Siedlecza	25	8,7	18	8,3
Sietesz	36	12,5	25	11,5
Wola Rzeplińska	0	0,0	1	0,5
Żuklin	9	3,1	8	3,7
Razem	288	100	217	100

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PUP*

### Mapa 13. Udział osób bezrobotnych do 25 roku życia w Mieście i Gminie Kańczuga w 2014 roku



*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PUP*

Osoby będące w trudnej sytuacji na rynku pracy, to osoby powyżej 50 roku życia. Ich udział ogółem stanowił w 2012 roku 16,6% wszystkich bezrobotnych w trudnej sytuacji i zwiększył się do 21,0% w 2014 roku. Szczegółowe dane dotyczące miejsca zamieszkania tej grupy znajdują się w poniższej tabeli.

**Tabela 20. Udział osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia wg miejsca zamieszkania w Mieście i Gminie Kańczuga w latach 2012 i 2014.**

	2012		2014	
	Liczba osób powyżej 50 roku życia	%	Liczba osób powyżej 50 roku życia	%
Bóbrka Kańczucka	1	0,6	1	0,5
Chodakówka	1	0,6	1	0,5
Kańczuga	51	30,5	50	25,8

Krzeczowice	6	3,6	10	5,2
Lipnik	2	1,2	1	0,5
Łopuszka Mała	8	4,8	9	4,6
Łopuszka Wielka	24	14,4	25	12,9
Medynia Kańczucka	4	2,4	3	1,5
Niżatyce	12	7,2	11	5,7
Pantalowice	6	3,6	15	7,7
Rączyna	5	3,0	14	7,2
Siedleczka	14	8,4	17	8,8
Sietesz	27	16,2	29	14,9
Wola Rzeplińska	0	0,0	2	1,0
Żuklin	6	3,6	6	3,1
Razem	167	100	194	100,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PUP

Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy, to również osoby bez kwalifikacji zawodowych i bez doświadczenia zawodowego. Ta pierwsza grupa objęła udział procentowy w wysokości 28,9% w 2012 roku, a jej udział wzrósł w 2014 roku do 33,4% ogółu osób. Druga grupa z kolei to udział 43,5% w 2012 roku i 41,7% w 2014 roku. Szczegółowy rozkład udziałów procentowych tych dwóch grup oraz miejsca zamieszkania znajduje się w tabeli i na mapie poniżej.

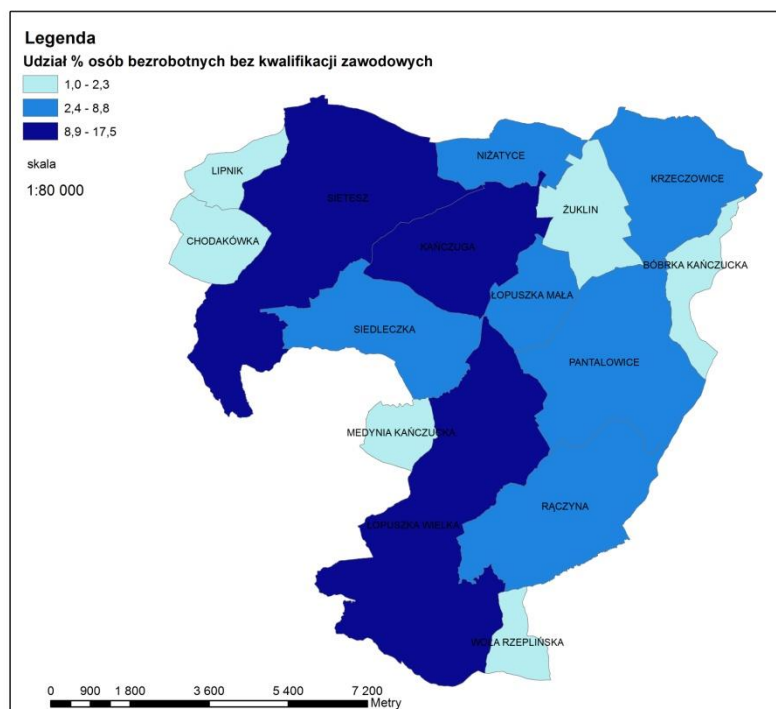
**Tabela 21. Udział osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych i doświadczenia zawodowego wg miejsca zamieszkania w Mieście i Gminie Kańczuga w latach 2012 i 2014**

	2012				2014			
	Liczba osób bez kwalifikacji zawodowych	%	Liczba osób bez doświadczenia zawodowego	%	Liczba osób bez kwalifikacji zawodowych	%	Liczba osób bez doświadczenia zawodowego	%
<b>Bóbrka Kańczucka</b>	2	0,7	8	1,8	4	1,3	8	2,1
<b>Chodakówka</b>	3	1,0	5	1,1	4	1,3	6	1,6
<b>Kańczuga</b>	56	19,2	109	24,	54	17,5	72	18,7
<b>Krzeczowice</b>	19	6,5	41	9,4	26	8,4	35	9,1
<b>Lipnik</b>	2	0,7	3	0,7	6	1,9	8	2,1
<b>Łopuszka Mała</b>	11	3,8	11	2,5	15	4,9	10	2,6

<b>Łopuszka Wielka</b>	42	14,4	60	13,	42	13,6	65	16,9
<b>Medynia Kańczucka</b>	6	2,1	11	2,5	6	1,9	8	2,1
<b>Nізatyce</b>	7	2,4	9	2,1	14	4,5	11	2,9
<b>Pantalowice</b>	28	9,6	33	7,5	25	8,1	35	9,1
<b>Rączyna</b>	19	6,5	35	8,0	22	7,1	27	7,0
<b>Siedleczka</b>	28	9,6	39	8,9	27	8,8	31	8,1
<b>Sietesz</b>	63	21,6	62	14,	53	17,2	60	15,6
<b>Wola Rzeplińska</b>	1	0,3	1	0,2	3	1,0	0	0,0
<b>Żuklin</b>	4	1,4	11	2,5	7	2,3	9	2,3
<b>Razem</b>	291	100	438	100	308	100,0	385	100,

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PUP

**Mapa 14. Udział % procentowy osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP bez kwalifikacji zawodowych w Mieście i Gminie Kańczuga w 2014 roku**



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PUP

Osoby samotnie wychowujące dziecko do 18 roku życia, to ostatnia analizowana grupa bezrobotnych znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy. Ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wynosił niemal 5%. Wg miejsca zamieszkania, największy udział tej grupy odnotowano w 2012 roku, w samym mieście wynoszący 23,4% (w 2014 roku spadek do 13,6%). Z kolei w 2014 roku zauważono inny rozkład tej cechy, bowiem największe udziały

odnotowano w miejscowościach: Siedlecza (18,2%), Sietesz (15,9%), a na 3 miejscu Miasto Kańczuga.

**Tabela 22. Udział bezrobotnych osób samotnie wychowujących dziecko wg miejsca zamieszkania w Mieście i Gminie Kańczuga w latach 2012 i 2014**

	2012		2014	
	Osoby samotnie wychowujące co najmniej 1 dziecko do 18 roku życia	%	Osoby samotnie wychowujące co najmniej 1 dziecko do 18 roku życia	%
Bóbrka Kańczucka	1	2,1	1	2,3
Chodakówka	1	2,1	1	2,3
Kańczuga	11	23,4	6	13,6
Krzeczowice	5	10,6	3	6,8
Lipnik	2	4,3	3	6,8
Łopuszka Mała	2	4,3	2	4,5
Łopuszka Wielka	3	6,4	5	11,4
Medynia Kańczucka	1	2,1	1	2,3
Nizatyce	2	4,3	1	2,3
Pantalowice	0	0,0	2	4,5
Rączyna	1	2,1	3	6,8
Siedlecza	6	12,8	8	18,2
Sietesz	10	21,3	7	15,9
Wola Rzeplińska	0	0,0	1	2,3
Żuklin	2	4,3	0	0,0
Razem	47	100,0	44	100,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PUP

## 11. Sytuacja osób niepełnosprawnych

Osoby niepełnosprawne wymagają szczególnej uwagi i interwencji ze strony pomocy społecznej. Na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych, niepełnosprawnością nazwiemy trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy.

Od 1 września 1997r. obowiązują dwa rodzaje orzecznictwa:

- 1) Orzecznictwo do celów poza rentowych – prowadzone przez Powiatowe Zespoły do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.
- 2) Orzecznictwo o niezdolności do pracy do celów rentowych - prowadzone przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Przeworsku, przekazał dane za okres od 2012 do 2014 roku na temat liczby osób zaliczonych do niepełnosprawnych prawomocnym orzeczeniem lub wyrokiem sądu z uwzględnieniem liczby symboli przyczyny niepełnosprawności oraz wieku, płci, stopnia niepełnosprawności i wykształcenia w przypadku osób po 16 roku życia.

W pierwszej kolejności zostanie dokonana analiza osób niepełnosprawnych po 16 roku życia, w podziale na liczbę symboli oraz poszczególne kategorie wiekowe, stopnie niepełnosprawności, płeć i wykształcenie.

Wg danych statystycznych, ogólna liczba osób z jednym symbolem przyczyny niepełnosprawności wynosiła 247, z dwoma przyczynami 223, a z trzema symbolami 67. Niepełnosprawni mieszkańcy miasta, którzy posiadali 1 symbol przyczyny niepełnosprawności stanowili 25% ogółu niepełnosprawnych mieszkańców. Mieszkańcy miasta z 2 i 3 symbolami stanowili po 31% ogółu grupy.

**Tabela 23. Struktura niepełnosprawnych mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga wg liczby symboli przyczyny niepełnosprawności w latach 2012-2014**

	1 symbol	%	2 symbole	%	3 symbole	%
Kańczuga miasto	62	25,1	68	30,5	21	31,3
Kańczuga wieś	185	74,9	155	69,5	46	68,7
Razem	247	100,0	223	100,0	67	100,0

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PCPR Przeworsk*

Dokonana analiza osób z jednym symbolem przyczyny niepełnosprawności, w podziale tych osób na stopień niepełnosprawności wskazała, że umiarkowany i lekki stopień niepełnosprawności przyznano takiej samej liczbie osób, co stanowiło 38,9% ogółu. W podziale tych osób na miejsce zamieszkania miasto - wieś, osoby z lekkim stopniem niepełnosprawności mieszkające w mieście stanowiły 28,1% a osoby z umiarkowanym stopniem 24,0%.

**Tabela 24. Liczba osób niepełnosprawnych z jednym symbolem przyczyny niepełnosprawności, zamieszkałych na terenie Miasta i Gminy Kańczuga wg miejsca zamieszkania w układzie miasto-wieś oraz wykształcenia (dane za okres 2012-2014)**

	znacznym stopniem niepełnosprawności	%	umiarkowany stopień niepełnosprawności	%	lekki stopień niepełnosprawności	%	Razem
Kańczuga miasto	12	21,8	23	24,0	27	28,1	62
Kańczuga wieś	43	78,2	73	76,0	69	71,9	185
Razem	55	100,0	96	100,0	96	100,0	247
%	-	22,3	-	38,9	-	38,9	-

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PCPR Przeworsk*

Wśród grupy osób z dwoma symbolami, najwięcej było takich które posiadały umiarkowany stopień niepełnosprawności. Stanowiły one 43,5% ogółu. Zaś osoby ze znacznym stopniem stanowiły 41,3%. W podziale na miejsce zamieszkania w układzie



miasto-wieś, 18,5% to osoby ze znacznym stopniem mieszkające w mieście, a 41,2% to osoby z umiarkowanym stopniem mieszkające w mieście.

**Tabela 25. Liczba osób niepełnosprawnych z dwoma symbolami przyczyny niepełnosprawności, zamieszkałych na terenie Miasta i Gminy Kańczuga wg miejsca zamieszkania w układzie miasto-wieś oraz wykształcenia (dane za okres 2012-2014)**

	znacznym stopień niepełnosprawności	%	umiarkowany stopień niepełnosprawności	%	lekki stopień niepełnosprawności	%	Razem
Kańczuga miasto	17	18,5	40	41,2	11	32,4	68
Kańczuga wieś	75	81,5	57	58,8	23	67,6	155
Razem	92	100,0	97	100,0	34	100,0	223
%	-	41,3	-	43,5	-	15,2	-

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PCPR Przeworsk*

Wśród osób z trzema symbolami, również najwięcej było takich, które posiadały umiarkowany stopień niepełnosprawności, stanowiąc 55,2% ogółu. Osoby mieszkające w mieście stanowiły 20,8% osób ze znacznym stopniem, 37,8% z umiarkowanym stopniem i 33,3% z lekkim stopniem.

**Tabela 26. Liczba osób niepełnosprawnych z trzema symbolami przyczyny niepełnosprawności, zamieszkałych na terenie Miasta i Gminy Kańczuga wg miejsca zamieszkania w układzie miasto-wieś oraz wykształcenia (dane za okres 2012-2014)**

	znacznym stopień niepełnosprawności	%	umiarkowany stopień niepełnosprawności	%	lekki stopień niepełnosprawności	%	Razem
Kańczuga miasto	5	20,8	14	37,8	2	33,3	21
Kańczuga wieś	19	79,2	23	62,2	4	66,7	46
Razem	24	100,0	37	100,0	6	100,0	67
%	-	35,8	-	55,2	-	9,0	-

*Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PCPR Przeworsk*

Wiek osób to kolejna cecha, którą poddano analizie a w niniejszym opracowaniu. W każdej grupie osób ze względu na liczbę symboli przyczyny niepełnosprawności, dominowały osoby po 60 roku życia. W grupie osób z jednym symbolem ich udział procentowy wyniósł 40,1%, w grupie osób z dwoma symbolami ich udział wyniósł 50,7% , a z trzema symbolami 46,3%. Można zatem powiedzieć, iż niemal co 2 osoba otrzymująca stopień niepełnosprawności jest w wieku sędziwym.

**Tabela 27. Liczba osób niepełnosprawnych zamieszkałych na terenie Miasta i Gminy Kańczuga wg liczby symboli przyczyny niepełnosprawności, miejsca zamieszkania w układzie miasto-wieś oraz wieku (dane za okres 2012-2014)**

Jeden symbol								
	16-25		26-40		41-60 lat		60 i więcej	
	lat	%	lat	%	lat	%	lat	%
Kańczuga miasto	10	27,0	16	33,3	12	19,0	24	24,2
Kańczuga wieś	27	73,0	32	66,7	51	81,0	75	75,8
Razem	37	100,0	48	100,0	63	100,0	99	100,0
% ogółu (suma = 99)		15,0		19,4		25,5		40,1
Dwa symbole								
	16-25		26-40		41-60 lat		60 i więcej	
	lat	%	lat	%	lat	%	lat	%
Kańczuga miasto	5	33,3	12	42,9	21	31,3	30	26,5
Kańczuga wieś	10	66,7	16	57,1	46	68,7	83	73,5
Razem	15	100,0	28	100,0	67	100,0	113	100,0
% ogółu (suma = 113)		6,7		12,6		30,0		50,7
Trzy symbole								
	16-25		26-40		41-60 lat		60 i więcej	
	lat	%	lat	%	lat	%	lat	%
Kańczuga miasto	3	50,0	2	66,7	12	44,4	4	12,9
Kańczuga wieś	3	50,0	1	33,3	15	55,6	27	87,1
Razem	6	100,0	3	100,0	27	100,0	31	100,0
% ogółu (suma = 31)		9,0		4,5		40,3		46,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PCPR Przeworsk

Optymistyczny jest w Polsce fakt, stałego rozwoju osób niepełnosprawnych w zakresie edukacyjnym. Ustawicznie wzrasta odsetek osób posiadających wykształcenie na poziomie średnim i wyższym, co powinno sprzyjać aktywnemu uczestnictwu w rynku pracy. Również jak poprzednio, dokonano podziału osób niepełnosprawnych wg liczby symboli przyczyny niepełnosprawnych. Wśród osób z jednym symbolem, największą grupę stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym i gimnazjalnym, tj. 38,9%. Drugą grupę objęły osoby posiadające wykształcenie średnie (27,5%), a na trzecim miejscu osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (215,9%). W przypadku osób z dwoma symbolami, największe udziały procentowe wystąpiły u osób niepełnosprawnych z wykształceniem podstawowym i gimnazjalnym (40,4%). Osoby z trzema symbolami przyczyny niepełnosprawności najczęściej legitymowały się wykształceniem podstawowym i gimnazjalnym (47,8%). W podziale osób na miejsce zamieszkania (miasto-wieś oraz z jednym symbolem przyczyny niepełnosprawności), 47,1% osób z wykształceniem średnim, 28,6% z wykształceniem mniejszym niż podstawowe i 15,6% z wykształceniem zasadniczym zawodowym mieszkało w mieście.

**Tabela 28. Liczba osób niepełnosprawnych zamieszkałych na terenie Miasta i Gminy Kańczuga wg liczby symboli przyczyny niepełnosprawności, miejsca zamieszkania w układzie miasto-wieś oraz wykształcenia (dane za okres 2012-2014)**

jeden symbol										
	mniej niż podstawowe	%	podstawowe i	%	zasadnicze zawodowe	%	średnie	%	wyższe	%
Kańczuga miasto	2	28,6	14	14,6	10	15,6	32	47,1	4	33,3
Kańczuga wieś	5	71,4	82	85,4	54	84,4	36	52,9	8	66,7
Razem	7	100	96	100	64	100	68	100	12	100,0
% ogółu (suma =247)		2,8		38,9		25,9		27,5		4,9
dwa symbole										
	mniej niż podstawowe	%	podstawowe i	%	zasadnicze zawodowe	%	średnie	%	wyższe	%
Kańczuga miasto	2	16,7	16	17,8	23	37,7	22	43,1	5	55,6

Kańczuga wieś	10	83,3	74	82,2	38	62,3	29	56,9	4	44,4
Razem	12	100	90	100	61	100	51	100	9	100,0
% ogółu (suma = 223)		5,4		40,4		27,4		22,9		4,0
trzy symbole										
	mniej niż podstawowe	%	podstawowe i	%	zasadnicze zawodowe	%	średnie	%	wyższe	%
Kańczuga miasto	2	66,7	6	18,8	10	43,5	2	28,6	1	50,0
Kańczuga wieś	1	33,3	26	81,3	13	56,5	5	71,4	1	50,0
Razem	3	100	32	100	23	100	7	100	2	100,0
% ogółu (suma = 67)		4,5		47,8		34,3		10,4		3,0

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PCPR Przeworsk*

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Przeworsku, przekazał dane na temat liczby osób do 16 roku życia. Ogólna liczba osób niepełnosprawnych do 16 roku życia z jednym symbolem przyczyny niepełnosprawności wynosiła 64, w tym 40 dziewcząt (62,5%) i 24 chłopców (37,5%). Liczba osób do 16 roku życia z dwoma symbolami wynosiła 10 osób, w tym po 5 chłopców i dziewcząt. Osoby z trzema symbolami w tej grupie wiekowej nie występowały. W podziale na wiek tych osób, najliczniejszą grupę stanowiły dzieci i młodzież w wieku 8-16 lat: z jednym symbolem stanowiąc 62,5%, a z dwoma symbolami stanowiąc 70,0%.

## 12. Wspieranie rodziny i dziecka

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej podzieliła kompetencje między samorząd gminny i powiatowy. Praca z rodziną biologiczną należy do zadań własnych gmin, a pieczę zastępczą organizuje powiat.

Ważne jest, aby położyć szczególny nacisk na pracę z rodziną biologiczną, przeżywającą trudności opiekuńczo-wychowawcze, bowiem umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej powinno być ostatecznością. Gminy powinny wykorzystać wszystkie możliwe formy wsparcia dla rodzin biologicznych, nieradzących sobie opiekuńczo - wychowawczo. Rodzina jest podstawową komórką społeczną, w której zaspokajane są potrzeby biologiczne i psychologiczne. Na rodzicach ciąży obowiązek stworzenia warunków do prawidłowego rozwoju i wychowania dzieci. W przypadku kiedy rodzice nie wypełniają prawidłowo swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych, dochodzi do zaniedbań, a rolą państwa jest pomoc rodzinie i stworzenie warunków do prawidłowego rozwoju dziecka. Taka pomoc, może odbywać się w formie pracy z rodziną lub pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. Oprócz tego, rodziny wymagające pomocy mogą zostać objęte pomocą asystenta. Asystent prowadzi pracę z rodziną poprzez realizację planu pracy we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, udzielaniem pomocy w poprawie sytuacji życiowej rodziny – zwłaszcza w prowadzeniu gospodarstwa domowego, udzielaniem pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych oraz wspieraniem aktywności społecznej rodziny, udzielaniem pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej, motywowaniu do udziału w zajęciach grupowych mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych, udzielanie wsparcia dzieciom, podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci.

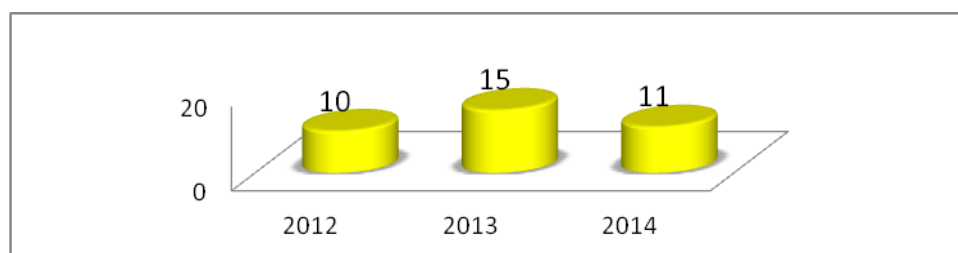
W sytuacji gdy dziecko pozbawione zostało opieki rodzicielskiej, należy mu zapewnić opiekę w rodzinnej formie pieczy zastępczej. Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku, o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz.U. 2011 Nr 149 poz. 887), System Pieczy

zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. W myśl w/w ustawy, piecza zastępcza sprawowana jest w formie rodzinnej (rodzina zastępcza) i instytucjonalnej (placówki opiekuńczo-wychowawcze). Rodzinna piecza zastępcza jest formą zapewnienia opieki dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej. Umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu i po uzyskaniu zgody rodziców zastępczych.

Rodzinna piecza zastępcza jest formą tymczasowej opieki nad dzieckiem. W sytuacji, kiedy dziecko nie może wychowywać się w swojej rodzinie biologicznej, najlepszym wyjściem jest zapewnienie mu opieki rodzinnej w rodzinie zastępczej: spokrewnionej, niezawodowej lub zawodowej. Dziecko może pozostać w rodzinie zastępczej do osiągnięcia pełnoletniości, a w przypadku podjęcia dalszego kształcenia – nie dłużej niż do 25 roku życia. Rodzinę zastępczą lub rodzinny dom dziecka tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, u których umieszczono dziecko w celu sprawowania nad nim pieczy zastępczej. Rodzinę zastępczą zawodową lub rodzinę zastępczą niezawodową tworzą małżonkowie lub osoba, o których mowa w ust. 1, niebędący wstępniymi lub rodzeństwem dziecka.

Poniższe dane pochodzą z Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Mieście i Gminie Kańczuga na lata 2015-2017, przyjętego Uchwałą Rady Miejskiej w 2015 roku. Wg danych, tutejszy ośrodek pomocy społecznej zatrudniał 1 asystenta rodziny, który w 2012 roku objął wsparciem 10 rodzin, w 2013 roku 15 rodzin a w 2014 roku 11 rodzin.

**Wykres 9. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w Mieście i Gminie Kańczuga w latach 2012-2014**



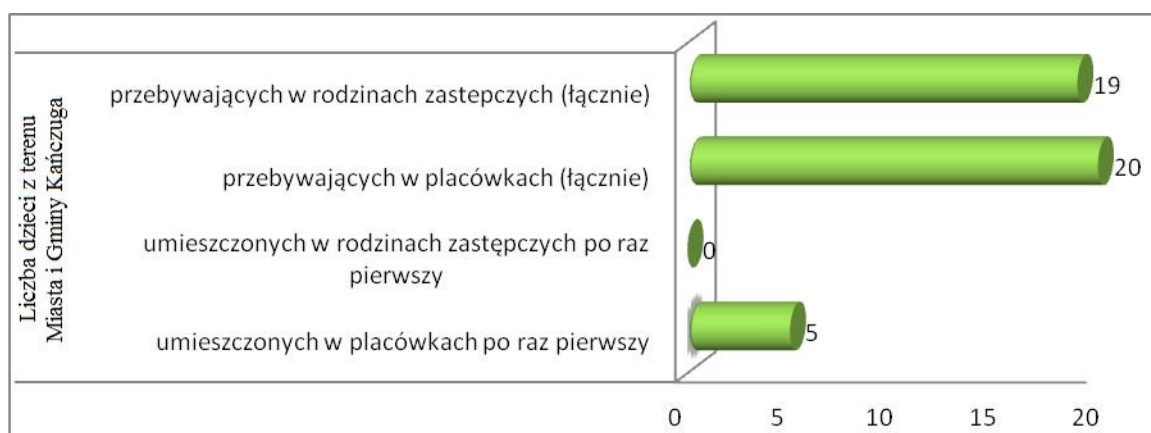
*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS Kańczuga*

Liczba rodzin, z którymi asystent zakończył współpracę wynosiła: w 2012 roku 1 rodzina, ze względu na zaprzestanie przez nią współpracy, w 2013 roku 7 rodzin, w tym 5 ze względu na osiągnięcie celów, 1 ze względu na zaprzestanie przez nią współpracy i 1 ze względu na brak efektów. U wymienionych wyżej 5 rodzin, z którymi asystent zakończył pracę i osiągnął cel w 2013 roku, ustało zagrożenie odebraniem dzieci i osiągnięto pełną realizację planu pomocy. W 2014 roku asystent zakończył pracę z 2 rodzinami, w tym z 1 ze względu na zaprzestanie przez rodzinę współpracy.

Wsparciem dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych z miasta i gminy są Świetlice Opiekuńcze, przeznaczone dla dzieci w wieku 6-16 lat. W 2014 roku skorzystało z nich 142 dzieci. Celem tej placówki jest stworzenie dzieciom bezpiecznego miejsca i możliwości spędzania czasu wolnego od ryzykownych zachowań oraz pomoc doraźna w rozwiązywaniu podstawowych trudności funkcjonowania społecznego, szkolnego, osobistego, emocjonalnego. Świetlica jest placówką wsparcia dziennego.

W rodzinach zastępczych z terenu Miasta i Gminy Kańczuga zostało umieszczonych po raz pierwszy w 2013 roku 4 dzieci. Na terenie powiatu przeworskiego działa łącznie 48 rodzin, w tym 9 rodzin z terenu Miasta i Gminy Kańczuga. Ogólna liczba dzieci z terenu powiatu przeworskiego przebywających w placówkach na terenie powiatu i innych powiatów, bez względu na okres umieszczenia wynosiła w 2013 roku 57, w tym 21 z terenu Miasta i Gminy Kańczuga, oraz 50 w 2014 roku, w tym 20 z terenu Miasta i Gminy Kańczuga.

**Wykres 10. Liczba dzieci umieszczonych i przebywających w pieczy zastępczej z terenu Miasta i Gminy Kańczuga w 2014 roku**



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS Kańczuga

W ramach wsparcia dla rodzin i pomocy rodzinom, zwłaszcza wielodzietnym (minimum 3 dzieci), przysługuje niezależnie od dochodu Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny. Karta Dużej Rodziny oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień na terenie całego kraju. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Rodzice, przez których rozumie się także rodziców zastępczych lub osoby prowadzące rodzinny dom dziecka, mogą korzystać z Karty dożywotnio, dzieci - do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Osoby posiadające orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności otrzymują Kartę na czas trwania orzeczenia o niepełnosprawności. Karta przyznawana jest dzieciom umieszczonym w rodzinnej pieczy zastępczej na czas umieszczenia w danej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka.<sup>4</sup>

Na terenie Miasta i Gminy Kańczuga od czerwca 2014 roku wydawana jest Karta Dużej Rodziny dla rodzin wielodzietnych, w ramach programu rządowego. W okresie od czerwca 2014 roku do listopada 2015 r. wydano 75 rodzinom wielodzietnym Kartę Dużej Rodziny, w tym dla rodziców 147 kart, dla dzieci 251 kart. W sumie z programu Karta Dużej Rodziny korzysta już 398 osób z terenu Miasta i Gminy Kańczuga.

---

<sup>4</sup> na podstawie [WWW.mpips.gov.pl/wsparcie-dla-rodzin-z-dziecmi/karta-duzej-rodziny](http://WWW.mpips.gov.pl/wsparcie-dla-rodzin-z-dziecmi/karta-duzej-rodziny)



### **13.Przemoc w rodzinie**

Na podstawie art. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, przez przemoc w rodzinie należy rozumieć powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, a w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Zjawisko przemocy w rodzinie ma charakter złożony i rozpatrywane jest zarówno w aspekcie, prawnym, psychologicznym jak i społecznym.

Skuteczna pomoc w walce z przemocą jest trudna, zwłaszcza w przypadku przemocy w rodzinie, ponieważ wymaga przełamywania stereotypów u osób bezpośrednio dotkniętych problemem oraz jego otoczenia jak również nierzadko przedstawicieli instytucji zaangażowanych w pomoc.

Dokonana diagnoza zjawiska przemocy domowej polegała na analizie badawczej danych instytucjonalnych tj. sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy, jak również działalności Zespołu Interdyscyplinarnego i jego zespołów roboczych.

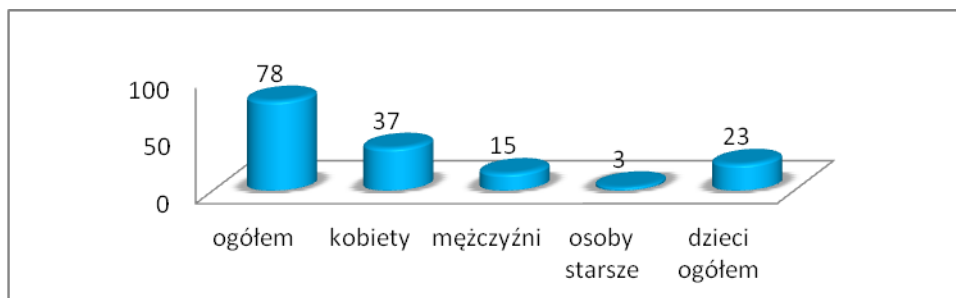
Wg danych ze sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej dotyczącego realizacji programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie, Gmina Kańczuga posiadała i realizowała Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy. Wg danych z powyższego sprawozdania, w ramach działań dotyczących przeciwdziałaniu przemocy, powołano Zespół Interdyscyplinarny, który zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie powinien powstać i funkcjonować w każdej gminie.

W ramach Zespołu Interdyscyplinarnego, który w 2014 roku spotykał się 4 razy, powołano grupy robocze, a liczba posiedzeń grup wyniosła 125.

Pomocą grup roboczych zostało objęte ogółem 78 osób, w tym większość stanowiły kobiety tj. 71,2%. Wśród wszystkich osób objętych pomocą grup roboczych, niemal 30% stanowiły dzieci (23 dzieci) a 3,8% to osoby starsze.

Łączna liczba rodzin objęta pomocą grup roboczych wynosiła 27.

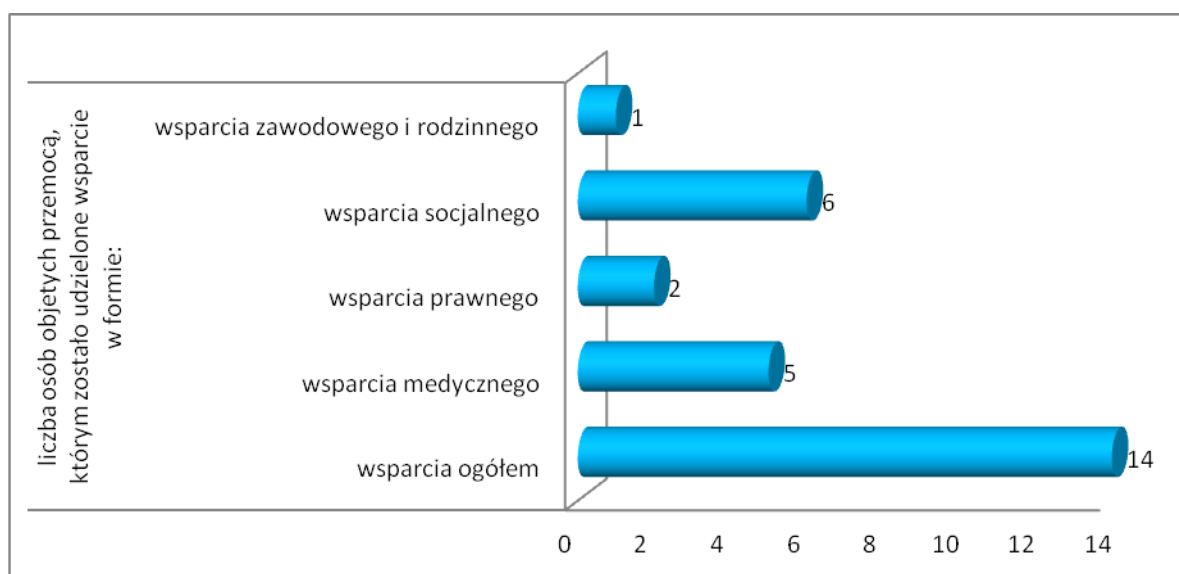
**Wykres 11. Liczba osób objętych wsparciem grup roboczych w Mieście i Gminie Kańczuga w 2014 roku**



*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MGOPS*

W ramach udzielanej pomocy przez instytucje publiczne zajmujące się pomocą osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, objęto wsparciem łącznie 14 osób, w tym 5 osobom zostało udzielone wsparcie medyczne, 2 osobom wsparcie prawne, 6 osobom wsparcie socjalne i 1 zawodowe i rodzinne.

**Wykres 12. Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, objęta pomocą w formie poradnictwa w 2014 roku**



*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MGOPS Kańczuga*

Procedurą szczególną w sytuacjach przemocy w rodzinie jest procedura „Niebieskiej Karty”, która została uregulowana w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku, w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.

Ogólna liczba rodzin, które zostały objęte procedurą „Niebieskie Karty” wynosiła 27. Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart” C wyniosła 23, a „Niebieskich Kart” D wyniosła 15.

W wyniku ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie, oraz zrealizowania indywidualnego planu pomocy zakończono 17 procedur.

## 14. Problem alkoholowy i narkomania

Narodowy Program Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych definiuje uzależnienie od alkoholu, jako kompleks zjawisk fizjologicznych, behawioralnych i poznawczych, wśród których picie alkoholu dominuje nad innymi zachowaniami, które miały dla pacjenta poprzednio większą wartość. Głównym objawem zespołu uzależnienia jest pragnienie alkoholu (często silne, czasami przemożne).

Na ostateczne rozpoznanie uzależnienia, pozwala identyfikacja trzech lub więcej następujących cech lub objawów występujących łącznie przez pewien czas w ciągu ostatniego roku (picia):

1. Silne pragnienie lub poczucie przymusu picia („głód alkoholowy”).
2. Upośledzona zdolność kontrolowania zachowań związanych z pićm (trudności w unikaniu rozpoczęcia picia, trudności w zakończeniu picia do wcześniej założonego poziomu, nieskuteczność wysiłków zamierzających do zmniejszenia lub kontrolowania picia).
3. Fizjologiczne objawy stanu odstawienia pojawiającego się, gdy picie alkoholu jest ograniczone lub przerywane, albo używanie alkoholu lub pokrewnie działających substancji (np. leków) w celu złagodzenia ww. objawów, uwolnienie się od nich lub uniknięcia ich.
4. Zmieniona (najczęściej zwiększona) tolerancja alkoholu, potrzeba spożycia większych dawek dla wywołania oczekiwanego efektu.
5. Z powodu picia alkoholu narastające zaniedbywanie alternatywnych źródeł przyjemności lub zainteresowań, zwiększona ilość czasu przeznaczona na zdobywanie alkoholu lub jego picie, bądź uwolnienia się od następstw jego działania.
6. Uporczywe picie alkoholu mimo oczywistych dowodów występowania szkodliwych następstw picia.

W 2015 roku Uchwałą Rady Miejskiej w Kańczudze został przyjęty Miejsko-Gminny Program Realizowania, Finansowania, Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W ramach programu przyjęto 7 celów strategicznych oraz 5 celów operacyjnych. Gminny Program przyjmowany jest co roku.

Na terenie miasta i gminy dla osób uzależnionych od alkoholu działają takie placówki wsparcia jak: Punkt Konsultacyjno – Informacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin, Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisariat Policji oraz Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych i używających narkotyków oraz członków ich rodzin.

Wg sprawozdania z realizacji w/w programu, w ramach działań profilaktycznych podejmowanych w celu rozwiązania problemów alkoholowych było między innymi: wspomaganie rozwoju osobowości dzieci, młodzieży i dorosłych, rozwój umiejętności asertywnych jako przeciwdziałanie patologiom, zapobieganie i przeciwdziałanie rozszerzaniu się alkoholizmowi i innych zjawisk patologicznych, uświadamianie zasad zdrowego stylu życia bez picia alkoholu, palenia papierosów i zażywania substancji psychoaktywnych, stały monitoring skali problemów alkoholowych. Realizowane działania skupiały się wokół problematyki zadań w zakresie zwiększenia dostępności do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, pomocy psychospołecznej i prawnej dla rodzin, w których występuje problem alkoholowy oraz przemoc, prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej.

Podjęmowano również współpracę z placówkami leczniczymi w rozwiązywaniu problemów alkoholowych, poradniami specjalistycznymi do spraw uzależnień, oddziałem terapii uzależnień oraz zawarto porozumienie finansowe z Izbą Wytrzeźwień w Rzeszowie. Koordynowano nadzór nad Świetlicami Opiekuńczymi dla dzieci z rodzin alkoholowych oraz organizowano działalność w zakresie profilaktyczno – edukacyjnym w placówkach oświatowych.

Radą Uchwały Miejskiej w Kańczudze w 2011 roku przyjęto Program Przeciwdziałania Narkomanii na terenie Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2011-2015. W ramach programu wyznaczono cele do których należały: „Podjęcie działań mających na celu zapobieganie wszelkim uzależnieniom przez redukcję dostępności substancji narkotycznych, a przede wszystkim przez pracę profilaktyczną w środowisku lokalnym, dostarczanie fachowej wiedzy wszystkim podmiotom zainteresowanym tematem zagrożeń związanych z narkomanią i uwrażliwienie na wczesne oznaki uzależnienia oraz informowanie

o dostępnych formach pomocy, uświadamianie społeczeństwa o zasadności prowadzonych kampanii i przedsięwzięć edukacyjnych i profilaktycznych w przedmiocie uzależnienia od narkotyków. Wypracowanie wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych racjonalnych postaw wobec narkotyków i innych substancji o działaniu odurzającym poprzez wdrażanie i realizację programów profilaktycznych, organizowanie alternatywnych miejsc twórczego spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży, szczególnie z grup podwyższonego ryzyka.

## **15. Pomoc społeczna. Zagrożenie marginalizacją i wykluczeniem społecznym**

Zadania z zakresu pomocy społecznej w Mieście i Gminie Kańczuga realizuje Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Został on utworzony jako jednostka organizacyjna i budżetowa gminy do realizowania zadań w zakresie pomocy społecznej. MGOPS działa na podstawie Ustawy o Pomocy Społecznej z dnia 12 marca 2004 roku. Ustawodawca poprzez niniejszą ustawę określił zadania Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej względem mieszkańców, których należy wesprzeć świadczeniami socjalnymi oraz pracą socjalną. Osoby/rodziny ubiegające się o pomoc społeczną, w tym wsparcie finansowe (udzielenie zasiłku w postaci pomocy finansowej), powinny spełniać warunki określone przez w/w ustawę. Mowa tu o narzuconym przez Ustawodawcę kryterium dochodowym na osobę w gospodarstwie domowym, w rozumieniu ustawy oraz kryterium dochodowym na osobę samotnie prowadzącą gospodarstwo domowe. Ustawodawca określił również inne przesłanki, które uprawniają do korzystania z systemu pomocy społecznej – zostały, bowiem wskazane przyczyny przyznania pomocy społecznej. Ustawodawca określił w formie katalogu zamkniętego problemy społeczne, które uprawniają do korzystania ze świadczeń socjalnych. Zgodnie z art. 7 ustawy o pomocy społecznej - pomocy udziela się osobom/rodzinom z powodu:

- 1) **ubóstwa;**
- 2) **sieroctwa;**
- 3) **bezdomności;**
- 4) **bezrobocia;**
- 5) **niepełnosprawności;**
- 6) **długotrwałej lub ciężkiej choroby;**
- 7) **przemocy w rodzinie;**

- 8) **potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;**
- 9) **potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;**
- 10) **bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;**
- 11) **trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą;**
- 12) **trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;**
- 13) **alkoholizmu lub narkomanii;**
- 14) **zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;**
- 15) **klęski żywiołowej lub ekologicznej.**

Wyznaczenie powyższego katalogu wiąże się z koniecznością badania i monitorowania, w większości przypadków wykorzystując instrumenty badań społecznych. Badania podstawowe wykonane na potrzeby Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, pozwalają poznać główne dysfunkcje rodzin, oraz osób otrzymujących pomoc socjalną w obszarze świadczonej pomocy społecznej przez tutejszy Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Zadanie to zostało wykonane poprzez analizę danych zawartych w systemie informatycznym „Pomost” oraz analizę dokumentów wytworzonych przez Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

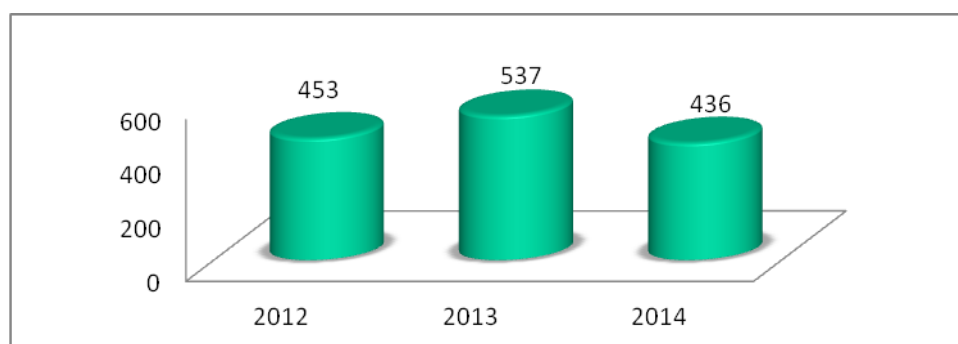
### **Analiza gospodarstw domowych objętych pomocą społeczną w latach 2012-2014**

Prezentację wyników przeprowadzonego badania dotyczącego mieszkańców tutejszej gminy, którzy zostali objęci wsparciem przez jednostkę pomocy społecznej rozpoczyna charakterystyka gospodarstw domowych oraz analiza dynamiki zjawiska w latach 2012-2014. Zbiór danych, którym zespół badawczy posługiwał się w trakcie studiów, to sprawozdania Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej (MPiPS), sprawozdania z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz danych dostępnych w ramach systemu informatycznego „Pomost”. Z założeń diagnozy społecznej, na potrzeby niniejszego dokumentu strategicznego wynika, że rok 2012 wyznaczono jako podstawowy, w aspekcie przeprowadzonej analizy dynamiki badanych zjawisk i problemów społecznych w czasookresie 2012-2014.

Badania zasobów Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej umożliwiły uzyskanie odpowiedzi na pytania dotyczące liczby gospodarstw domowych objętych wsparciem pomocy społecznej, strukturę gospodarstw domowych, liczbę dzieci w gospodarstwach domowych, która korzysta z pomocy społecznej oraz powody ubiegania się o pomoc społeczną.

Poniższy wykres przedstawia pierwszy z badanych wskaźników tj. liczebność gospodarstw domowych objętych pomocą społeczną w latach 2012-2014.

**Wykres 13. Liczba gospodarstw domowych objętych pomocą społeczną w Gminie Kańczuga w latach 2012-2014**



*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MGOPS*

Charakterystyka gospodarstw domowych korzystających ze wsparcia publicznej pomocy społecznej wskazuje, iż w 2012 roku w systemie pomocy społecznej funkcjonowało 453 rodziny, w 2013 roku liczba ich zwiększyła się do 537, a w 2014 roku wynosiła 436.

W analizowanym przedziale czasu nastąpiło zmniejszenie się liczby gospodarstw objętych pomocą społeczną między 2012 a 2014 rokiem o 17 rodzin.

**Tabela 29. Udział procentowy (%) osób korzystających ze wsparcia MGOPS w Gminie Kańczuga ze względu na liczbę osób w rodzinie w latach 2012-2014.**

	2012	%	2013	%	2014	%
1 osoba w rodzinie	114	25,2	171	31,8	125	28,7
2 osoby w rodzinie	45	9,9	53	9,9	47	10,8
3 osoby w rodzinie	53	11,7	57	10,6	56	12,8
4 osoby w rodzinie	124	27,4	124	23,1	94	21,6
5 osób w rodzinie	62	13,7	60	11,2	58	13,3



6 i więcej osób w rodzinie	55	12,1	72	13,4	56	12,8
Razem	453	100,0	537	100,0	436	100,0

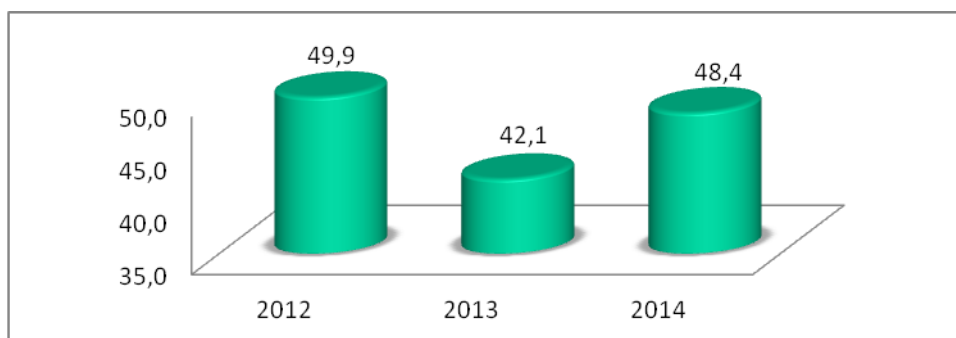
*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS*

Z powyższej tabeli wynika, iż w 2012 roku największy udział stanowiły rodziny posiadające w swoim składzie 4 osoby, stanowiąc 27,4% ogółu rodzin. Drugim typem rodziny były gospodarstwa jednoosobowe stanowiące 25,2% ogółu rodzin. Najmniejszy udział posiadały rodziny, w której funkcjonowały 2 osoby – 9,9% ogółu rodzin. W 2013 roku sytuacja w udziale procentowym składu rodzin korzystających ze wsparcia ośrodka pomocy społecznej uległa zmianom, bowiem największy udział przypadł na rodziny jednoosobowe tj. 31,8%, a na drugim miejscu znalazły się rodziny czteroosobowe stanowiące 23,1%. Rodzin dwuosobowych, podobnie jak w roku poprzednim było najmniej. W 2014 roku największy udział przypadł dla gospodarstw jednoosobowych, ale w nieco mniejszym udziale procentowym wynoszącym 28,7%, a na drugim miejscu, również jak w roku poprzednim, znalazły się gospodarstwa czteroosobowe (21,6%). Również rodzin dwuosobowych było najmniej.

W oparciu o dane pozyskane z MGOPS, można dokonać także analizy dynamiki badanego zjawiska. Analiza ta wskazała, iż w badanym okresie największy wzrost udziału procentowego (pomiędzy 2012, a 2014 rokiem) odnotowano w przypadku gospodarstw jednoosobowych o 3,5 punktów procentowych. Największy spadek udziału wystąpił u rodzin czteroosobowych o 5,8 punktów procentowych.

W tworzeniu obrazu gospodarstw korzystających ze wsparcia pomocy społecznej w Gminie Kańczuga, kolejną istotną cechą jest liczba rodzin z dziećmi oraz liczba dzieci w rodzinie. Przeprowadzona analiza danych wskazuje, iż w 2012 roku udział rodzin z dziećmi względem ogółu rodzin objętych pomocą MGOPS-u stanowił w 2012 roku niemal 50% ogółu rodzin, w 2013 roku zmniejszył się do 42,1%, a w 2014 roku ponownie wzrósł do 48,4%.

**Wykres 14. Procentowy (%) udział rodzin z dziećmi w stosunku do ogółu rodzin objętych wsparciem MGOPS w Gminie Kańczuga w latach 2012-2014**



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MGOPS

Przedstawiona analiza wskazuje, że przez badany czasookres udział procentowy rodzin z dziećmi nie zmienił się zasadniczo.

**Tabela 30. Liczba oraz udział procentowy dzieci w rodzinach korzystających z pomocy w MGOPS Kańczuga w latach 2012-2014**

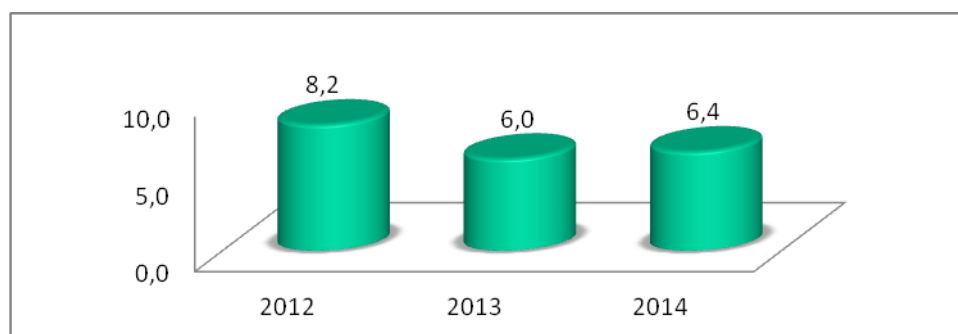
Liczba dzieci w rodzinie	2012		2013		2014	
	Liczba rodzin	%	Liczba rodzin	%	Liczba rodzin	%
1 dziecko	64	28,3	50	22,1	52	24,6
2 dzieci	88	38,9	101	44,7	75	35,5
3 dzieci	44	19,5	43	19,0	58	27,5
4 dzieci	23	10,2	24	10,6	19	9,0
5 dzieci	0	0,0	1	0,4	2	0,9
6 dzieci	5	2,2	5	2,2	4	1,9
7 i więcej	2	0,9	2	0,9	1	0,5
Razem	64	28,3	50	22,1	52	24,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS

Analiza danych wykazała, że w 2012 roku udział rodzin z 2 dziećmi był największy i wynosił 38,9%. W badanym czasookresie udział tej grupy beneficjentów wzrósł do 44,7% w 2013 roku i pozostał na poziomie 35,5% w 2014 roku. Na drugim miejscu znalazły się rodziny z 1 dzieckiem, stanowiące 28,3% ogółu rodzin z dziećmi, a ich udział w 2013 roku wyniósł 22,1%. W 2014 roku udział rodzin z 3 dziećmi wyniósł 27,5%. Udział rodzin wielodzietnych z 4 dzieci wynosił w badanym czasookresie około 10%.

Kolejną cechą, która została poddana analizie statystyczno-socjologicznej jest skład gospodarstwa domowego, uznawany za jeden z zasadniczych determinantów sytuacji życiowej dziecka. W tym przypadku szczególną uwagę zwrócono na to, czy rodzina jest pełna, czy niepełna podkreślając znaczenie socjalizacji do ról rodzinnych (ojca, matki).

**Wykres 15. Procentowy (%) udział rodzin niepełnych względem ogólnej liczby rodzin objętych wsparciem MGOPS w Kańczudze w latach 2012-2014**



*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MGOPS*

Liczba rodzin niepełnych w 2012 roku stanowiła 8,2% ogółu rodzin objętych wsparciem MGOPS. W 2013 roku liczba rodzin niepełnych zmniejszyła się do 6,0% i w 2014 roku pozostała na poziomie 6,4%.

Poniższa analiza dotycząca rodzin niepełnych dotyczy także ich składu, pod kątem liczby dzieci.

**Tabela 31. Liczba dzieci w rodzinach niepełnych objętych wsparciem MGOPS w Kańczudze w latach 2012-2014**

Liczba dzieci w rodzinie	2012		2013		2014	
	Liczba rodzin	%	Liczba rodzin	%	Liczba rodzin	%
1 dziecko	14	37,8	<b>10</b>	31,3	<b>7</b>	25,0
2 dzieci	10	27,0	<b>12</b>	37,5	<b>9</b>	32,1
3 dzieci	10	27,0	<b>6</b>	18,8	<b>9</b>	32,1
4 dzieci i więcej	3	8,1	<b>4</b>	12,5	<b>3</b>	10,7

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MGOPS*

W rodzinach niepełnych, w 2012 roku dominowały rodziny z 2 i 3 dzieci, stanowiąc po 27,0% ogółu rodzin niepełnych. W 2013 roku największą liczbę stanowiły rodziny niepełne z 2 dzieci (37,5%), a w 2014 roku również dominowały rodziny niepełne z 2 i 3 dzieci (po 32,1%).

### **Charakterystyka dominujących problemów społecznych gospodarstw domowych objętych pomocą społeczną.**

Kolejnym elementem przeprowadzonej diagnozy jest próba określenia, w jakim stopniu odnotowane w ustawie o pomocy społecznej dysfunkcje i problemy społeczne dotyczyły mieszkańców Gminy Kańczuga w latach 2012-2014. Ustawa ta precyzuje piętnaście przyczyn ubiegania się o pomoc społeczną. Ich struktura w zbiorowości rodzin MGOPS została zamieszczona w poniższej tabeli.

**Tabela 32. Dominujące powody przyznania pomocy społecznej w Gminie Kańczuga w latach 2012-2014.**

Przyczyna przyznania pomocy społecznej	2012		2013		2014	
	liczba rodzin	%	liczba rodzin	%	liczba rodzin	%
Ubóstwo	297	65,6	319	59,4	282	64,7
Bezdomność	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Bezrobocie	262	57,8	271	50,5	252	57,8
Niepełnosprawność	34	7,5	43	8,0	43	9,9
Długotrwała lub ciężka choroba	125	27,6	135	25,1	122	28,0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych (ogółem)	17	3,8	18	3,4	15	3,4
w tym rodziny niepełne	10	2,2	10	1,9	6	1,4
w tym rodziny wielodzietne	7	1,5	8	1,5	9	2,1
Alkoholizm	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Przemoc w rodzinie	31	6,8	29	5,4	27	6,2
Zdarzenie losowe	1	0,2	67	12,5	0	0,0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2,0	0,4	5,0	0,9	2	0,5

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MGOPS*

Najczęściej spotykanym powodem ubiegania się o pomoc społeczną w latach 2012-2014 były uciążliwości wynikające z ubóstwa oraz bezrobocia. Z tytułu ubóstwa pomocą MGOPS-u w 2012 roku objętych zostało 297 rodzin tj. 65,6% względem ogólnej liczby rodzin, w 2013 roku 319 rodzin, tj. 59,4% ogółu rodzin, a w 2014 roku 282 rodziny, stanowiąc udział 64,7%. Pozostawanie poza rynkiem pracy przez klientów MGOPS jest równie częstą przyczyną przyzwania pomocy. Bezrobotni klienci w 2012 roku stanowili 57,8% ogółu klientów, zaś w 2014 roku 57,8%. Z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w 2012 objętych było 125 rodzin tj. 27,6% ogółu rodzin korzystających z pomocy społecznej, zaś w 2014 roku grupa ta stanowiła 28,0%. Wymienione powyżej problemy społeczne stanowiły główne dysfunkcje klientów zgłaszających się po pomoc społeczną, a udziały procentowe innych problemów, nie były większe w badanych latach niż 10%.

O skali zagrożenia wykluczeniem społecznym świadczy także liczba dzieci i młodzieży oraz osób objętych programem „Pomoc Państwa w Zakresie Dożywiania”. Pomoc w dożywianiu skierowana jest w szczególności do: dzieci do siódmego roku życia i uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej.

Ogólna liczba osób objętych programem „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” wynosiła w 2012 roku 892 osoby, w tym 170 osób to dzieci do 7 roku życia, a 358 to uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej. W 2014 roku ogólna liczba zmniejszyła się do 756 osób, w tym 137 to dzieci w wieku przedszkolnym, a 311 to uczniowie szkół ponadgimnazjalnych. Dzięki programowi, o którym mowa, udzielana jest pomoc w formie: posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

W 2012 roku liczba osób korzystająca z posiłku w ramach w/w programu liczyła 491 osób, w tym 66 w formie całodziennego wyżywienia, 73 w formie pełnego obiadu i 352 osoby w formie jednego dania gorącego. W 2014 roku liczba osób zmniejszyła się do 408, w tym 49 korzystało z posiłku w formie całodziennego wyżywienia, 35 osób w formie pełnego obiadu, a 323 osoby w formie jednego dania gorącego. Szczegółowy podział na wiek osób otrzymujących świadczenie znajduje się w tabeli.

**Tabela 33. Liczba dzieci i młodzieży objęta pomocą w ramach programu: „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w Gminie Kańczuga w latach 2012 i 2014**

Pomoc w formie posiłku	2012	2014
------------------------	------	------

osoby objęte programem	razem	dzieci do 7 roku życia	uczniowie	razem	dzieci do 7 roku życia	uczniowie
	892	170	358	756	137	311
liczba osób korzystająca z posiłku	491	141	350	408	109	299
w formie całodziennego wyżywienia	66	59	7	49	47	2
pełnego obiadu	73	34	39	35	20	15
jednego dania gorącego	352	48	304	323	42	281

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MGOPS

### Społeczno – demograficzna charakterystyka osób objętych świadczeniem z pomocy społecznej.

Istotnym uzupełnieniem diagnozy problemów społecznych w Gminie Kańczuga była analiza osób funkcjonujących w rodzinach objętych pomocą społeczną. Ta część diagnozy obejmuje 2014 rok, w zakresie charakterystyki społeczno – demograficznej osób żyjących w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy MGOPS, którzy otrzymali pośrednie lub bezpośrednie wsparcie z tej instytucji.

Wg danych uzyskanych z systemu informatycznego „Pomost”, ogólna liczba osób korzystających z pomocy społecznej wynosiła 1267 osób, co stanowiło 10,2% mieszkańców gminy.

**Tabela 34. Zbiorowość klientów MGOPS w Kańczudze w 2014 roku wg płci**

Ogółem		Liczba Klientów MGOPS ze względu na płeć			
		Kobiety		Mężczyźni	
Liczba osób	%	Liczba osób	%	Liczba osób	%
1267	100	601	47,4	666	52,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MGOPS

Przeprowadzona analiza wtórna zebranego materiału wskazała, że w badanej zbiorowości dominowali mężczyźni. Stanowili oni 52,6%.

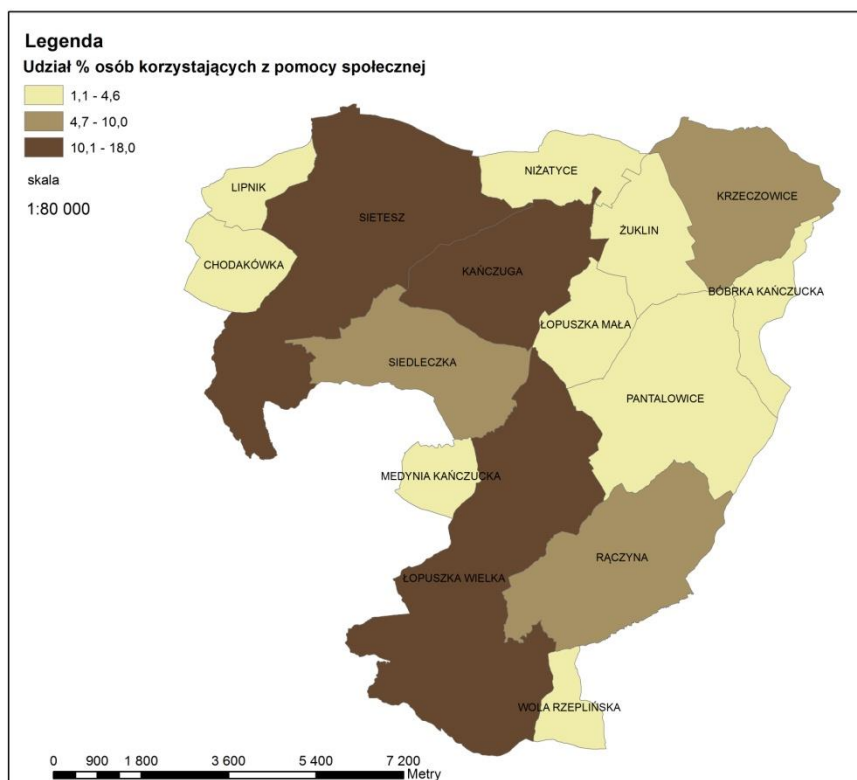
Zbiorowość klientów pomocy społecznej została zanalizowana również pod kątem ich miejsca zamieszkania. Największą grupę klientów stanowili mieszkańcy Miasta Kańczuga, którzy stanowili 18,0% ogółu beneficjentów. Równie wysoki udział beneficjentów mieszkało w Łopuszce Wielkiej tj. 17,8% i Sieteszy 15,2%.

**Tabela 35. Zbiorowość klientów MGOPS w Kańczudze ze względu na miejsce zamieszkania w 2014 roku**

Miejscowość	Liczba osób	%
Bóbrka Kańczucka	19	1,5
Chodakówka	17	1,3
Kańczuga	228	18,0
Krzeczowice	92	7,3
Lipnik	29	2,3
Łopuszka Mała	36	2,8
Łopuszka Wielka	225	17,8
Medynia Kańczucka	27	2,1
Niżatyce	33	2,6
Pantalowice	58	4,6
Rączyna	127	10,0
Siedlecza	112	8,8
Sietesz	193	15,2
Wola Rzeplińska	32	2,5
Żuklin	14	1,1

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS*

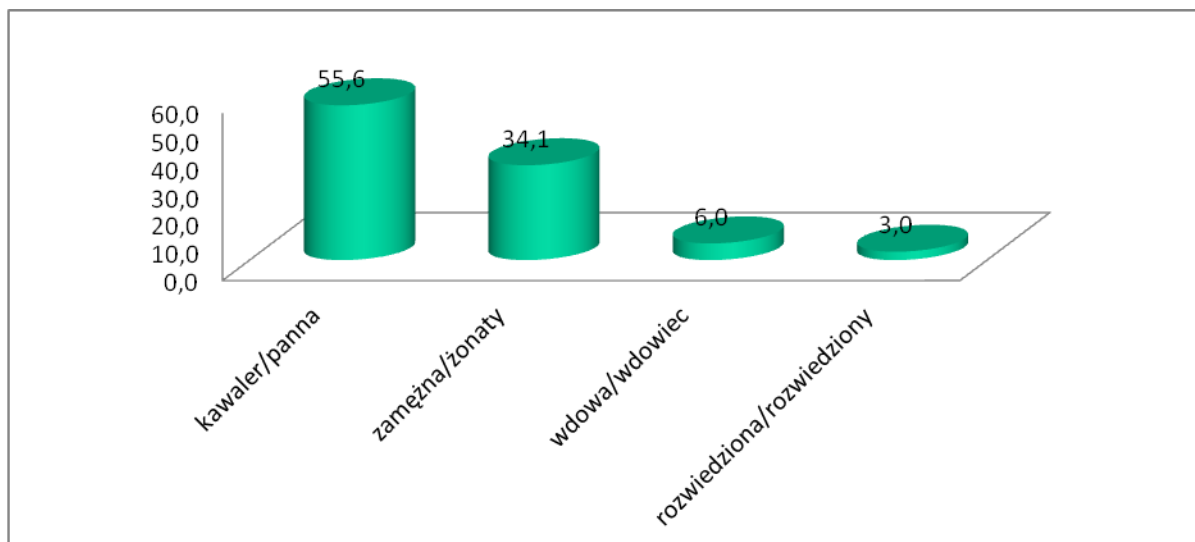
**Mapa 15. Procentowy % udział osób korzystających z pomocy społecznej w Gminie i Mieście Kańczuga w 2014 roku**



*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS*

**Wykres 16. Zbiorowość klientów MGOPS w Gminie Kańczuga ze względu na stan cywilny w 2014 roku**





*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS*

Kolejną cechą, jaką wzięto pod uwagę, analizując dane z systemu informatycznego „POMOST” jest stan cywilny. Szczegółowa analiza wykresu wykazała, że w głównej mierze (ponad 55%) osoby korzystające z pomocy społecznej pozostają w stanie wolnym. Na drugim miejscu są osoby pozostające w związkach małżeńskich stanowiące 34,1%, a następnie wdowy i wdowcy oraz osoby po rozwodzie.

W tworzeniu obrazu klientów pomocy społecznej w Gminie Kańczuga, należy zwrócić uwagę na inną istotną cechę, jaką jest poziom wykształcenia. Charakterystyka ta, może być użyteczna przy konstruowaniu projektów socjalnych, zmierzających do rozwiązywania problemów społecznych na terenie gminy.

**Wykres 17. Zbiorowość klientów MGOPS w Kańczudze ze względu na wykształcenie w 2014 roku**

	Liczba osób	%
bez wykształcenia	192	15,2
brak danych	14	1,1
gimnazjalne	22	1,7
nieustalony poziom wykształcenia	17	1,3
podstawowe	274	21,6
policealne / pomaturalne	7	0,6
student	8	0,6
średnie ogólnokształcące	46	3,6
średnie zawodowe	92	7,3

uczeń gimnazjum	67	5,3
uczeń szkoły podstawowej	142	11,2
uczeń szkoły ponadgimnazjalnej	65	5,1
wyższe	14	1,1
wyższe-licencjat	4	0,3
zasadnicze zawodowe	110	8,7

*Źródło: Opracowanie własne*

Analiza danych statystycznych wykazała, iż najczęściej klienci MGOPS legitymowali się wykształceniem podstawowym (21,6%). Osoby bez wykształcenia stanowili 15,2% ogółu, a uczniowie szkół podstawowych, jako osoby pośrednio lub bezpośrednio korzystające z pomocy społecznej stanowili 11,2%.

Aktywność zawodowa to kolejny, bardzo ważny wskaźnik, dla zbiorowości klientów pomocy społecznej w Gminie Kańczuga. Taka analiza umożliwiła identyfikację głównego problemu społecznego na terenie gminy i wskazała kierunek strategicznych działań planistycznych odnośnie propozycji jego rozwiązania. Rozkład statystyczny tej cechy przedstawia wykres.

**Tabela 36. Zbiorowość klientów MGOPS w Gminie Kańczuga ze względu na aktywność zawodową w 2014 roku**

	Liczba osób	%
bezrobotni	336	28,4
bierni zawodowo	806	68,0
brak danych	14	1,2
pracujący	29	2,4

*Źródło: Opracowanie własne*

Analiza danych, zamieszczona w tabeli, pozwoliła sformułować kilka ogólnych uwag. W populacji klientów pomocy społecznej w 2014 roku najczęściej reprezentowane były osoby biernie zawodowo, stanowiące 68,0% ogółu. Osoby bezrobotne stanowiły 28,4% ogółu klientów MGOPS.

## 16. Prognoza problemów społecznych i celów strategicznych

Diagnoza zjawisk i problemów społecznych oraz wyznaczony cel generalny Miejsko - Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Kańczuga stanowiły podstawę prognozy problemów społecznych w perspektywie czasu 2016-2022 i tym samym wyznaczania priorytetów, na których koncentrowane będą działania samorządu miasta i gminy do roku 2022.

Przeprowadzona szczegółowa diagnoza publicznej pomocy społecznej wskazuje, że wśród mieszkańców miasta i gminy znaczna część podlega wykluczeniu społecznemu i wymaga wsparcia w obszarze zabezpieczenia społecznego realizowanego przez samorząd gminny w ramach realizowanej polityki społecznej. W ramach tego obszaru został wyznaczony cel strategiczny pod nazwą **ZINTEGROWANY SYSTEM POMOCY SPOŁECZNEJ**, którego zadaniem będzie oddziaływanie na grupy zagrożone wykluczeniem społecznym. Analiza występujących problemów społecznych oraz istniejących zasobów w mieście i gminie pozwoliła na określenie możliwych i dostępnych do realizacji kierunków działania. Przeprowadzona szczegółowa analiza wskazała, że w perspektywie 2016-2022 priorytetem lokalnej polityki społecznej realizowanej przez samorząd gminny będzie:

**C1K1 Diagnostowanie i monitorowanie problemów społecznych**

**C1K2 System wsparcia na rzecz osób bezrobotnych**

**C1K3 System wsparcia na rzecz osób ubogich i podlegających wykluczeniu społecznemu**

**C1K4 Kontynuowanie działań systemu wsparcia dla osób uzależnionych i doznających przemocy**

**C1K5 Rozwijanie form wsparcia i pomocy na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych**

**C1K6 Zintegrowany system pomocy rodzinie dysfunkcyjnej**

Drugim obszarem, który został wyodrębniony w ramach lokalnej polityki społecznej w oparciu o przeprowadzone badania diagnostyczno - inwentaryzacyjne jest **STWORZENIE WARUNKÓW SPRZYJAJĄCYCH UMACNIANIU INSTYTUCJI RODZINY**. Zaproponowane kierunki polityki społecznej uwzględniły zarówno zidentyfikowane deficyty w tym obszarze jak również zasoby, które stwarzają możliwości realizacji wyznaczonych kierunków działania.

---

**C2K1      Pomoc w zagospodarowaniu czasu wolnego dzieci i młodzieży**

**C2K2      Tworzenie systemu edukacji i wspierania rodziny**

**C2K3      Tworzenie warunków do organizowania aktywnego wypoczynku dla rodzin**

**C2K4      Budowanie systemu wsparcia materialnego dla rodzin**

---

Kolejnym istotnym problemowym zidentyfikowanym w toku przeprowadzonej diagnozy jest **POLITYKA ZDROWOTNA**. Analiza zasobów miasta i gminy oraz kwestii zdrowia spowodowała, że określono następujące kierunki działania w tym obszarze:

---

**C3K1      Zapewnienie dostępu do stacjonarnej opieki zdrowotnej**

**C3K2      Rozwój lecznictwa specjalistycznego**

**C3K3      Realizacja programu w zakresie zdrowia psychicznego**

---

Szczegółowa analiza **POLITYKI MIESZKANIOWEJ** prowadzonej w latach 2012-2014 wskazała, że priorytetowymi obszarami oddziaływania samorządu gminnego będzie:

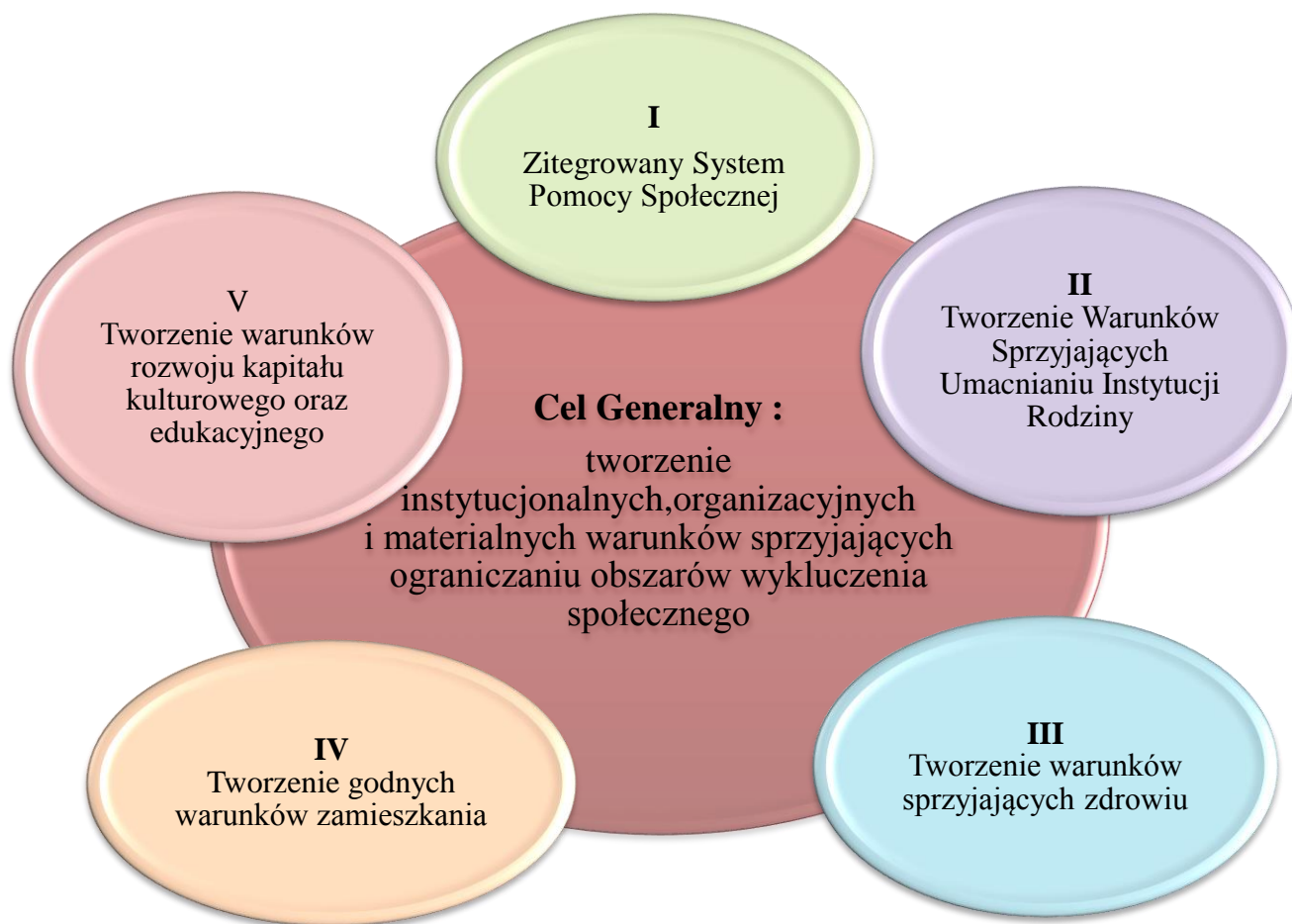
---

**C4K1      Zwiększenie zasobów lokalowych dostosowanych do potrzeb mieszkańców.**

---

Ostatnim obszarem problemowym, który został zidentyfikowany w toku przeprowadzonego procesu inwentaryzacyjnego jest **STWORZENIE WARUNKÓW DLA ROZWOJU KAPITAŁU KULTUROWEGO ORAZ EDUKACYJNEGO.**

**C5K1 Zapewnienie dostępu dla mieszkańców miasta i gminy do oferty kulturalnej oraz edukacyjnej**



## **17. Założenia miejsko - gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych w dziedzinie zabezpieczenia społecznego i pomocy społecznej**

### **CEL STRATEGICZNY:**

#### **(C1) Zintegrowany system pomocy społecznej**

C1K1	Diagnozowanie i monitorowanie problemów społecznych
C1K2	System wsparcia na rzecz osób bezrobotnych
C1K3	System wsparcia na rzecz osób ubogich i podlegających wykluczeniu społecznemu
C1K4	Kontynuowanie działań systemu wsparcia dla osób uzależnionych i doznających przemocy
C1K5	Rozwijanie form wsparcia i pomocy na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych
C1K6	Zintegrowany system pomocy rodzinie dysfunkcyjnej

### **CEL STRATEGICZNY**

#### **(C1) Zintegrowany system pomocy społecznej**

Kierunek Działań Strategicznych

C1K1      Diagnozowanie i monitorowanie problemów społecznych

Aby zrealizować cel w ramach priorytetu przyjmuje się następujące przedsięwzięcia:

C1K1P1	Monitorowanie problemów społecznych
--------	-------------------------------------

## Kierunek Działań Strategicznych

## C1K2 System wsparcia na rzecz osób bezrobotnych

Aby zrealizować cel w ramach priorytetu przyjmuje się następujące przedsięwzięcia:

C1K2P1	Praca socjalna z bezrobotnymi beneficjentami Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
C1K2P2	Realizacja efektywnych form pomocy osobom bezrobotnym poprzez realizację projektów/programów
C1K2P3	Realizacja kursów i szkoleń dla osób bezrobotnych zwiększających kompetencje społeczno-zawodowe.
C1K2P4	Zapewnienie specjalistycznego indywidualnego poradnictwa w obszarze aktywizacji zawodowej
C1K2P5	Współpraca z instytucjami i/lub podmiotami działającymi w obszarze integracji społeczno- zawodowej osób bezrobotnych

## Kierunek Działań Strategicznych

## C1K3 System wsparcia na rzecz osób ubogich i podlegających wykluczeniu społecznemu

Aby zrealizować cel w ramach priorytetu przyjmuje się następujące przedsięwzięcia:

C1K3P1	Zmniejszenie skutków ubóstwa poprzez systematyczną pomoc rzeczową i finansową realizowaną przez MGOPS
C1K3P2	Realizacja efektywnych form wsparcia na rzecz osób wykluczonych społecznie poprzez realizację warsztatów i/lub treningów kompetencji społecznych

C1K3P3	Zapewnienie indywidualnego specjalistycznego poradnictwa w obszarze kompetencji społecznych
C1K3P3	Realizacja pracy socjalnej przez pracowników MGOPS na rzecz osób wykluczonych społecznie

## Kierunek Działań Strategicznych

C1K4	Kontynuowanie działań systemu wsparcia dla osób uzależnionych doznających przemocy	i
------	--	---

Aby zrealizować cel w ramach priorytetu przyjmuje się następujące przedsięwzięcia:

C1K4P1	Kontynuacja działań prowadzonych Punkt Informacyjno – Konsultacyjny ds. Uzależnień i Ofiar Przemocy w Rodzinie
C1K4P2	Zapewnienie specjalistycznego poradnictwa osobom z problemem alkoholowym
C1K4P3	Zacieśnianie współpracy z Ośrodkami Lecznictwa Odwykowego
C1K4P4	Zapewnienie specjalistycznego poradnictwa osobom doznającym przemocy domowej
C1K4P5	Opracowanie i skuteczne wdrażanie miejskich programów z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomani i przemocy domowej
C1K4P6	Realizacja działań profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży z zakresu uzależnień od alkoholu oraz środków psychoaktywnych
C1K4P7	Realizacja działań profilaktycznych wśród dorosłych mieszkańców miasta i gminy z zakresu uzależnień od alkoholu oraz środków psychoaktywnych



## Kierunek Działań Strategicznych

## C1K5 Rozwijanie form wsparcia i pomocy na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych

Aby zrealizować cel w ramach priorytetu zakłada się następujące przedsięwzięcia:

C1K5P1	Stały monitoring sytuacji demograficznej miasta i gminy – analiza trendów demograficznych
C1K5P2	Zapewnienie wsparcia materialnego dla osób starszych i niepełnosprawnych wymagających wsparcia z systemu zabezpieczenia społecznego
C1K5P3	Współpraca ze Środowiskowym Domem Samopomocy
C1K5P4	Podnoszenie jakości i dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych
C1K5P5	Zapewnienie dostępu do placówek rekreacji ruchowej dla seniorów
C1K5P6	Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym i niepełnosprawnym będącym w trudnej sytuacji materialnej
C1K5P7	Inicjowanie działań samopomocowych – pomoc sąsiedzka
C1K5P8	Rozwój pracy socjalnej wobec osób starszych i niepełnosprawnych przez Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
C1K5P9	Zapewnienie dostępu do usług edukacyjnych adresowanych do osób starszych
C1K5P10	Zwiększenie dostępności do oferty kulturalnej

## Kierunek Działań Strategicznych

## C1K6 Zintegrowany system pomocy rodzinie dysfunkcyjnej

Aby zrealizować cel w ramach priorytetu przyjmuje się następujące przedsięwzięcia:

C1K6P1	Monitoring sytuacji dziecka i rodziny
C1K6P2	Zapewnienie wsparcia materialnego dla rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych
C1K6P3	Zapewnienie dostępności do sytemu świadczeń rodzinnych
C1K6P4	Zwiększenie dostępności specjalistów z zakresu pracy z rodziną niewydolną wychowawczo
C1K6P5	Zapewnienie dostępności dla rodzin niewydolnych opiekuńczo-wychowawczych do wsparcia grupowego w zakresie kompetencji społecznych niezbędnych do prawidłowego wypełniania roli rodzica
C1K6P6	Realizacja przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Programu w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży z rodzin ubogich oraz niewydolnych opiekuńczo – wychowawczo
C1K6P7	Opracowanie i realizacja programu wspierania rodziny i dziecka

**CEL STRATEGICZNY:****(C2) Tworzenie warunków sprzyjających umacnianiu instytucji rodziny**

C2K1	Tworzenie sytemu edukacji i wspierania rodziny
C2K2	Tworzenie warunków do organizowania aktywnego wypoczynku dla rodzin
C2K3	Budowanie sytemu wsparcia materialnego dla rodzin

## Kierunek Działań Strategicznych

C2K1 Tworzenie sytemu edukacji i wspierania rodziny

Aby zrealizować cel w ramach priorytetu przyjmuje się następujące przedsięwzięcia:

C2K1P1	Pomoc psychologiczna dla rodzin
--------	---------------------------------

## Kierunek Działań Strategicznych

**C2K2 Tworzenie warunków do organizowania aktywnego wypoczynku dla rodzin**

Aby zrealizować cel w ramach priorytetu przyjmuje się następujące przedsięwzięcia:

C2K2P1	Organizacja festynów rodzinnych
C2K2P2	Organizacja rodzinnych zawodów sportowych z wykorzystaniem bazy rekreacyjnej i sportowej

## Kierunek Działań Strategicznych

**C2K3 Budowanie systemu wsparcia materialnego dla rodzin**

Aby zrealizować cel w ramach priorytetu przyjmuje się następujące przedsięwzięcia:

C2K3P1	Realizacja systemu stypendialnego dla dzieci i młodzieży
C2K3P2	Realizacja Programów wsparcia materialnego rodzin np. Karta Dużej Rodziny

**CEL STRATEGICZNY:****(C3) Tworzenie warunków sprzyjających zdrowiu**

<b>C3K1</b>	<b>Zapewnienie dostępu do stacjonarnej opieki zdrowotnej</b>
<b>C3K2</b>	<b>Rozwój lecznictwa specjalistycznego</b>
<b>C3K3</b>	<b>Realizacja programu w zakresie zdrowia psychicznego</b>

Kierunek Działań Strategicznych

**C3K1 Zapewnienie dostępu do stacjonarnej opieki zdrowotnej**

Aby zrealizować cel w ramach priorytetu przyjmuje się następujące przedsięwzięcia:

**C3K1P1 Pełna dostępność do usług medycznych**

Kierunek Działań Strategicznych

**C3K2 Rozwój leczenia specjalistycznego**

Aby zrealizować cel w ramach priorytetu przyjmuje się następujące przedsięwzięcia:

**C3K2P1 Zapewnienie dostępu mieszkańców miasta do leczenia specjalistycznego**

**C3K3 Realizacja programu w zakresie zdrowia psychicznego**

Aby zrealizować cel w ramach priorytetu przyjmuje się następujące przedsięwzięcia:

**C3K2P1 Monitoring zjawiska chorób psychicznych**

**CEL STRATEGICZNY:**

**(C4) Tworzenie godnych warunków zamieszkania**

Kierunek Działań Strategicznych

**C4K1 Zwiększenie zasobów lokalowych dostosowanych do potrzeb mieszkańców**

Aby zrealizować cel w ramach priorytetu przyjmuje się następujące przedsięwzięcia:

C4K1P1	Bank danych o istniejących zasobach oraz zapotrzebowaniu na lokale socjalne
C4K1P2	Monitoring w zakresie zagrożeń eksmisją w zasobach własnych i poza zarządem miasta i gminy
C4K1P3	Baza danych o stanie technicznym budynków i mieszkań, program remontów, adaptacji i wymiany zużytej zabudowy
C4K1P4	Utworzenie mieszkania chronionego

### CEL STRATEGICZNY:

#### (C5) Tworzenie warunków dla rozwoju kapitału kulturowego oraz edukacyjnego

C5K1 Zapewnienie dostępu dla mieszkańców miasta i gminy do oferty kulturalnej oraz edukacyjnej

Aby zrealizować cel w ramach priorytetu przyjmuje się następujące przedsięwzięcia

C5K1P1	Analiza potrzeb kulturalnych oraz edukacyjnych w mieście i gminie
C5K1P2	Dostosowanie oferty kulturalnej oraz edukacyjnej do potrzeb społeczności lokalnej (współpraca z GOK)
C5K1P3	Realizacja projektów w obszarze edukacji i/lub kultury ze środków zewnętrznych dostosowanych do przeprowadzonej analizy potrzeb
C5K1P4	Zapewnienie dostępu do świetlic szkolnych i profilaktycznych

## 18. Wskaźniki realizacji celów

**Tabela 37. Tabela wskaźniki realizacji CELU I - (C1) Zintegrowany system pomocy społecznej**

Przedsięwzięcia	Nazwa wskaźnika	Minimalna wartość kumulatywna wskaźnika w latach 2016-2022
Monitorowanie problemów społecznych	Liczba raportów z monitoringu	7
Praca socjalna z bezrobotnymi beneficjentami Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	Liczba bezrobotnych rodzin objętych pracą socjalną	1700
Realizacja efektywnych form pomocy osobom bezrobotnym poprzez realizację projektów/programów	Liczba projektów, których beneficjentami będą osoby bezrobotne	1
Realizacja kursów i szkoleń dla osób bezrobotnych zwiększających kompetencje społeczno-zawodowe	Liczba bezrobotnych mieszkańców, u których nastąpi wzrost kompetencji społeczno - zawodowych	65
Zapewnienie specjalistycznego indywidualnego poradnictwa w obszarze aktywizacji zawodowej	Liczba bezrobotnych mieszkańców, którzy zostali objęci specjalistycznym indywidualnym wsparciem	65
Współpraca z instytucjami i/lub podmiotami działającymi w obszarze integracji społeczno-zawodowej osób bezrobotnych	Liczba podmiotów, z którymi zawarto porozumienie i/lub podpisano list intencyjny o współpracy	1

Zmniejszenie skutków ubóstwa poprzez systematyczną pomoc rzeczową i finansową realizowaną przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin objęta wsparciem materialnym z tytułu ubóstwa oraz osób które są zaliczane do grupy wykluczonych społecznie.	1900
Realizacja efektywnych form wsparcia na rzecz osób wykluczonych społecznie poprzez realizację warsztatów i/lub treningów kompetencji społecznych	Liczba osób, które uczestniczyły warsztatach/treningach kompetencji społecznych	120
Zapewnienie indywidualnego specjalistycznego poradnictwa w obszarze kompetencji społecznych	Liczba osób, które uczestniczyły w specjalistycznym poradnictwie w obszarze kompetencji społecznych	120
Realizacja pracy socjalnej przez pracowników Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na rzecz osób wykluczonych społecznie	Liczba osób, które zostały objęte pracą socjalną przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej	500
Zapewnienie specjalistycznego poradnictwa osobom doznającym przemocy domowej	Liczba działających punktów	1
Opracowanie i skuteczne wdrażanie miejsko-gminnych programów z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomani i przemocy domowej	Liczba raportów z monitoringu i ewaluacji z programu	7
Stały monitoring sytuacji demograficznej miasta i gminy – analiza trendów demograficznych	Coroczny raport z analizy trendów demograficznych	7
Monitoring sytuacji dziecka i rodziny	Liczba raportów	7

Zapewnienie wsparcia materialnego dla rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych	Liczba rodzin objętych wsparciem MGOPS z tytułu niewydolności opiekuńczo – wychowawczej	105
Zwiększenie dostępności specjalistów z zakresu pracy z rodziną niewydolną wychowawczo	Liczba asystentów rodziny	1
Zapewnienie dostępności dla rodzin niewydolnych opiekuńczo-wychowawczych do wsparcia grupowego w zakresie kompetencji społecznych niezbędnych do prawidłowego wypełniania roli rodzica	Liczba osób, które uczestniczyły we wsparciu indywidualnym i/lub grupowym z zakresu kompetencji opiekuńczo –wychowawczych	50
Realizacja przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży z rodzin ubogich oraz niewydolnych opiekuńczo – wychowawczo	Liczba dzieci i młodzieży objęta programem	3100
Realizacja programu wspierania rodziny i dziecka	Liczba raportów z monitoringu.	6



**Tabela 38. Wskaźniki realizacji CELU II - (C2) Tworzenie warunków sprzyjających umacnianiu instytucji rodziny**

Przedsięwzięcia	Nazwa wskaźnika	Minimalna wartość kumulatywna wskaźnika w latach 2016-2022
Organizacja festynów rodzinnych	Liczba festynów rodzinnych	10
Realizacja Programów wsparcia materialnego rodzin np. Karta Dużej Rodziny	Liczba rodzin objętych wsparciem w ramach Karty Dużej Rodziny	140

**Tabela 39. Wskaźniki realizacji CELU III – (C3) Tworzenie warunków sprzyjających zdrowiu**

Przedsięwzięcia	Nazwa wskaźnika	Minimalna wartość kumulatywna wskaźnika w latach 2016-2022
Pełna dostępność do usług medycznych	Liczba placówek medycznych świadczących usługi medyczne w ramach kontraktu NFZ w zakresie podstawowej opieki medycznej	1
Realizacja programów w zakresie zdrowia psychicznego	Liczba programów w zakresie zdrowia psychicznego	1

Zapewnienie dostępu mieszkańców miasta i gminy do leczenia specjalistycznego	Liczba placówek medycznych świadczących usługi medyczne w ramach kontraktu NFZ w zakresie specjalistycznej opieki medycznej	1
--	---	---

**Tabela 40. Wskaźniki realizacji CELU IV - (C4) Tworzenie godnych warunków zamieszkania**

Przedsięwzięcia	Nazwa wskaźnika	Minimalna wartość kumulatywna wskaźnika w latach 2016-2022
Bank danych o istniejących zasobach oraz zapotrzebowaniu na lokale socjalne	Utworzenie bazy danych o istniejących zasobach oraz zapotrzebowaniu na lokale socjalne	1
Monitoring w zakresie zagrożeń eksmisją w zasobach własnych i poza zarządem miasta i gminy	Liczba raportów z monitoringu	7
Baza danych o stanie technicznym budynków i mieszkań, program remontów, adaptacji i wymiany zużytej zabudowy	Utworzenie bazy danych o stanie technicznym budynków i mieszkań.	1
Utworzenie mieszkania chronionego	Utworzenie mieszkania chronionego	1

**Tabela 41. Wskaźniki realizacji CELU V - (C5) Tworzenie warunków dla rozwoju kapitału kulturowego oraz edukacyjnego**

Przedsięwzięcia	Nazwa wskaźnika	Minimalna wartość kumulatywna wskaźnika w latach 2016-2022
Analiza potrzeb kulturalnych oraz edukacyjnych w mieście i gminie	Liczba przeprowadzonych analiz kulturalnych oraz edukacyjnych	7
Dostosowanie oferty kulturalnej oraz edukacyjnej do potrzeb społeczności lokalnej	Opracowanie corocznych programów w zakresie polityki edukacyjnej oraz kulturalnej	7
Realizacja projektów w obszarze edukacji i/lub kultury ze środków zewnętrznych dostosowanych do przeprowadzonej analizy potrzeb	Liczba zrealizowanych programów	7

## 19. Podmioty odpowiedzialne, źródła finansowania

Tabela wskaźniki realizacji CELU I - (C1) Zintegrowany system pomocy społecznej

Przedsięwzięcia	Podmioty odpowiedzialne za realizację	Źródła finansowania
Monitorowanie problemów społecznych	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Praca socjalna z bezrobotnymi beneficjentami Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, MGOPS, PUP	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Realizacja efektywnych form pomocy osobom bezrobotnym poprzez realizację projektów/programów	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, MGOPS, PUP	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła

Realizacja kursów i szkoleń dla osób bezrobotnych zwiększających kompetencje społeczno-zawodowe	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, MGOPS, PUP	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Zapewnienie specjalistycznego indywidualnego poradnictwa w obszarze aktywizacji zawodowej	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, MGOPS, PUP	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Współpraca z instytucjami i/lub podmiotami działającymi w obszarze integracji społeczno-zawodowej osób bezrobotnych	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, MGOPS, PUP	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Zmniejszenie skutków ubóstwa poprzez systematyczną pomoc rzeczową i finansową realizowaną przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Realizacja efektywnych form wsparcia na rzecz osób wykluczonych społecznie poprzez realizację warsztatów i/lub treningów kompetencji społecznych	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Zapewnienie indywidualnego specjalistycznego poradnictwa w obszarze kompetencji społecznych	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła

Realizacja pracy socjalnej przez pracowników Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na rzecz osób wykluczonych społecznie	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Zapewnienie specjalistycznego poradnictwa osobom doznającym przemocy domowej	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, PCPR, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Opracowanie i skuteczne wdrażanie miejskich programów z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomani i przemocy domowej	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, PCPR, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Realizacja działań profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży z zakresu uzależnień od alkoholu oraz środków psychoaktywnych	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, PCPR, MOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Stały monitoring sytuacji demograficznej miasta – analiza trendów demograficznych	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Monitoring sytuacji dziecka i rodziny	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, PCPR, MOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła

Zapewnienie wsparcia materialnego dla rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, PCPR, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Zapewnienie dostępności do systemu świadczeń rodzinnych	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, PCPR, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Zwiększenie dostępności specjalistów z zakresu pracy z rodziną niewydolną wychowawczo	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, PCPR, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Zapewnienie dostępności dla rodzin niewydolnych opiekuńczo-wychowawczo do wsparcia grupowego w zakresie kompetencji społecznych niezbędnych do prawidłowego wypełniania roli rodzica	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, PCPR, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Realizacja przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży z rodzin ubogich oraz niewydolnych opiekuńczo – wychowawczo	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, PCPR, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła

Realizacja programu wspierania rodziny i dziecka	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, PCPR, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
--	--	--

Wskaźniki realizacji CELU II - (C2) **Tworzenie warunków sprzyjających umacnianiu instytucji rodziny**

Przedsięwzięcia	Podmioty odpowiedzialne za realizację	Źródła finansowania
Organizacja festynów rodzinnych	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, PCPR, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Realizacja Programów wsparcia materialnego rodzin np. Karta Dużej Rodziny	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, PCPR, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła

Wskaźniki realizacji CELU III - (C3)

Przedsięwzięcia	Podmioty odpowiedzialne za realizację	Źródła finansowania
-----------------	---------------------------------------	---------------------



Pełna dostępność do usług medycznych	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, PCPR, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Realizacja programów w zakresie zdrowia psychicznego	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, PCPR, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Zapewnienie dostępu mieszkańców miasta do leczenia specjalistycznego	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, PCPR, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła

**Tabela 42. Wskaźniki realizacji CELU IV - (C4) Tworzenie godnych warunków zamieszkania**

Przedsięwzięcia	Podmioty odpowiedzialne za realizację	Źródła finansowania
Bank danych o istniejących zasobach oraz zapotrzebowaniu na lokale socjalne	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Monitoring w zakresie zagrożeń eksmisją w zasobach własnych i poza zarządem miasta	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła

Baza danych o stanie technicznym budynków i mieszkań, program remontów, adaptacji i wymiany zużytej zabudowy	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Utworzenie mieszkania chronionego	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, PCPR, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła

**Tabela 43. Wskaźniki realizacji CELU V - (C5) Tworzenie warunków dla rozwoju kapitału kulturowego oraz edukacyjnego**

Przedsięwzięcia	Podmioty odpowiedzialne za realizację	Źródła finansowania
Analiza potrzeb kulturalnych oraz edukacyjnych w mieście i gminie	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Dostosowanie oferty kulturalnej oraz edukacyjnej do potrzeb społeczności lokalnej	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Realizacja projektów w obszarze edukacji i/lub kultury ze środków zewnętrznych dostosowanych do przeprowadzonej analizy potrzeb	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła

Zapewnienie dostępu do świetlic szkolnych i profilaktycznych	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, PCPR, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
--	--	--

## 20. Harmonogram realizacji celów

Tabela wskaźniki realizacji CELU I - (C1) Zintegrowany system pomocy społecznej

Przedsięwzięcia	Rok realizacji							Podmioty odpowiedzialne za realizację	Źródła finansowania
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022		
Monitorowanie problemów społecznych	X	X	X	X	X	X	X	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła

Praca socjalna z bezrobotnymi beneficjentami Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	X	X	X	X	X	X	X	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, MGOPS, PUP	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Realizacja efektywnych form pomocy osobom bezrobotnym poprzez realizację projektów/programów	X	X	X	X	X	X	X	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, MGOPS, PUP	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Realizacja kursów i szkoleń dla osób bezrobotnych zwiększających kompetencje społeczno-zawodowe	X	X	X	X	X	X	X	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, MGOPS, PUP	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Zapewnienie specjalistycznego indywidualnego poradnictwa w obszarze aktywizacji zawodowej	X	X	X	X	X	X	X	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych,

								organizacyjnych miasta i gminy, MGOPS, PUP	fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Współpraca z instytucjami i/lub podmiotami działającymi w obszarze integracji społeczno- zawodowej osób bezrobotnych	X	X	X	X	X	X	X	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, MGOPS, PUP	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Zmniejszenie skutków ubóstwa poprzez systematyczną pomoc rzeczową i finansową realizowaną przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	X	X	X	X	X	X	X	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Realizacja efektywnych form wsparcia na rzecz osób wykluczonych społecznie poprzez realizację warsztatów i/lub treningów kompetencji społecznych	-	X	X	X	X	X	X	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła

Zapewnienie indywidualnego specjalistycznego poradnictwa w obszarze kompetencji społecznych	-	X	X	X	X	X	X	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Realizacja pracy socjalnej przez pracowników Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na rzecz osób wykluczonych społecznie	X	X	X	X	X	X	X	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Zapewnienie specjalistycznego poradnictwa osobom doznającym przemocy domowej	X	X	X	X	X	X	X	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, PCPR, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Opracowanie i skuteczne wdrażanie miejskich programów z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów	X	X	X	X	X	X	X	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych,

alkoholowych, przeciwdziałania narkomani i przemocy domowej								organizacyjnych miasta i gminy, PCPR, MGOPS	fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Realizacja działań profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży z zakresu uzależnień od alkoholu oraz środków psychoaktywnych	X	X	X	X	X	X	X	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, PCPR, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Stały monitoring sytuacji demograficznej miasta – analiza trendów demograficznych	X	X	X	X	X	X	X	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Monitoring sytuacji dziecka i rodziny	X	X	X	X	X	X	X	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, PCPR, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła

Zapewnienie wsparcia materialnego dla rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych	X	X	X	X	X	X	X	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, PCPR, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Zapewnienie dostępności do sytemu świadczeń rodzinnych.	X	X	X	X	X	X	X	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, PCPR, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Zwiększenie dostępności specjalistów z zakresu pracy z rodziną niewydolną wychowawczo	X	X	X	X	X	X	X	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, PCPR, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Zapewnienie dostępności dla rodzin niewydolnych opiekuńczo-wychowawczo do wsparcia grupowego w zakresie	-	X	X	X	X	X	X	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych,



kompetencji społecznych niezbędnych do prawidłowego wypełniania roli rodzica								organizacyjnych miasta i gminy, PCPR, MGOPS	fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Realizacja przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w zakresie dożywania dzieci i młodzieży z rodzin ubogich oraz niewydolnych opiekuńczo – wychowawczo	X	X	X	X	X	X	X	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, PCPR, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Realizacja programu wspierania rodziny i dziecka	X	X	X	X	X	X	X	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, PCPR, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Organizacja festynów rodzinnych	X	X	X	X	X	X	X	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, PCPR, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła

Realizacja Programów wsparcia materialnego rodzin np. Karta Dużej Rodziny	X	X	X	X	X	X	X	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, PCPR, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Pełna dostępność do usług medycznych	X	X	X	X	X	X	X	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, PCPR, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Realizacja programów w zakresie zdrowia psychicznego	X	X	X	X	X	X	X	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, PCPR, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Zapewnienie dostępu mieszkańców miasta do leczenia specjalistycznego	X	X	X	X	X	X	X	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych,

								organizacyjnych miasta i gminy, PCPR, MGOPS	fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Bank danych o istniejących zasobach oraz zapotrzebowaniu na lokale socjalne	X	X	X	X	X	X	X	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Monitoring w zakresie zagrożeń eksmisją w zasobach własnych i poza zarządem miasta i gminy	X	X	X	X	X	X	X	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Baza danych o stanie technicznym budynków i mieszkań, program remontów, adaptacji i wymiany zużytej zabudowy	X	X	X	X	X	X	X	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła

Utworzenie mieszkania chronionego	-	-	-	-	-	-	X	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, PCPR, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Analiza potrzeb kulturalnych oraz edukacyjnych w mieście i gminie	X	X	X	X	X	X	X	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Dostosowanie oferty kulturalnej oraz edukacyjnej do potrzeb społeczności lokalnej	X	X	X	X	X	X	X	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Realizacja projektów w obszarze edukacji i/lub kultury ze środków zewnętrznych	X	X	X	X	X	X	X	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych,

dostosowanych do przeprowadzonej analizy potrzeb								organizacyjnych miasta i gminy, MGOPS	fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Zapewnienie dostępu do świetlic szkolnych i profilaktycznych	X	X	X	X	X	X	X	Zasoby miasta i gminy oraz jednostek organizacyjnych miasta i gminy, PCPR, MGOPS	Budżet Państwa, budżet miasta, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła

## 21. Monitoring i ewaluacja

Monitoring to systematyczne określanie dynamiki zmian danego zjawiska. Monitoring rozumiany jest jako proces systematycznego zbierania i analizowania danych ilościowych i jakościowych dotyczących prowadzonych działań, wdrażanych projektów bądź całej strategii, tak w aspekcie finansowym jak i rzeczowym. Jego celem jest zapewnienie zgodności realizacji strategii z wcześniej zatwierdzonymi założeniami i wytyczonymi celami.

Monitoring i ewaluacja zapisów strategicznych polegają na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez zmianę regulacji prawnych czy też narastanie poszczególnych dolegliwości społecznych.

Ewaluacja jest częścią procesu podejmowania decyzji, który to polega na wydawaniu opinii o wartości działania poprzez systematyczne, jawne zbieranie i analizowanie o nim informacji w odniesieniu do przyjętych celów, kryteriów wartości. Ewaluację strategii należy rozumieć jako systematyczne zbieranie informacji na temat działań, charakterystyki i efektów programu w celu ocenienia strategii, poprawy jej skuteczności oraz/lub wsparcia procesu decyzyjnego dotyczącego przyszłego programowania<sup>5</sup>.

Cele prowadzenia ewaluacji można ująć w czterech zasadniczych punktach:

1. kontrola nad działaniem władz publicznych oraz zwiększanie przejrzystości tych działań,
2. zwiększanie skuteczności i efektywności projektów i programów podejmowanych przez sektor publiczny;
3. kształtowanie kierunków i priorytetów działalności sektora publicznego,
4. poznawanie mechanizmów programów i projektów<sup>6</sup>.

---

<sup>5</sup> T. Kierzkowski, Ocena (ewaluacja) programów i projektów o charakterze społeczno-gospodarczym w kontekście przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, Warszawa 2002, s. 19–20.

<sup>6</sup> Tamże, str. 11

Realizacja działań przewidzianych w celach operacyjnych niniejszej strategii odbywać się będzie, w ramach kompetencji poszczególnych komórek organizacyjnych miasta i gminy. Potwierdzeniem osiągnięcia wskaźników realizacji działań, o których mowa w niniejszym dokumencie, będzie coroczne sprawozdanie z realizacji strategii. Elementami skutecznego monitoringu i ewaluacji będą przede wszystkim:

– **Zespół wdrażający strategię.**

Zespół powinien zostać powołany przez Burmistrza odrębnym zarządzeniem, a w jego skład mogą wejść m.in.: Sekretarz Gminy, Kierownik Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz inne osoby wskazane przez Burmistrza

– **Roczna ocena wdrażania strategii.**

Zespół wdrażający Strategię winien się zbierać przynajmniej raz w roku w celu oceny poziomu wdrożenia poszczególnych celów i kierunków działań zawartych w niniejszym dokumencie. Zespół powinien przedstawić swoją ocenę Burmistrzowi i Radzie, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań, np. programów celowych.

## 22. Ramy finansowania działań określonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2016-2021

ROK	RAMA FINASOWA
<b>CEL I - ZINTEGROWANY SYSTEM POMOCY SPOŁECZNEJ</b>	
2016	6 020 227,00
2017	6 020 227,00
2018	6 020 227,00
2019	6 020 227,00
2020	6 020 227,00
2021	6 020 227,00
<b>CEL II - TWORZENIE WARUNKÓW SPRZYJAJĄCYCH UMACNIANIU RODZINY</b>	
2016	71 856,65
2017	71 856,65
2018	71 856,65
2019	71 856,65
2020	71 856,65
2021	71 856,65
<b>CEL III- TWORZENIE WARUNKÓW SPRZYJAJĄCYCH ZDROWIU</b>	
2016	0,00
2017	0,00
2018	0,00
2019	0,00
2020	0,00
2021	0,00



CEL IV – TWORZENIE GODNYCH WARUNKÓW ZAMIESZKANIA	
2016	20 000
2017	20 000
2018	20 000
2019	20 000
2020	20 000
2021	20 000
CEL V-TWORZENIE WARUNKÓW DLA ROZWOJU KAPITAŁU KULTUROWEGO ORAZ EDUKACYJNEGO	
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Ramy finansowe będą aktualizowane corocznie w oparciu o dostępne środki budżetu Miasta i Gminy Kańczuga oraz dostępne środki zewnętrzne.

## 21. Spis tabel

Tabela 1. Struktura wg płci mieszkańców Gminy Kańczuga w latach 2012 i 2014. ....	15
Tabela 2. Liczba mieszkańców Gminy Kańczuga wg miejsca zamieszkania w latach 2012 i 2014.	15
Tabela 3. Ekonomiczne grupy wiekowe – Gmina Kańczuga w latach 2012 i 2014 .....	18
Tabela 4. Ekonomiczne grupy wiekowe mieszkańców Gminy Kańczuga w 2012 i 2014 roku.....	20
Tabela 5. Struktura mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga wg edukacyjnych grup wiekowych w latach 2012-2014.....	22
Tabela 6. Edukacyjne grupy wiekowe mieszkańców Gminy Kańczuga w 2012 roku.....	23
Tabela 7. Edukacyjne grupy wiekowe mieszkańców Gminy Kańczuga w 2014 roku.....	23
Tabela 8. Mieszkańcy Gminy Kańczuga w wieku powyżej 85 roku życia w podziale na miejsce zamieszkania w latach 2012-2014.....	25
Tabela 9. Współczynnik wsparcia międzypokoleniowego w Gminie Kańczuga w latach 2012 i 2014 .....	26
Tabela 10. Urodzenia, zgony oraz przyrost naturalny w Gminie Kańczuga w latach 2012 i 2014.....	29
Tabela 11. Liczba dzieci w Miejsko - Gminnym Przedszkolu w Kańczudze w 2014 roku w podziale na wiek .....	32
Tabela 12. Wybrane rodzaje przestępstw oraz wykroczeń wg miejscowości w Mieście i Gminie Kańczuga w 2014 roku.....	40
Tabela 13. Liczba bezrobotnych mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga w podziale na miejscowość zamieszkania w latach 2012-2014.....	43
Tabela 14. Czas pozostawania bez pracy mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga zarejestrowanych w PUP w latach 2012-2014. ....	44
Tabela 15. Wiek mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga zarejestrowanych w PUP w latach 2012-2014.....	47
Tabela 16. Wykształcenie mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga zarejestrowanych w PUP w latach 2012-2014. ....	48
Tabela 17. Staż pracy mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga zarejestrowanych w PUP w latach 2012-2014.....	49
Tabela 18. Bezrobotni mieszkańcy Miasta i Gminy Kańczuga znajdujący się w szczególnej sytuacji na rynku pracy w latach 2012-2014 .....	49
Tabela 19. Udział osób bezrobotnych do 25 roku życia wg miejsca zamieszkania w Mieście i Gminie Kańczuga w latach 2012 i 2014.....	50
Tabela 20. Udział osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia wg miejsca zamieszkania w Mieście i Gminie Kańczuga w latach 2012 i 2014.....	51
Tabela 21. Udział osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych i doświadczenia zawodowego wg miejsca zamieszkania w Mieście i Gminie Kańczuga w latach 2012 i 2014. ....	52
Tabela 22. Udział bezrobotnych osób samotnie wychowujących dziecko wg miejsca zamieszkania w Mieście i Gminie Kańczuga w latach 2012 i 2014.....	54
Tabela 23. Struktura niepełnosprawnych mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga wg liczby symboli przyczyny niepełnosprawności w latach 2012-2014. ....	56
Tabela 24. Liczba osób niepełnosprawnych z jednym symbolem przyczyny niepełnosprawności, zamieszkałych na terenie Miasta i Gminy Kańczuga wg miejsca zamieszkania w układzie miastowieś oraz wykształcenia (dane za okres 2012-2014).....	56

Tabela 25. Liczba osób niepełnosprawnych z dwoma symbolami przyczyny niepełnosprawności, zamieszkałych na terenie Miasta i Gminy Kańczuga wg miejsca zamieszkania w układzie miasto-wieś oraz wykształcenia (dane za okres 2012-2014).....	57
Tabela 26. Liczba osób niepełnosprawnych z trzema symbolami przyczyny niepełnosprawności, zamieszkałych na terenie Miasta i Gminy Kańczuga wg miejsca zamieszkania w układzie miasto-wieś oraz wykształcenia (dane za okres 2012-2014).....	57
Tabela 27. Liczba osób niepełnosprawnych zamieszkałych na terenie Miasta i Gminy Kańczuga wg liczby symboli przyczyny niepełnosprawności, miejsca zamieszkania w układzie miasto-wieś oraz wieku (dane za okres 2012-2014).....	58
Tabela 28. Liczba osób niepełnosprawnych zamieszkałych na terenie Miasta i Gminy Kańczuga wg liczby symboli przyczyny niepełnosprawności, miejsca zamieszkania w układzie miasto-wieś oraz wykształcenia (dane za okres 2012-2014).....	59
Tabela 29. Udział procentowy (%) osób korzystających ze wsparcia MGOPS w Gminie Kańczuga ze względu na liczbę osób w rodzinie w latach 2012-2014. ....	72
Tabela 30. Liczba oraz udział procentowy dzieci w rodzinach korzystających z pomocy w MGOPS Kańczuga w latach 2012-2014 .....	74
Tabela 31. Liczba dzieci w rodzinach niepełnych objętych wsparciem MGOPS w Kańczudze w latach 2012-2014.....	75
Tabela 32. Dominujące powody przyznania pomocy społecznej w Gminie Kańczuga w latach 2012-2014. ....	76
Tabela 33. Liczba dzieci i młodzieży objęta pomocą w ramach programu: „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w Gminie Kańczuga w latach 2012 i 2014 .....	77
Tabela 34. Zbiorowość klientów MGOPS w Kańczudze w 2014 roku wg płci.....	78
Tabela 35. Zbiorowość klientów MGOPS w Kańczudze ze względu na miejsce zamieszkania w 2014 roku.....	79
Tabela 36. Zbiorowość klientów MGOPS w Gminie Kańczuga ze względu na aktywność zawodową w 2014 roku.....	82
Tabela 37. Tabela wskaźniki realizacji CELU I - (C1) Zintegrowany system pomocy społecznej ....	94
Tabela 38. Wskaźniki realizacji CELU II - (C2) Tworzenie warunków sprzyjających umacnianiu instytucji rodziny .....	97
Tabela 39. Wskaźniki realizacji CELU III – (C3) Tworzenie warunków sprzyjających zdrowiu .....	97
Tabela 40. Wskaźniki realizacji CELU IV - (C4) Tworzenie godnych warunków zamieszkania .....	98
Tabela 41. Wskaźniki realizacji CELU V - (C5) Tworzenie warunków dla rozwoju kapitału kulturowego oraz edukacyjnego.....	99
Tabela 42. Wskaźniki realizacji CELU IV - (C4) Tworzenie godnych warunków zamieszkania ....	105
Tabela 43. Wskaźniki realizacji CELU V - (C5) Tworzenie warunków dla rozwoju kapitału kulturowego oraz edukacyjnego.....	106

## 22. Spis wykresów

Wykres 1. Powierzchnia użytkowa Miasta i Gminy Kańczuga .....	13
Wykres 2. Liczba mieszkańców Gminy Kańczuga, wg ekonomicznych grup wiekowych, w latach 2012 i 2014.....	14
Wykres 3. Liczba urodzeń w Gminie Kańczuga w latach 2012-2014. ....	27
Wykres 4. Udział procentowy uczniów szkół podstawowych z terenu Miasta i Gminy Kańczuga w 2014 roku.....	33
Wykres 5. Udział procentowy uczniów szkół gimnazjalnych z terenu Miasta i Gminy Kańczuga w 2014 roku.....	33
Wykres 6. Współczynnik skolaryzacji brutto dla Miasta i Gminy Kańczuga w latach 2012-2014 .....	34
Wykres 7. Liczba lokali komunalnych w Mieście i Gminie Kańczuga .....	36
Wykres 8. Wybrane przestępstwa stwierdzone na terenie Miasta i Gminy Kańczuga w 2014 roku ..	39
Wykres 9. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w Mieście i Gminie Kańczuga w latach 2012-2014.....	62
Wykres 10. Liczba dzieci umieszczonych i przebywających w pieczy zastępczej z terenu Miasta i Gminy Kańczuga w 2014 roku.....	63
Wykres 11. Liczba osób objętych wsparciem grup roboczych w Mieście i Gminie Kańczuga w 2014 roku.....	66
Wykres 12. Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, objęta pomocą w formie poradnictwa w 2014 roku.....	66
Wykres 13. Liczba gospodarstw domowych objętych pomocą społeczną w Gminie Kańczuga w latach 2012-2014.....	72
Wykres 14. Procentowy (%) udział rodzin z dziećmi w stosunku do ogółu rodzin objętych wsparciem MGOPS w Gminie Kańczuga w latach 2012-2014.....	73
Wykres 15. Procentowy (%) udział rodzin niepełnych względem ogólnej liczby rodzin objętych wsparciem MGOPS w Kańczudze w latach 2012-2014.....	75
Wykres 17. Zbiorowość klientów MGOPS w Gminie Kańczuga ze względu na stan cywilny w 2014 roku.....	80
Wykres 17. Zbiorowość klientów MGOPS w Kańczudze ze względu na wykształcenie w 2014 roku. ....	81

## 23. Spis map

Mapa 1. Podział administracyjny gminy .....	12
Mapa 2. Udział % mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga w 2014 roku .....	16
Mapa 3. Udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga w 2012 roku.....	18
Mapa 4. Udział osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga w 2012 roku.....	19
Mapa 5. Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga w 2012 roku.....	19
Mapa 6. Współczynnik Wsparcia Międzypokoleniowego w Mieście i Gminie Kańczuga w 2014 roku .....	26
Mapa 7. Przyrost naturalny w Mieście i Gminie Kańczuga w latach 2012 i 2014.....	28
Mapa 8. Udział % kobiet w wieku rozrodczym w Mieście i Gminie Kańczuga w 2014 roku.....	30
Mapa 9. Udział % procentowy przestępstw drogowych w Mieście i Gminie Kańczuga w 2014 roku	41
Mapa 10. Udział % procentowy wykroczeń przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu w Mieście i Gminie Kańczuga w 2014 roku .....	42
Mapa 11. Udział % osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP i zamieszkałych na terenie Miasta i Gminy Kańczuga w 2014 roku.....	43
Mapa 12. Udział % osób długotrwale bezrobotnych zarejestrowanych w PUP i zamieszkałych na terenie Miasta i Gminy Kańczuga w 2014 roku .....	45
Mapa 13. Udział osób bezrobotnych do 25 roku życia w Mieście i Gminie Kańczuga w 2014 roku.....	51
Mapa 14. Udział % procentowy osób bezrobotnych zarejestrowanych w POP bez kwalifikacji zawodowych w Mieście i Gminie Kańczuga w 2014 roku .....	53
Mapa 15. Procentowy % udział osób korzystających z pomocy społecznej w Gminie i Mieście Kańczuga w 2014 roku.....	80